

קובץ לקטי ידיעות – שנת 2021

מנהלת התכנית: אל"ם (מיל') עו"ד פנינה שרביט ברוך

רכז התכנית ועורך הלקט: עו"ד אורי בארי

עורכי הקובץ: עו"ד אורי בארי ועל יוסילביץ'

צוות המחקר: יהל גרליץ, גל חנגלי, יעל יוסילביץ', אילון שמואל, אלון שרביט ועדן ששון

בקובץ הנוכחי מרכזות כל הידיעות שנכללו בלקטים של שנת 2021 במסגרת שלוש הקטגוריות הבאות: **ידיעות מתוך ישראל**; **ידיעות בינלאומיות שקשורות לישראל**; **ידיעות בינלאומיות**. תוכן העניינים המפורט כולל קישורים לידיעות עצמן שנמצאות בהמשך, בחלוקה לפי נושאים וחדשים. אנו תקווה שתמצאו את הקובץ מועיל.

תוכן עניינים

28.....	ידיעות מתוך ישראל
28	חקיקה
29.....	יולי:
29.....	חוק סמכויות מיוחדות להתמודדות עם נגיף הקורונה החדש (הוראת שעה) (תיקון מס' 8), התשפ"א-2021.
29.....	ספטמבר:
29.....	חוק סמכויות מיוחדות להתמודדות עם נגיף הקורונה החדש (הוראת שעה) (תיקון מס' 9), התשפ"א-2021.
29.....	נובמבר:
29.....	חוק סמכויות מיוחדות להתמודדות עם נגיף הקורונה החדש (הוראת שעה) (תיקון מס' 10), התשפ"ב-2021.
29	פסיקה
29.....	ינואר:

- בג"ץ דחה בקשה לקיים דיון נוסף בפסק דינו הקובע כי על בתי החולים ברחבי הארץ לאפשר הכנסת חמץ לשטחיהם בתקופת חג הפסח. 29.....
- בג"ץ דחה עתירה שביקשה לבטל את כל ההליכים הנוגעים לעבירות מינהליות ופליליות שננקטו מכוח תקנות שעת חירום שהותקנו לצורך ההתמודדות עם נגיף הקורונה. 29.....
- בג"ץ דחה עתירה שביקשה להורות על פתיחה בהליכים משמעתיים כנגד המשנה ליועץ המשפטי לממשלה עו"ד דינה זילבר, בשל אמירות שנטען כי מהווים העברת ביקורת אסורה על הממשלה. 29.....
- בג"ץ דחה עתירה שביקשה לקבוע כי הצבעת מליאת הכנסת שאישרה הקמת ועדת חקירה פרלמנטרית לבחינת פרשת הצוללות וכלי השיט נערכה כדין. 30.....
- בג"ץ דחה עתירה שביקשה לבטל את ההגבלות שהוטלו על מרדכי ואנונו. 30.....
- בג"ץ דחה עתירה שביקשה להורות לרמטכ"ל לפרסם מראש את החלטותיו אם לעצור אסירי חמאס מעזה, העומדים לסיים את ריצוי עונשם, לפי חוק לוחמים בלתי חוקיים. 30.....
- בג"ץ קיבל, באופן חלקי, עתירה שביקשה לבטל את הנוהל המשטירתי שמסמך שוטר לדרוש מאדם להציג תעודת זהות ולבצע פעולות שיטור נוספות, מבלי שקיים חשד סביר לביצוע עבירה. 30.....
- בג"ץ מחק עתירה שביקשה להורות לשר לביטחון פנים לחסן את כלל אוכלוסיית הכלואים בבתי הסוהר בחיסון נגד נגיף הקורונה. 30.....
- בית המשפט העליון דחה ערעור שהוגש על פסק הדין שאישר הסרת שלטי חוצות בתל אביב בהם נראו בכירים פלסטינים כשהם כורעים על ברכיהם במצב כניעה, כאשר ברקע נכתב - שלום עושים רק עם אויבים מובסים. 31.....
- בית המשפט העליון קיבל את ערעור המדינה וקבע כי היא אינה חבה באחריות על נזקי תושב שכונת סילוואן, אשר איבד את אחת משתי עיניו בזמן הפרות סדר קשות. 31.....
- בית המשפט העליון קיבל, באופן חלקי, ערעור שהוגש על פסק הדין שאישר מכירת 90% מהמנויים למרכז הספורט בכוכב יאיר לתושבי היישוב בלבד. 31.....
- בית המשפט העליון קיבל את ערעור המדינה וקבע כי שירות הביטחון הכללי לא מחויב למסור מידע שנמצא ברשותו במסגרת הליך אזרחי שהמדינה אינה צד לו. 31.....
- בית המשפט המחוזי קיבל תביעת לשון הרע שהוגשה כנגד במאי הסרט ג'נין ג'נין. 31.....
- פברואר: 32.....**
- בג"ץ קיבל עתירה שביקשה לאסור על עסקים חיוניים למכור במהלך הסגר מוצרים שאינם חיוניים, בזמן שנאסר על עסקים שאינם מוגדרים כחיוניים לפעול. 32.....
- בג"ץ דחה, ברוב דעות, עתירה כנגד צו הריסה שהוצא לבית המפגע שרצח את אסתר הורגן ז"ל בחודש דצמבר 2020. 32.....
- בג"ץ קיבל עתירה שביקשה להורות על ביטול החלטת הממשלה להקים ועדת בדיקה ממשלתית לבירור התנהלות המחלקה לחקירות שוטרים. 32.....
- בג"ץ דחה עתירה שביקשה להורות לשר הפנים לקבוע מועד שבו יוכלו יהודים להתפלל בהר הבית. 32.....
- בג"ץ ביטל, ברוב דעות, את החלטת ועדת הבחירות המרכזית לפסול את אבתיסאם מראענה-מנוחין מלהתמודד לכנסת ברשימת מפלגת העבודה. 33.....
- מרץ: 33.....**
- בג"ץ קיבל עתירות שביקשו להכיר במי שעברו גירור רפורמי או קונסרבטיבי בישראל כיהודים לעניין חוק השבות. 33.....

- בג"ץ קיבל, ברוב דעות ובאופן חלקי, עתירה שביקשה להורות על ביטול החוק שמסמיך את שירות הביטחון הכללי לסייע בביצוע חקירות אפידמיולוגיות. 33.....
- בג"ץ קיבל עתירות שביקשו לבטל את המכסות למספר הנכנסים ארצה בכל יום והחובה על מי שאינו מחוסן או מחלים לקבל אישור לצאת מהארץ. 34.....
- בג"ץ דחה, ברוב דעות, עתירה שביקשה לבטל את החלטת יו"ר ועדת הבחירות אשר אסר על מפלגת הליכוד להשתמש בסיסמה "חוזרים לחיים" במסגרת תעמולת הבחירות. 34.....
- בג"ץ קיבל עתירות שביקשו לקבוע כי הסדר ניגוד העניינים שערך היועץ המשפטי לממשלה, כפועל יוצא מההליך הפלילי המתנהל נגד ראש הממשלה, הוצא בסמכות ומחייב. 34.....
- בית המשפט העליון קיבל, באופן חלקי, ערעור וערעור על פסק הדין שחייב את הרשות הפלסטינית ומרואן ברגותי בתשלום פיצויים עונשיים בגין מעורבותם בפיגוע ירי בשנת 2001 שבו נרצחו בני הזוג בן שלום ואחיה של המנוחה. 34.....
- בית המשפט המחוזי הרשיע את סגנית שר הפנים ומזכ"לית מפלגת ישראל ביתנו לשעבר, פאניה קירשנבאום, בעבירות של שוחד, מרמה והפרת אמונים. 35.....
- אפריל:** 35.....
- בג"ץ קיבל, באופן חלקי וברוב דעות, עתירות שביקשו לבטל את חוק סמכויות מיוחדות להתמודדות עם נגיף הקורונה החדש, ועל ההסדרים שעוגנו מכוחו להגבלת הפגנות בזמן "מצב חירום מיוחד". 35.....
- בג"ץ מחק עתירה שביקשה לחשוף חומר ארכיוני של פעילות שירות הביטחון הכללי הקשור לאירועי "ואדי סאליב" בשנת 1959. 35.....
- בג"ץ דחה עתירה שביקשה לבטל את הנוהל במסגרתו פרקליטות המדינה פונה באופן וולונטרי לפלטפורמות מקוונות בבקשה להסיר תכנים שמפרים את הוראות הדין הפלילי כגון עידוד טרור ופגיעה בקטינים. 36.....
- בג"ץ דחה עתירה שביקשה לבטל את החלטת נשיא המדינה להטיל את תפקיד הרכבת הממשלה על חבר הכנסת בנימין נתניהו, והחלטת נתניהו לקבל על עצמו את התפקיד. 36....
- בג"ץ דחה עתירה שביקשה להורות למשטרת ישראל לאכוף את האיסורים וההגבלות שהוטלו בשל מגפת הקורונה על מוסדות חינוך באופן שוויוני, גם ביחס למוסדות חינוך חרדיים. 36....
- בג"ץ דחה עתירות שביקשו להורות ליועץ המשפטי לממשלה להוציא את ראש הממשלה בנימין נתניהו לבבצרות, בשל המשפט שמתנהל כנגדו. 36.....
- בג"ץ קיבל, ברוב דעות, עתירה שביקשה להורות למדינה להכריע בבקשות מקלט שהגישו מסתננים סודנים מחבל דרפור וחבל הרי הנובה והנילוס הכחול. 36.....
- מאי:** 37.....
- בג"ץ קיבל, באופן חלקי, עתירה שהגישו פלסטינים כנגד אי ביצוע צווים לפינוי מקרקעין לשלוש חלקות המצויות בסמוך ליישוב שבות רחל. 37.....
- בג"ץ דחה עתירה שביקשה להסיר את אוקראינה מרשימת המדינות שהיציאה אליהן אסורה, וביטול החובה לשבים ממנה לשהות בבידוד ביתי למשך 14 יום. 37.....
- בג"ץ דחה עתירה כנגד החלטת בית המשפט הצבאי לערעורים שלא לקיים משפט חוזר בעניינו של המפגע שהורשע במעורבות ברצח שני חיילי צה"ל יוסף אברהמי וודים נורז'יץ ז"ל בשנת 2000, באירוע "הליניץ" ברמאללה. 37.....
- בג"ץ קיבל, ברוב דעות, עתירות שביקשו לבטל את הוראת השעה שהאריכה את פרק הזמן המקסימלי להעברת חוק התקציב עבור שנת 2020, ואת הגדלת מסגרת התקציב ההמשכי (פשרת האוזר). 37.....

בית המשפט העליון דחה ערעורים על פסק הדין שקבע כי הרשות הפלסטינית נושאת באחריות למעצרים ועינויים של פלסטינים שנעצרו ונכלאו על ידי הרשות, עקב חשד כי סייעו למדינת ישראל בסיכול פעולות טרור. 38.....

בית המשפט העליון דחה, ברוב דעות, בקשה למתן רשות ערר על החלטת בית המשפט המחוזי שקבע כי לעותר אין רשות לערר על צו חיפוש שהוצא למכשיר הנייד שלו. 38.....

בית המשפט המחוזי דחה תביעת נזיקין שהוגשה על ידי משפחת הנערה הפלסטינית שנהרגה מיירי כוח צה"ל שבראשו עמד סרן ר' בגזרת רפיח בשנת 2004. 38.....

יוני: 39.....

בג"ץ דחה עתירה שביקשה להורות לנציבות שירות המדינה לבטל את התקשרותה עם קרן וקסנר, אשר מעניקה מלגות לעובדי מדינה עבור השתלמויות מקצועיות ולימודים אקדמיים. 39.....

בג"ץ דחה עתירה שביקשה להורות למדינה להרוס את ביתו של המפגע אשר פצע קשה אזרחית ישראלית בפיגוע דקירה בכפר סבא באפריל 2020. 39.....

בג"ץ דחה עתירות שביקשו לבטל את הודעת יו"ר סיעת יש עתיד, חה"כ יאיר לפיד, לנשיא המדינה, מר ראובן ריבלין, כי "עלה בידו להרכיב ממשלה". 39.....

בג"ץ דחה עתירה שביקשה לתת סעד הצהרתי כי חה"כ יאיר לפיד לא הרכיב ממשלה בהתאם להוראות חוק יסוד: הממשלה. 39.....

בג"ץ דחה עתירה שביקשה לבטל את התיקון לכללי האתיקה לחברי כנסת, שמאפשר לוועדת הכנסת שלא לאשר לח"כ לנסוע לחו"ל במימון גוף הקורא לחרם על ישראל, וכן את ההחלטה שלא לאשר לחה"כ ג'בארין לנסוע לארצות הברית מכוח התיקון. 40.....

בג"ץ דחה עתירה שהוגשה כנגד צו ההריסה שהוצא לבית המפגע שביצע את פיגוע הירי בצומת תפוח בחודש מאי, שבו נרצח יהודה גואטה ז"ל ונפצעו שני אזרחים ישראלים נוספים. 40.....

בג"ץ דחה עתירה שביקשה לתת צו הצהרתי הקובע כי החלטת יושב ראש הכנסת למנוע העלאת חקיקה פרטית בחודש הראשון לכינון ממשלת ישראל ה-36 בטלה. 40.....

יולי: 40.....

בג"ץ דחה עתירה שהגישו פלסטינים שביקשה להורות למדינה לאפשר להם גישה לאדמות חקלאיות לא מוסדרות, אשר לטענתם מצויות בבעלותם, במזרח גוש עציון. 40.....

בג"ץ קיבל, ברוב דעות, עתירה כנגד התיקון לחוק הביטוח הלאומי המורה כי תישללנה מהוריו של קטין שהורשע בעבירת ביטחון חמורה שבוצעה מתוך מניע לאומני או בזיקה לפעילות טרור, קצבאות סוציאליות המשולמות בעדו, למשך תקופת מאסרו. 41.....

בג"ץ דחה, ברוב דעות, עתירות כנגד חוק-יסוד: ישראל – מדינת הלאום של העם היהודי. 41.....

בג"ץ דחה עתירות שהגישו פלסטינים שביקשו להורות למדינה להנפיק היתרי כניסה ל"מרחב התפר" משטחי איו"ש, לשם תעסוקה חקלאית, בהסתמך על הצגת נסח טאבו באופן שהיה נהוג עד שנת 2018. 42.....

בג"ץ דחה עתירות כנגד התיקון לחוק יסוד: הממשלה, שהתקבל לאחר הבחירות לכנסת ה-23, ועיגן את מוסד ממשלת החילופים וראש הממשלה החלופי. 42.....

בג"ץ דחה עתירות שהגישו חסידי סאטמר שביקשו כי בקשתם למתן פטור מחובת גיוס תישקל לפני מועד הליכי בדיקות הכשירות הראשוניים במסגרת צו ראשון. 42.....

בג"ץ דחה, ברוב דעות, עתירה שביקשה למנוע העברת כספי תמיכות לתנועת אמנה (תנועת ההתיישבות של גוש אמונים). 42.....

בג"ץ דחה עתירות שביקשו להורות ליועץ המשפטי לממשלה לפתוח בחקירה פלילית כנגד ראש הממשלה לשעבר נתניהו בפרשת המניות וכלי השיט, ולהורות לממשלה לפעול להקמת ועדת חקירה ממלכתית לבדיקת תהליכי רכש כלי השיט. 43.....

בית המשפט העליון דחה ערעור על הרשעתו של הקטין שהיה מעורב בתכנון הצתת בית משפחת דוואבשה בכפר דומא בשנת 2015 בעבירת חברות בארגון טרור, ועונש המאסר שהוטל עליו. 43.....

בית המשפט המחוזי קבע כי על אש"ף לשלם פיצויים בגין נזק לא ממוני ליורשיהם של שתי נשים שהיו בין החטופים בספינת הנופש האיטלקית "אקילה לאורו", שנחטפה בשנת 1985 על ידי מפגעים חברי החזית לשחרור פלסטין. 43.....

אוגוסט: 43.....

בג"ץ מחק עתירה במסגרתה התבקש להורות לפרקליטות וליועץ המשפטי לממשלה להעמיד לדין את ברוך מרזל בגין שורה של התבטאויות חמורות. 43.....

בג"ץ דחה, ברוב דעות, עתירה שביקשה להורות למדינה להשיב את גופת המפגע שביצע את פיגוע הדריסה במזרח ירושלים בחודש יוני 2020. 44.....

בג"ץ קיבל, ברוב דעות, עתירות שביקשו להעניק לאלמנות של זכאי שבות (בן ליהודי או נכד ליהודי) אזרחות ישראלית ומעמד עולה מכוח חוק השבות, בדומה לאלמנות של יהודי. 44.....

בית המשפט העליון דחה ערעור שהוגש על ידי פלסטיני כנגד ההחלטה לאשר את צו המעצר המנהלי שהוצא כנגדו. 44.....

בית המשפט העליון קיבל את בקשת רשות ערעור שהגישה המדינה על ההחלטה שקבעה כי יש לדון בתביעת נזיקין שהוגשה על ידי משפחת הנער הפלסטיני שנורה למוות במהלך ניסיון חבלה בגדר הביטחון בשנת 2014, ובמקביל בשאלת סיווג האירוע כ"פעולה מלחמתית". 45.....

ספטמבר: 45.....

בג"ץ דחה עתירה שהגישו פלסטינים כנגד ההוראה המאפשרת לכוחות הצבא להיכנס לבתים פרטיים של פלסטינים בגדה המערבית ולבצע בהם חיפוש ללא צו שיפוטי. 45.....

בג"ץ דחה עתירה שהגישו פלסטינים שביקשה לבטל את הצו לתפיסת מקרקעין שהוצא לצורך הקמת גדר ביטחון סמוך לכפר חיזמא, אשר נטען כי לעותרים זכויות בעלות וחזקה בהם. 45.....

בג"ץ קיבל עתירה שהגיש פלסטיני שביקשה לבטל את החלטת ועדת העררים הצבאית, שהורתה על פינוי חלק משטח באזור דרום הר חברון שהעותר מעבד וטוען לזכויות בו. 46.....

בג"ץ מחק עתירה שביקשה לחשוף חומר ארכיוני של השב"כ הנוגע לפרשת רצח ד"ר ישראל קסטנר בשנת 1957. 46.....

בג"ץ דחה עתירות שביקשו לבטל את ההבחנה שנקבעה במתווה "התו הירוק" בין מחוסנים ומחלימים לבין מי שאינם כאלה. 46.....

בית המשפט העליון דחה ערעור על ההחלטה לאשר הטלת מגבלות גיאוגרפיות מסוימות על מבקשי מקלט ושוהים שלא כדין מסודן ואריתריאה, אשר שוחררו ממתקן המעצר "חולות" וניתן להם רישיון ישיבה זמני. 46.....

בית המשפט המחוזי קיבל תביעה נזיקית שהגישו בני משפחותיהם של שלושת הנערים שנחטפו ונרצחו על ידי מפגעים מארגון החמאס בחודש יוני 2014 כנגד ארגון החמאס. 47.....

אוקטובר: 47.....

בג"ץ דחה עתירה שביקשה להשוות את מעמדם של פלסטינים המחזיקים בהיתרי שה"ה מוגבלים מכוח הסדר '87, למעמדם של מי שהחלו בהליך איחוד משפחות לפני שנת 2003 וניתן להם מעמד של תושב ארעי. 47.....

בג"ץ דחה עתירה שביקשה לבטל את הנחיית מפכ"ל המשטרה המחילה מתווה "תו ירוק" על המועסקים והמשרתים במשטרת ישראל. 47.....

בג"ץ דחה עתירה שביקשה להורות על החזרת גופת המפגע שביצע פיגוע דקירה בסמוך לגבעת התחמושת בירושלים בחודש מאי 2021. 47.....

בג"ץ דחה עתירה שביקשה לבטל את צו המעצר המנהלי שהוצא לפעיל חמאס. 48.....
 בג"ץ דחה עתירה כנגד החלטת פרקליט המדינה שלא לפתוח בחקירה כנגד השוטרים
 המעורבים באירועי "אום אל חיראן" בשנת 2017. 48.....
 בג"ץ דחה עתירה שהוגשה על ידי חברי כנסת מסיעות הליכוד וש"ס שביקשה לבטל את
 החלטת מליאת הכנסת שאישרה את הרכב הוועדות הקבועות ויושבי הראש שלהן. 48.....
 בית המשפט העליון דחה ערעור שהוגש על ידי עמותה אסלמית כנגד ההחלטה לאשר את
 סכום השומה שהוטל עליה. 48.....

נובמבר: 49.....

בית המשפט העליון דחה ערעור שהגישו פלסטינים כנגד צווי ההפקעה וההחלטות שהתקבלו
 לצורך הנגשת מתחם מערת המכפלה לאנשים עם מוגבלויות. 49.....
 בית המשפט העליון דחה ערעור שהגיש אב פלסטיני ששכל את שלושה בנותיו במהלך הפצצה
 ישראלית בעזה במהלך מבצע עופרת יצוקה בשנת 2009, על ההחלטה לדחות את תביעת
 הנזיקין שהגיש כנגד המדינה. 49.....

דצמבר: 49.....

בג"ץ דחה עתירה שביקשה לבטל תקנות שעת חירום שהסמיכו את שירות הביטחון הכללי
 לסייע בחקירות אפידמיולוגיות לצורך צמצום ומניעת התפשטות וריאנט האומיקרון. 49.....
 בג"ץ דחה עתירה שביקשה לאשר כניסה לארץ למי שנולד מחוץ לישראל לאב או אם אזרחים
 ישראלים, אך לא נמסרה הודעה על הולדתו לפקיד הרישום של מרשם האוכלוסין, ובשל נגיף
 הקורונה הוטלו עליו מגבלות שחלות על כניסת זרים לארץ. 50.....
 בג"ץ דחה עתירה שביקשה לבטל את מדיניות התו הירוק, לפיה עובדים שאינם מחוסנים
 נדרשים להציג בדיקות קורונה "שלילית" ולשלם על ביצוע בדיקות אלו. 50.....
 בג"ץ דחה עתירה שביקשה לבטל את התקנות וההגבלות שהוטלו על מערכת החינוך במסגרת
 הצעדים למיגור נגיף הקורונה. 50.....
 בג"ץ דחה עתירה שביקשה לבטל את החלטות הממשלה להאריך את ההכרזה על מצב החירום
 בשל נגיף הקורונה. 50.....
 בג"ץ מחק עתירה כנגד אופן רישום הנכסים במזרח ירושלים, שנטען כי מקפח את זכויותיהם
 של התושבים הפלסטינים בהליך רישום הזכויות. 50.....
 בג"ץ דחה עתירה שהגיש פלסטיני שביקש לבטל או להתלות את צו המעצר המינהלי שהוצא
 כנגדו. 51.....
 בג"ץ דחה עתירה כנגד הסדר הטיעון שנחתם בין המדינה וחה"כ חיים כץ, אשר הואשם,
 בהתאם לכתב האישום המתוקן, בקשירת קשר להשגת מטרה כשרה באמצעים פסולים. 51..

עדכונים נוספים 51.....

ינואר: 51.....

סודן חתמה באופן רשמי על הסכמי אברהם, במסגרתם תקודם נורמליזציה בין החברות
 בהסכם לבין ישראל. 51.....

אפריל: 51.....

ישראל הודיעה לבית הדין הפלילי הבינלאומי כי לא תשתף עימו פעולה בכל הנוגע לחקירה
 שנפתחה בעניינה. 51.....

מבקר המדינה פרסם את דוח הביקורת השנתי 71ב, אשר יוחד לנושאים בתחום מערכת
 הביטחון. 51.....

מאי: 52.....

מבקר המדינה פרסם את דוח הביקורת השנתי 71 לשנת 2020.....52
יולי:52

הקבינט המדיני-ביטחוני אישר להקפיא 597 מיליון ש"ח מדי חודש, מתוך כספי הסילוקין
ששראל מעבירה לרשות הפלסטינית.....52

הרשות להגנת הפרטיות פרסמה דוח פעילות דו-שנתי, המסכם את פעילותה בשנים 2020-
2019.....52

ישראל הגישה לאו"ם את היעדים הלאומיים להפחתת פליטות גזי החממה, בהתאם לאמנת
האקלים של האו"ם (הסכם פריז משנת 2015).....52

אוקטובר:52

שר הביטחון הרכיז על שישה ארגונים של החזית העממית לשחרור פלסטין כארגוני טרור.52
מבקר המדינה פרסם דוח בדבר פעולות ממשלת ישראל והיערכותה למשבר האקלים.52

נובמבר:53

אלוף פיקוד מרכז הוציא צו המגדיר כארגוני טרור בגדה המערבית חמישה מתוך ששת
הארגונים של החזית העממית לשחרור פלסטין, אשר הוכרזו על ידי שר הביטחון כארגוני טרור
בישראל.....53

ישראל, ירדן ואיחוד האמירויות חתמו על מסמך הצהרת כוונות לשיתוף פעולה אזורי במאבק
במשבר האקלים.....53

ידיעות בינלאומיות שקשורות לישראל53

ינואר:53

נשיא הרשות הפלסטינית הוציא מספר צווים נשיאותיים אשר מורים קיום בחירות לשלושת
המוסדות הלאומיים - הנשיאות, המועצה המחוקקת והמועצה הלאומית הפלסטינית.....53

התקבל חוק התקציב האמריקאי במסגרתו יינתן מימון לארגונים לא ממשלתיים וגופי חברה
אזרחית, בישראל וברשות הפלסטינית, לפרויקטים המחזקים את הכלכלה הפלסטינית
ומרחיבים את תכניות השלום והפיוס בין המדינות.....53

פברואר:53

ערכאת קדם המשפט של בית הדין הפלילי הבינלאומי קבעה, ברוב דעות, כי ניתן לראות
ב"פלסטין" מדינה ששטחה משתרע על כלל השטחים שנכבשו בשנת 1967 לצורך פתיחת
חקירה בבית הדין.....53

ישראל וקוסובו חתמו על הסכם לכינון יחסים דיפלומטיים בין המדינות, ומזכרי הבנות
להתייעצויות מדיניות.....54

בית המשפט העליון של ארצות הברית קבע כי לגרמניה עומדת חסיונות מפני תביעת השבת
רכוש (אוסף "ולפנשץ") של צאצאים של קורבנות שואה.....54

בית משפט בפולין קבע כי על שני חוקרי שואה בכירים לפרסם התנצלות פומבית בגין מתן
מידע לא מדויק, לאחר שצינו בספר כי ראש כפר הסמוך לביאליסטוק סייע לרצח 18 יהודים
במהלך המלחמה.....54

ערכאת ערעור פדרלית בארצות הברית קבעה כי חוק במדינת ארקנסו המחייב קבלני מדינה
להצהיר כי הם לא תומכים בתנועת הדה לגיטימציה נגד ישראל (BDS) סותר חופש הביטוי.
.....54

בית הדין האירופי לזכויות אדם קבע כי התבטאויות אנטישמיות וגזעניות נגד יהודים ונגד בני
הרומה על ידי פוליטיקאי בולגרי בכיר מהוות פגיעה קשה בתחושת הזהות וכן פגיעה בזכות
לחיים פרטיים.....54

מרץ:55

תובעת בית הדין הפלילי הבינלאומי הודיעה, באופן רשמי, על פתיחת חקירה בנוגע לכלל המעשים שבוצעו ביהודה ושומרון, מזרח ירושלים ורצועת עזה החל מ-13 ביוני 2014.55	55.....
מועצת זכויות האדם של האו"ם אימצה ארבע החלטות המבקרות את מדיניות ישראל בשטחי יהודה ושומרון, עזה ורמת הגולן.55	55.....
מזכ"ל האו"ם הגיש למועצת הביטחון את הדוח העיתי בדבר יישום החלטה 1701 (2006).55	55.....
אפריל:55	55.....
מזכיר המדינה של ארצות הברית הודע כי בכוונת הממשל האמריקאי לחדש את הסיוע הכלכלי וההומניטרי לפלסטינים, ולהעמידו על סך של 235 מיליון דולר.55	55.....
הפרלמנט האירופי אימץ החלטה במסגרתה גינה את אונר"א בשל הסתה לשנאה ואלימות נגד יהודים בספרי הלימוד שלה.55	55.....
סודן ביטלה את חוק החרם על ישראל משנת 1958, האוסר על אזרחים סודנים לבקר בישראל ולקיים קשרים עסקיים עם גורמים ישראלים.55	55.....
ארגון Human Rights Watch פרסם דוח במסגרתו נטען כי ישראל מבצעת פשעים כנגד האנושות של אפרטהייד ורדיפה כנגד הפלסטינים.56	56.....
מזכ"ל האו"ם הגיש למועצת הביטחון דוח עיתי בנוגע ליישום החלטה 1559 (2004), העוסקת בסיום הנכחות הצבאית הסורית בלבנון.56	56.....
מאי:56	56.....
תובעת בית הדין הפלילי הבינלאומי הודיעה במהלך מבצע שומור החומות כי משרדה עוקב אחר ההסלמה והאלימות, וכי מקרים מתאימים עשויים להיבחן במסגרת החקירה המתנהלת בבית הדין.56	56.....
נציבת זכויות האדם של האו"ם קראה במהלך מבצע שומור החומות לכל הצדדים לעימות לכבד את המשפט הבינלאומי ולנקוט צעדים להרגעת המצב.56	56.....
ניתוחים שונים של היבטים משפטיים של המבצע.56	56.....
מועצת זכויות האדם של האו"ם הורתה על הקמת ועדת חקירה בינלאומית עצמאית לחקירת הפרות של המשפט הבינלאומי שהתרחשו בהקשר של מבצע "שומר החומות", וכן לאירועים שהובילו ללחימה, ברצועת עזה, בגדה המערבית, במזרח ירושלים ובישראל.56	56.....
הוועדה בדבר ביעור כל צורות האפליה הגזעית קבעה כי התלונה שהגישה פלסטין כנגד ישראל בטענה כי היא מפרה את האמנה קבילה.57	57.....
אוסטריה הכריזה על ארגון חיזבאללה, על כל זרועותיו, כארגון טרור.57	57.....
גרמניה הוציאה מחוץ לחוק שלושה ארגונים שפעלו במדינה, שהאשמו במימון ותמיכה בפעילות חיזבאללה.57	57.....
בית משפט פדרלי בארצות הברית קבע כי חוק במדינת ג'ורג'יה המחייב קבלני מדינה להצהיר כי הם לא תומכים בתנועת הדה לגיטימציה נגד ישראל (BDS) סותר את חופש הביטוי.57	57.....
הבית התחתון של הפרלמנט באירלנד אימץ הצעה המגנה את ההתנחלויות ומתייחסת למדיניות הישראלית של הרחבת ההתנחלויות, לראשונה, כ"סיפוח דה-פקטו".57	57.....
יוני:57	57.....
הסנאט האמריקאי גינה את התגברות האנטישמיות בעת האחרונה בארצות הברית וברחבי העולם, כולל במהלך מבצע שומור החומות, וקרא לממשל האמריקאי להיאבק באנטישמיות.57	57.....
הבית התחתון של הפרלמנט הפולני אימץ הצעת חוק אשר תקשה על ניצולי שואה וצאצאיהם לקבל פיצויים בגין נכסים שהוחרמו על ידי הנאצים במהלך מלחמת העולם השנייה.58	58.....

גרמניה החליטה לאסור על הנפת דגל חמאס, בתגובה לשורה של תקריות אנטישמיות שאירעו במהלך הפגנות נגד ישראל במהלך מבצע שומר החומות. 58.....

ערכאת ערעור פדרלית בארצות הברית קבעה, ברוב דעות, כי גוגל אינה נושאת באחריות לסיוע לארגון הטרור דאעש בביצוע פיגועי הטרור של חודש נובמבר 2015 בפריז. 58.....

מועצת הביטחון של האו"ם אימצה את החלטה 2581 (2021) שהאריכה בחצי שנה את המנדט של כוח שמירת השלום הבינלאומי בגבול בין ישראל וסוריה (UNDOF). 58.....

מזכ"ל האו"ם הגיש למועצת הביטחון דוח עיתי בדבר יישום החלטה 2334 (2016), בעניין אי חקירות ההתנחלויות. 58.....

יולי : 59.....

מועצת זכויות האדם של האו"ם הודיעה על מינוי שלושה חברים לוועדת החקירה הבינלאומית העצמאית שהקימה לאחר מבצע שומר החומות. 59.....

פורסם בבלוג EJIL:Talk! סימפוזיון בעקבות דוח ארגון Human Watch Rights הטוען כי ישראל מבצעת פשעים כנגד האנושות של אפרטהייד ורדיפה כנגד הפלסטינים. 59.....

בית משפט פדרלי בארצות הברית קבע כי איראן, סוריה ושלושה בנקים איראניים נושאים באחריות לפיגוע הירי שביצעו פעילי חמאס בחודש אוקטובר 2015, שבו נרצחו בני הזוג איתם ונעמה הנקין ז"ל. 59.....

ערכאת ערעור פדרלית בארצות הברית קבעה כי הבנק הלבנוני-קנדי (LCB) היה מודע לעובדה שבאמצעות מתן שירותים פיננסיים, הוא סיפק סיוע מהותי לפעולות הטרור של חיזבאללה. 59.....

האיחוד האפריקאי הודיע על הצטרפותה של ישראל לאיחוד במעמד של משקיפה. 59.....

מזכ"ל האו"ם הגיש למועצת הביטחון את הדוח העיתי בנוגע ליישום החלטה 1701 (2006). 59.....

ארגון Human Rights Watch פרסם דוח הטוען כי ישראל וארגונים פלסטינים חמושים ביצעו במהלך מבצע שומר החומות התקפות שהפרו את דיני המלחמה ואשר עולות לכאורה כדי פשעי מלחמה. 60.....

אוגוסט : 60.....

ארגון Human Rights Watch פרסם דוח הטוען כי התקפות חמאס וארגונים פלסטיניים חמושים אחרים במהלך מבצע שומר החומות עולות לכאורה כדי פשעי מלחמה. 60.....

נשיא פולין חתם על חוק המקשה על ניצולי שואה וצאצאיהם לקבל פיצויים בגין נכסים שהוחרמו על ידי הנאצים במהלך מלחמת העולם השנייה. 60.....

ערכאת ערעור בפולין קיבלה את ערעורם של שני חוקרי השואה הבכירים, על פסק הדין שחייב אותם לפרסם התנצלות פומבית בגין מתן מידע שנטען כי אינו מדויק. 60.....

מועצת הביטחון של האו"ם אימצה את החלטה 2591 (2021) שהאריכה בשנה את המנדט של כוח האו"ם הזמני בלבנון (UNIFIL). 61.....

ספטמבר : 61.....

בית המשפט החוקתי בבגיה קבע כי חוק שהתקבל במחוזות וולניה ופלנדריה האוסר שחיטה שלא בדרך של הימום הפיך, ואוסר למעשה שחיטה יהודית או מוסלמית, הוא מידתי. 61.....

הפרלמנט באוקראינה אימץ הצעת חוק המגדירה את המושג אנטישמיות כשנאת יהודים, וקובעת כי מדובר בעבירה פלילית אשר ניתן לתבוע בגינה פיצויים. 61.....

מזכ"ל האו"ם הגיש למועצת הביטחון דוח עיתי המסכם את פעולותיו של כוח האו"ם לפיקוח על ההפרדה בין ישראל וסוריה (UNDOF). 61.....

אוקטובר : 61.....

האיחוד האירופי פרסם, לראשונה, אסטרטגיה למאבק באנטישמיות וחיזוק החיים היהודיים באירופה.	61
בית משפט בארגנטינה דחה את ההליך שנפתח כנגד הנשיאה לשעבר וסגנית הנשיא כיום, בגין האשמות בסיוע לטיח חקירת הפיגוע בבניין הקהילה היהודית בארגנטינה בשנת 1994 והקשר של איראן לפיגוע.	61
בית המשפט העליון ביוון קבע כי החלטת שרים המחריגה שחיטה יהודית או מוסלמית מהחוק האוסר שחיטה שלא בדרך של הימום, מפרה את החוק היווני.	61
מזכ"ל האו"ם הגיש למועצת הביטחון דוח עיתי בנוגע ליישום החלטה 1559 (2004) אשר עוסקת בסיום הנוכחות הצבאית הסורית בלבנון.	62
המכון היהודי לביטחון לאומי של אמריקה (JINSA) פרסם דוח הקובע כי ישראל פעלה בהתאם לדיני הלחימה במהלך מבצע שומר החומות.	62
נובמבר:	62
מחלקת המסחר האמריקאית הוסיפה את החברות הישראליות NSO Group ו-Candiru, לרשימת החברות שעוסקות בפעילות המוגדות לאינטרסים של הביטחון הלאומי או מדיניות החוץ של ארצות הברית.	62
ערכאת ערעור פדרלית בארצות הברית קבעה כי חברת NSO Group אינה נהנית מחסינות המוענקת לגופים הקשורים לממשלות זרות.	62
בריטניה הכריזה על ארגון חמאס, על כל זרועותיו, כארגון טרור.	62
בית הדין האירופי לצדק קיבל ערעור שהוגש על ידי מועצת האיחוד האירופי על החלטה שבטלה מטעמים פרוצדורליים את הכרזת המועצה להמשיך ולכלול את חמאס ברשימת ארגוני הטרור ולהקפיא את נכסיו.	63
אוסטרליה הכריזה על ארגון חיזבאללה, על כל זרועותיו, כארגון טרור.	63
ממשלת בלגיה הורתה על סימון מוצרים שמקורם בגדה המערבית, מזרח ירושלים ורמת הגולן כ"מוצר מההתנחלויות" ולא מישראל.	63
דצמבר:	63
בית משפט לערעורים בהולנד דחה ערעור שהוגש על ההחלטה כי לרמטכ"ל ולמפקד חיל האוויר לשעבר עומדת חסינות מפני תביעה אזרחית בגין פעילות צבאית במהלך מבצע צוק איתן.	63
ועדת התקציב של האו"ם אימצה את הצעת התקציב לשנת 2022, הכוללת תקצוב לוועדת החקירה הבינלאומית של מועצת זכויות האדם של האו"ם שהוקמה לאחר מבצע שומר החומות.	63
מועצת הביטחון של האו"ם אימצה את החלטה 2613 (2021) במסגרתה האריכה בחצי שנה את המנדט של כוח שמירת השלום הבינלאומי בגבול בין ישראל וסוריה (UNDOF).	63
ידיעות בינלאומיות	64
התפשטות מגפת הקורונה	64
ינואר	64
בית המשפט העליון בקטלוניה השהה את החלטת הממשל במחוז לדחות לחודש מאי את מועד הבחירות לפרלמנט שנקבעו לחודש פברואר, בשל התפשטות נגיף הקורונה.	64
הנשיא ביידן חתם על מספר צווים מינהליים במטרה להילחם בהתפשטות נגיף הקורונה, בין היתר, חובת עטיית מסכה ושמירה על ריחוק פיסי במבנים פדרליים.	64
פברואר:	64

- בית המשפט העליון של ארצות הברית קבע כי האיסור שהטיל מושל קליפורניה על התכנסויות בבתי תפילה במדינה, כחלק מהצעדים למיגור נגיף הקורונה, נוגד את חופש הדת. 64.....
- בית משפט לערעורים בהולנד קבע כי הממשלה הייתה רשאית להסתמך על סמכויות החירום במדינה, לצורך הטלת העוצר הלילי שהוטל במטרה למנוע את התפשטות נגיף קורונה. 64....
- מועצת הביטחון של האו"ם אימצה את החלטה 2565 (2021) שקראה לחיזוק שיתוף הפעולה הבינלאומי, במטרה לסייע להנגשת חיסוני הקורונה באזורי עימות מזויין. 64.....
- יולי:** 64.....
- בית הדין האפריקאי לזכויות אדם פרסם חוות דעת מייעצת בנוגע לקיום עריכת בחירות בזמן מצב חירום בריאותי כגון מגפת הקורונה. 64.....
- אוגוסט:** 65.....
- בית המשפט החוקתי בצרפת אישר את רוב סעיפי החוק המחייב את עובדי מערכת הבריאות להתחסן כנגד נגיף הקורונה, ומחייב תושבים להציג "תו ירוק" בכניסה למקומות ציבוריים. 65.....
- נובמבר:** 65.....
- בית המשפט החוקתי הפדרלי של גרמניה קבע כי ההגבלות שהוטלו כחלק מהמאבק במיגור נגיף הקורונה, אשר כללו עוצר, איסור מפגשים וסגירת בתי ספר, היו מידתיות. 65.....
- דצמבר:** 65.....
- בית המשפט החוקתי הפדרלי של גרמניה קבע כי על הפרלמנט לנקוט באמצעים שיבטיחו כי אנשים בעלי מוגבלויות לא יופלו לרעה במיון ראשוני ותיעדוף של חולי קורונה בבתי חולים. 65.....
- דיני מלחמה** 65.....
- ינואר:** 65.....
- בית משפט פדרלי לערעורים בארצות הברית סרב לדון בעתירתו של עיתונאי אמריקאי הפועל בסוריה, אשר טען כי הושם בשוגג ברשימת החיסול של צבא ארצות הברית. 65.....
- פברואר:** 66.....
- משלחת הסיוע של האו"ם באפגניסטן פרסמה את הדוח השנתי בדבר ההגנה על אזרחים בעימות המזוין באפגניסטן בשנת 2020. 66.....
- ארצות הברית הודיעה באופן רשמי למועצת הביטחון כי מימשה את זכותה להגנה עצמית לפני סעיף 51 למגילת האו"ם, וביצעה תקיפה אווירית במזרח סוריה כנגד מיליציות פרו-איראניות. 66.....
- כוחות ההגנה של ניו זילנד (NZDF) פרסמו פקודה אשר מתווה את המענה לדיווח על נפגעים אזרחיים מפעילות צבאית במהלך עימות מזוין. 66.....
- הודו פרסמה הודעה בדבר הזכות להגנה עצמית כנגד גורמים לא מדינתיים (NSAs). 66.....
- אפריל:** 66.....
- מועצת הביטחון של האו"ם אימצה את החלטה 2573 (2021) במסגרתה גינתה וקראה להימנע מביצוע התקפות כנגד אזרחים ואנשים מוגנים במהלך עימות מזוין השוללות מהם אמצעים הכרחיים להירדנותם. 66.....
- יוני:** 66.....
- משרד ההגנה האמריקאי פרסם את הדוח השנתי בדבר נפגעים אזרחיים בפעולות צבאיות לשנת 2020. 66.....
- מזכ"ל האו"ם הגיש למועצת הביטחון את הדוח השנתי בדבר ילדים בזמן עימות מזוין לשנת 2020. 66.....
- יולי:** 67.....

משרד המשפטים האמריקאי פרסם גרסה מצונזרת של חוות הדעת המשפטית בנוגע לחיסול מפקד כוח קודס האיראני, קאסם סולימאני, בחודש ינואר 2020.....	67
מזכ"ל האו"ם הגיש למועצת הביטחון דוח עיתי בדבר ילדים בזמן העימות המזין באפגניסטן.	67
נובמבר:	67
המפקח הכללי של חיל האוויר האמריקאי פרסם דוח ביחס לתקיפת מל"ט אמריקאי בקאבול שהביאה למותם של עשרה אזרחים אפגנים וביניהם שבעה ילדים.....	67
מאבק בטרור	67
ינואר:	67
מחלקת המדינה של ארצות הברית החזירה את קובה לרשימת המדינות הממנות טרור. 67. ארצות הברית הכריזה, תחת ממשל טראמפ, על ארגון המורדים החות'ים בתימן כארגון טרור זר. בהמשך החודש הסירה ארצות הברית, תחת ממשל בידן, את הארגון מהרשימה.....	67
מזכ"ל האו"ם הגיש למועצת הביטחון דוח עיתי בדבר האיום שמשקף מדאעש לשלום והביטחון בעולם, והמאמצים שהאו"ם נוקט למיגור האיום.	67
פברואר:	68
הנשיא בידן הודיע על סיום התמיכה בקואליציה בהובלת סעודיה הנלחמת בתימן מאז שנת 2015.....	68
בית המשפט העליון של בריטניה קיבל את ערעור משרד הפנים ואשר למנוע את כניסתה למדינה של צעירה בריטית שאזרחותה נשללה ממנה לאחר שנסעה לסוריה והצטרפה לדאעש.	68
קנדה הכריזה על שלושה עשר ארגונים, כולל ארגון הימין הקיצוני "הנערים הגאים", כארגוני טרור.	68
מרץ:	68
ארצות הברית הכריזה על ארגון אנסאר אל-סוננה במוזמביק והכוחות הדמוקרטים של בעלות הברית ברפובליקה הדמוקרטית של קוגונו, כארגוני טרור זרים.	68
אפריל:	68
משרד ראש המודיעין הלאומי בארצות הברית פרסם מספר מסמכים מצונזרים הנוגעים בסעיף 702 לחוק איסוף מודיעין זר (FISA).	68
ממשל בידן פרסם גרסה מצונזרת של מסמך העקרונות והנהלים שהוציא הנשיא טראמפ, אשר התווה את מדיניות ארצות הברית בנוגע לשימוש בכוח קטלני כנגד חשודים בטרור מחוץ למדינה.	69
ממשל בידן פרסם חלק מהנספח המצונזר בדבר המסגרת המשפטית והמדינית בנוגע לשימוש של ארצות הברית בכוח צבאי בשנת 2020.....	69
בית המשפט העליון של ארצות הברית קבע כי הוא ידון בערעור שהגיש הממשל על ההחלטה שקבעה כי לא כל המידע שהתבקש על ידי פעיל אל-קאעידה בנוגע לחקירתו על ידי ה-CIA מהווה סודות מדינה.	69
מאי:	69
גרמניה הוציאה מחוץ לחוק את ארגון "אנסאר אינטרנשיונל" ומספר גופים נוספים הקשורים אליו, שהואשמו במימון ארגוני טרור כולל החמאס.	69
יוני:	69
ממשל בידן פרסם את האסטרטגיה הלאומית האמריקאית למאבק בטרור פנים מדינתי (Domestic Terrorism).....	69

- בית המשפט העליון של ארצות הברית קבע כי הוא ידון בערעור שהגיש הממשל על ההחלטה הקובעת כי יש לבחון את חוקיות ביצוע המעקב אחרי שלושה מוסלמים אמריקאים לאחר פיגועי ה-11 בספטמבר. 69.....
- העצרת הכללית של האו"ם אימצה את הסקירה הדו-שנתית השביעית של האסטרטגיה העולמית למאבק בטרור (UN Global Counter-Terrorism Strategy). 70.....
- יולי:** 70.....
- מזכ"ל האו"ם הגיש למועצת הביטחון דוח עיתי בדבר האיום שנשקף מדאעש לשלום והביטחון בעולם, והמאמצים שהאו"ם נוקט למיגור האיום. 70.....
- אוגוסט:** 70.....
- ראש המודיעין הלאומי האמריקאי פרסם את ההערכה החצי-שנתית הגלויה בדבר הציות של קהילת המודיעין עם הוראות סעיף 702 לחוק איסוף מודיעין זר (FISA). 70.....
- ספטמבר:** 70.....
- הנשיא ביידן הוציא צו מינהלי שמורה למשרד המשפטים וסוכנויות פדרליות נוספות לקיים בחינה בנוגע להסרת הסיווג ממסמכים הקשורים לחקירת ה-FBI לאחר פיגועי ה-11 בספטמבר 2001. 70.....
- המפקח הכללי של משרד המשפטים האמריקאי פרסם דוח ביקורת הבוחן את אופן הטיפול של ה-FBI בבקשות לקיום מעקב בהתאם לחוק איסוף מודיעין זר (FISA). 70.....
- אוקטובר:** 71.....
- בית משפט פדרלי בארצות הברית קיבל עתירה שהגיש עצור במתקן המעצר בגואנטנמו, כנגד חוקיות מעצרו. 71.....
- בית דין צבאי בגואנטנמו גזר 26 שנות מאסר על פעיל אל-קאעידה העצור במתקן המעצר גואנטנמו, בגין ביצוע פשעי מלחמה. 71.....
- דצמבר:** 71.....
- ערכאת ערעור פדרלית בארצות הברית קבעה כי מידע שהושג אגב ביצוע מעקב אחר אזרח זר שהתגורר מחוץ למדינה בהתאם לסעיף 702 לחוק איסוף מודיעין זר (FISA), לא פגע בזכויות חוקתיות. 71.....
- משפט בינלאומי פלילי וחקירות על פשעי מלחמה** 71
- ינואר:** 71.....
- בית משפט פדרלי בארצות הברית הוציא צו מניעה זמני כנגד אכיפת סעיפים בצו המנהלי שהוציא הנשיא לשעבר טראמפ, שמאפשרים להטיל קנסות ולפתוח בהליכים פליליים כנגד בעלי אזרחות כפולה שמסייעים לגורמים בבית הדין הפלילי הבינלאומי. 71.....
- שופטי בית הדין הפלילי הבינלאומי אימצו קוד אתי מעודכן לבית הדין. 72.....
- בית המשפט החוקתי הפדרלי של גרמניה קבע כי ניתן להעמיד לדין במדינה חילים זרים בגין פשעי מלחמה שבוצעו מחוץ לשטח גרמניה. 72.....
- הרפובליקה המרכז אפריקאית הסגירה לבית הדין הפלילי הבינלאומי את מחמת סעיד עבד אל-קאני, מפקד לשעבר בקואליציית המורדים "סלקה". 72.....
- בית המשפט של בוסניה והרצגובינה גזר עשר שנות מאסר על מפקד לשעבר בצבא בוסניה בגין פשעי מלחמה. 72.....
- ערכאת קדם המשפט של בית הדין הפלילי הבינלאומי הורתה על שחרורו בתנאים, למשך הליך אישור האישומים, של פול גיצ'ר, אשר חשוד בשיבוש הליכים במשפטו של סגן נשיא קניה ונאשם נוסף. 72.....
- פברואר:** 72.....

בית הדין הפלילי הבינלאומי הרשיע את דומיניק אונגוון, מפקד בכיר לשעבר בצבא ההתנגדות של האל (LRA) הפועל באוגנדה, בביצוע 61 פשעי מלחמה ופשעים כנגד האנושות. 72.....

אספת המדינות החברות בבית הדין הפלילי הבינלאומי בחרה את קארים חאן כתובע הראשי הבא של בית הדין. 73.....

בית משפט בגרמניה הרשיע בכיר לשעבר במודיעין הסורי בסיוע לביצוע פשעים כנגד האנושות בשלושים מפגנים בשנת 2011. 73.....

בית הדין האירופי לזכויות אדם דחה עתירה שטענה כי גרמניה לא חקרה כיאות מפקד גרמני שהורה על תקיפה אווירית באפגניסטן בשנת 2009 שבה נהרגו שני אזרחים. 73.....

מרץ: 73.....

ערכאת הערעור של בית הדין הפלילי הבינלאומי דחתה את ערעורו של בוסקו נטגנדה, אשר עמד בראש מיליצית מורדים בקונגו, כנגד הרשעתו ועונש המאסר שהוטל עליו. 73.....

ערכאת הערעור של בית הדין הפלילי הבינלאומי דחתה את ערעור התובעת כנגד זיכויים של לורנט גבאגבו, נשיא חוף השנהב לשעבר, וצ'ארלס בלה גאודה, מההאשמות בדבר ביצוע פשעים כנגד האנושות. 73.....

בית המשפט החוקתי הפדרלי של גרמניה פרסם את הנימוקים להחלטתו כי ניתן להעמיד לדין במדינה חייילים זרים בגין פשעי מלחמה שבוצעו מחוץ לשטח גרמניה. 74.....

תובעת בית הדין הפלילי הבינלאומי פרסמה טיוטת נייר מדיניות בדבר סגירת חקירות. 74.....

תובעת בית הדין הפלילי הבינלאומי פרסמה טיוטת נייר מדיניות בנוגע להגנה על מורשת תרבות. 74.....

הטריבונל המיוחד ללבנון פרסם את הדוח השנתי שמסכם את פעילותו. 74.....

מועצת זכויות האדם של האו"ם אימצה החלטה המעניקה לנציבה העליונה של האו"ם לזכויות אדם מנדט לאסוף ולשמור מידע וראיות לביצוע פשעים במהלך מלחמת האזרחים בסרי לנקה שהסתיימה בשנת 2009. 74.....

אפריל: 74.....

הנשיא בידן ביטל את הצו המינהלי שהוציא הנשיא לשעבר טראמפ שאיפשר להטיל סנקציות על בכירים בבית הדין הפלילי הבינלאומי. 74.....

בית משפט בהולנד הרשיע מבקש מקלט סורי בגין חברות בארגון הטרור אחראר א-שאם וביצוע פשעי מלחמה. 75.....

כוח המשימה העצמאי של האגודה האמריקאית למשפט בינלאומי פרסם (ASIL) דוח בנוגע למדיניות ארצות הברית כלפי בית הדין הפלילי הבינלאומי. 75.....

מאי: 75.....

בית הדין הפלילי הבינלאומי גזר 25 שנות מאסר על דומיניק אונגוון, מפקד בכיר לשעבר בצבא ההתנגדות של האל (LRA) הפועל באוגנדה. 75.....

היועץ המיוחד וראש צוות החקירה של האו"ם לקידום האחריות לפשעים שבוצעו על ידי דאעש בעיראק פרסם דוח הקובע כי יש עדויות ברורות לכך שדאעש ביצע רצח עם במיעוט היזידי וכן פשעי מלחמה. 75.....

התפרסם בבלוג Opinio Juris ראיון עם תובע בית הדין הפלילי הבינלאומי המיועד, קארים חאן. 75.....

יוני: 75.....

תובעת בית הדין הפלילי הבינלאומי הודיעה כי התמלאו התנאים הנדרשים לפתיחת חקירה בנוגע לטענות על פשעים כנגד האנושות שבוצעו השלטונות בפיליפינים במהלך הקמפיין למלחמה בסמים. 75.....

- 76..... תובעת בית הדין הפלילי הבינלאומי פרסמה מסמך מדיניות בדבר סגירת חקירות.
- 76..... תובעת בית הדין הפלילי הבינלאומי פרסמה מסמך מדיניות בדבר הגנה על מורשת תרבות.
- 76..... תובעת בית הדין הפלילי הבינלאומי, פאטו בנסודה, סיימה את תפקידה לאחר 9 שנות כהונה. במקומה מונה עורך הדין הבריטי קארים חאן.
- 76..... ערכאת הערעור של המנגנון השיורי הבינלאומי לבתי משפט פליליים אישרה את הרשעתו של הגנרל הסרבי רטקו מלאדיץ' על ידי בית הדין הפלילי הבינלאומי ליוגוסלביה לשעבר.
- 76..... ערכאת המשפט של המנגנון השיורי הבינלאומי לבתי משפט פליליים הרשיעה בכירים לשעבר במערכת הביטחון הסרבית בסיוע לביצוע פשעים כנגד האנושות, וגזרה עליהם 12 שנות מאסר.
- 76..... הטריבונל המיוחד ללבנון הודיע כי בשל משבר כלכלי קשה שהוא חווה, ללא מימון מיידי, אין באפשרותו להמשיך ולפעול לאחר חודש יולי.
- 76..... בית משפט בהולנד הרשיעה אישה במעורבות בביצוע פשעי מלחמה, בגין הפצת חומר תעמולה של ארגון הטרור דאעש, והטיל עליה שש שנות מאסר.
- 77..... **יולי:**
- 77..... ערכאת קדם המשפט של בית הדין הפלילי הבינלאומי אישרה את האישומים כנגד עלי מוחמד עלי (עבד-רחמן (עלי קושייב), מנהיג מיליצית ג'נג'ויד, והורתה על פתיחת משפטו.
- 77..... ערכאת קדם המשפט של בית הדין הפלילי הבינלאומי אישרה את האישומים כנגד פול ג'יצרו, עו"ד המואשם בשיבוש הליכים במשפטו של סגן נשיא קניה, והורתה על פתיחת משפטו.
- 77..... בית משפט בהולנד הרשיע פליט סורי שהיגר למדינה בביצוע פשעי מלחמה בשנת 2012 בסוריה, וגזר עליו 20 שנות מאסר.
- 77..... פורסמו נימוקי החלטת בית המשפט העליון של הפיליפינים, אשר דחה עתירה שטענה כי פרישת הפיליפינים מבית הדין הפלילי הבינלאומי בחודש מרץ 2019 אינה תקפה.
- 77..... **אוגוסט:**
- 77..... בית המשפט של בוסניה והרצגובינה הרשיע שוטר סרבי בביצוע פשעי מלחמה כנגד אזרחים מוסלמים, וגזר עליו 20 שנות מאסר.
- 77..... בית משפט בגרמניה הרשיע שני אזרחים סורים בביצוע פשעי מלחמה וחברות בארגון הטרור ג'בהת אל-נוסרה, וגזר על אחד מהם מאסר עולם ועל השני 9 שנות מאסר.
- 77..... בית המשפט הפדרלי לצדק של גרמניה דחה ערעור שהגיש אזרח סורי, כנגד הרשעתו בחברות בארגון הטרור דאעש ובביצוע פשעי מלחמה.
- 78..... בית הדין הפלילי הבינלאומי הגיש לעצרת הכללית של האו"ם את הדוח השנתי בדבר פעילותו לתקופה שבין חודש אוגוסט 2020 לחודש יולי 2021.
- 78..... **ספטמבר:**
- 78..... ערכאת קדם המשפט של בית הדין הפלילי הבינלאומי אישרה לפתוח בחקירה בנוגע לחשדות לביצוע פשעים כנגד האנושות על ידי השלטונות בפיליפינים בהקשר של הקמפיין למלחמה בסמים.
- 78..... בית משפט פדרלי בארצות הברית קיבל תביעה שהגישו ארבעה אזרחים ליבריים שניצלו מהתקפה של צבא ליבריה על כנסייה במונרוביה בשנת 1990, כנגד מוזס תומאס, מפקד של יחידת עילית בצבא ליבריה לשעבר.
- 78..... תובע בית הדין הפלילי הבינלאומי הודיע כי ביקש אישור מערכאת קדם המשפט לחדש את החקירה שנפתחה בנוגע לפשעים שבוצעו באפגניסטן, וכי היא תתמקד בפשעים שביצע הטאליבן ודאעש-חוראסאן (IS-K).
- 79.....

אוקטובר: 79

תובע בית הדין הפלילי הבינלאומי הודיע על סגירת הבדיקה המקדמית שהתקיימה בנוגע לקולומביה, לאור קיום הליכים מדינתיים ובהתאם לעקרון המשלימות. 79.....

בית משפט בגרמניה הרשיע אזרחית גרמניה שהצטרפה לדאעש בשנת 2014, בחברות בארגון טרור ובביצוע פשעים כנגד האנושות, והטיל עליה 10 שנות מאסר. 79.....

נובמבר: 79

תובע בית הדין הפלילי הבינלאומי הודיע על פתיחת חקירה בנוגע לחשדות לביצוע פשעים נגד האנושות על ידי השלטונות בוונצואלה, אגב ההפגנות כנגד השלטון החל מחודש אפריל 2017. 79.....

ערכאת הערעור של בית הדין הפלילי הבינלאומי דחתה את ערעורו של עלי מוחמד עלי עבד-רחמן (עלי קושייב), שעסק בשאלת הסמכות של בית הדין להעמיד לדין תושב סודן על פשעים שקבועים בחוקת רומא, למרות שסודן אינה צד לה. 80.....

ערכאת הערעור של בית הדין הפלילי הבינלאומי קיצרה בשנתיים את עונשו של אחמד אל-מהדי, פעיל בארגון הטרור אנצאר א-דין הפועל במאלי, כך שישתחרר בספטמבר 2022. 80..

בית משפט בגרמניה הרשיע פעיל דאעש ממוצא עיראקי בביצוע פשעי מלחמה, פשעים נגד האנושות ורצח עם כנגד המיעוט היזידי, וגזר עליו מאסר עולם. 80.....

דצמבר: 80

ערכאת קדם המשפט של בית הדין הפלילי הבינלאומי אישרה באופן חלקי את האישומים כנגד מחמת סעיד עבד אל-קאני, מפקד לשעבר של קואליציית המורדים "סלקה", והפנתה אותו למשפט. 80.....

היועץ המיוחד וראש צוות החקירה של האו"ם לקידום האחריות לפשעים שבוצעו על ידי דאעש בעיראק פרסם את הדוח העיתי השביעי. 81.....

זכויות אדם 81

ינואר: 81

בית הדין האירופי לזכויות אדם קבע כי התלונה שהגישה אוקראינה כנגד רוסיה בגין טענות להפרות שיטתיות של זכויות אדם בחצי האי קרים קבילה. 81.....

בית הדין האירופי לזכויות אדם קבע כי רוסיה אחראית להפרות נרחבות של זכויות אדם שבוצעו על ידי בדלנים במחוזות דרום אוסטיה ואבחזיה בשנת 2008, לאחר תום העימות המזוין בין רוסיה וגיאורגיה. 81.....

בית הדין האפריקאי לזכויות אדם, בית הדין האירופי לזכויות אדם ובית הדין האינטר-אמריקאי לזכויות אדם פרסמו דוח משותף המציג מבחר החלטות שניתנו בשנת 2019, המציגות התפתחויות בפרשנות של דיני זכויות האדם. 81.....

הנשיא ביידן חתם על צו מנהלי המתיר לטרנסג'נדרים לשרת בצבא ארצות הברית. 81.....

פברואר: 82

בית הדין האירופי לזכויות אדם קבע כי על רוסיה לשחרר מיידית מהכלא את מבקר המשטר אלכסיי נבלני. 82.....

ארצות הברית הודיעה על חזרתה למועצת זכויות האדם של האו"ם במעמד משקיפה. 82.....

בית הדין הבינלאומי לצדק קבע כי אין לו סמכות שיפוט לדון בתביעה שהגישה קטאר כנגד איחוד האמירויות הערביות, בטענה כי היא מפרה את האמנה בדבר ביעור כל צורות האפליה הגזעית. 82.....

סודן אשררה את האמנה הבינלאומית להגנה על כל בני האדם מפני היעלמות כפויה, ואת האמנה נגד עינויים ונגד יחס ועונשים אכזריים, בלתי-אנושיים או משפילים. 82.....

- אוקראינה הגישה לבית הדין האירופי לזכויות אדם תלונה חדשה כנגד רוסיה, בגין ביצוע פעולות חיסול ממוקד במתנגדי השלטון הרוסי, ברחבי רוסיה ובמדינות נוספות. 82.....
- חמישים ושימונה מדינות, בהובלת קנדה, חתמו על הכרזה לא מחייבת כנגד מעצר שרירותי של אזרחים זרים במטרה להשפיע על מדינות מוצאם. 83.....
- בית משפט בקנדה קבע כי סעיף בחוק הבחירות הקנדי המאפשר להעמיד לדין בגין הפצת מידע כוזב על פוליטיקאים במטרה להשפיע על תוצאות הבחירות סותר את חופש הביטוי. 83.....
- מרץ:** 83.....
- פייסבוק פרסמה מסמך המתווה את מדיניות הארגון בנוגע לשמירה על זכויות אדם בהתאם למשפט הבינלאומי. 83.....
- מחלקת המדינה של ארצות הברית פרסמה את הדוח השנתי בדבר מצב זכויות האדם בעולם לשנת 2020. 83.....
- אפריל:** 83.....
- ארגון אמנסטי הבינלאומי פרסם את הדוח השנתי בדבר מצב זכויות האדם בעולם בשנת 2020. 83.....
- ארגון אמנסטי הבינלאומי פרסם דוח בדבר הטלות גזר דין מוות שהתרחשו בשנת 2020. 83.....
- בית הדין האירופי לזכויות אדם קבע כי חוק בצ'כיה המחייב ילדים להתחסן מפני מספר מחלות מוכרות, ומאפשר לקנס הורים שלא חיסנו את ילדיהם ולמנוע מהם קבלה לגני ילדים, מידתי. 84.....
- איטליה אשררה את הפרוטוקול ה-15 לאמנה האירופית לזכויות אדם. 84.....
- מאי:** 84.....
- בית הדין האירופי לזכויות אדם קבע כי פולין הפרה את הזכות להישפט בערכאה שהוקמה כדין של חברה שביקשה לעתור לבית המשפט החוקתי בפולין ובקשתה נדחתה. 84.....
- בית הדין האירופי לזכויות אדם קבע כי בריטניה ושוודיה הפרו את הזכות לפרטיות כאשר הפעילו תכניות לאיסוף המוני של מידע במרשתת, ללא הליכי פיקוח ובקרה מספקים. 84.....
- יוני:** 85.....
- בית המשפט העליון של ארצות הברית קבע כי לא ניתן לתבוע את ענקיות המזון נסטלה וקרגיל בגין טענות לסיוע מצד החברות לעבדות ילדים בחוף השנהב. 85.....
- בית המשפט העליון של ארצות הברית קבע כי הוא לא ידון בעתירה שהוגשה כנגד החוק הקובע שרק גברים אזרחי המדינה בין הגילאים 18-26 צריכים להירשם במערכת הצבא האמריקאי. 85.....
- יולי:** 85.....
- בית הדין האירופי לזכויות אדם קבע כי דנמרק הפרה את האמנה כאשר דחתה בקשה לאיחוד משפחות של אזרח סורי אשר קיבל הגנה משלימה זמנית במדינה. 85.....
- בית הדין האירופי לזכויות אדם קבע כי סלובקיה הפרה את האמנה כאשר פגעה בזכות לחיים פרטיים של אזרח המדינה שהוצאו כנגדו שלושה צווי מעקב ללא מנגנוני הגנה מספקים. 85.....
- ועדת המשנה של ועדת ההגנה בפרלמנט הבריטי לעניין נשים בצבא פרסמה דוח הקובע כי שני שליש מהנשים שמשרתות בצבא חוו בריונות, הטרדות מיניות ואפליה. 86.....
- רוסיה הגישה תלונה כנגד אוקראינה בבית הדין האירופי לזכויות אדם בטענה להפרות של האמנה. 86.....
- בית המשפט החוקתי של דרום אפריקה קבע כי הסעיף בחוק השוויון שאוסר על פרסום ביטויי שנאה (hate speech) אינו חוקתי. 86.....

86..... **אוגוסט:**

סודן אשררה את האמנה נגד עינויים ונגד יחס ועונשים אכזריים, בלתי-אנושיים או משפילים, ואת האמנה הבינלאומית להגנה על כל בני האדם מפני היעלמות כפויה. 86.....
ה-FBI פרסם דוח סטטיסטי בנוגע לפשעי שנאה שהתרחשו בארצות הברית בשנת 2020. 86.....

87..... **ספטמבר:**

בית משפט בבלארוס הרשיע שניים ממנהיגי המחאה כנגד הנשיא לוקאשנקו בקיצוניות וניסיון הפיכה, וגזר עליהם 11 ו-10 שנות מאסר. 87.....
בבית הדין האירופי לזכויות אדם קבע כי רוסיה אחראית להתנקשות בסוכן הק"ב לשעבר ומבקר המשטר אלכסנדר ליטווינקו, בשנת 2006 בלונדון. 87.....

87..... **אוקטובר:**

בית הדין האירופי לזכויות אדם קבע כי טורקיה הפרה את האמנה כאשר הרשיעה אזרח טורקי בגין העלבת הנשיא, וגזרה עליו שנת מאסר בקירוב. 87.....
בית הדין האירופי לזכויות אדם קבע כי בולגריה הפרה את האמנה כאשר ניהלה הליכי משמעת כנגד שופטת ונשיאת איגוד השופטים הבולגרי לשעבר בגין עיכוב במתן פסקי דין. 87.....
העצרת הכללית של האו"ם בחרה 18 מדינות, וביניהן ארצות הברית, לכהן כחברות במועצת זכויות האדם לתקופה של שלוש שנים. 87.....
בית הדין האינטר-אמריקאי לזכויות אדם קבע כי קולומביה נושאת באחריות לחטיפתה ועינוייה של עיתונאית קולומביאנית בשנת 2000 בסמוך לבית סוהר בבוגוטה. 88.....

88..... **נובמבר:**

הנציבות האירופית הפנתה את הונגריה לבית הדין האירופי לצדק בגין אי ציות לפסיקת בית הדין מחודש דצמבר 2020, וביקשה להטיל עליה סנקציות כספיות. 88.....

88..... **דצמבר:**

בית הדין האפריקאי לזכויות אדם כי אין לו סמכות שיפוט לדון בעתירה שהגיש אזרח בנין כנגד מדינתו בשל העדר סמכות שיפוט. 88.....
ועדת השרים של המועצה האירופית פרסמה מסמך בדבר יישום החלטות בית הדין האירופי לזכויות אדם בדין הפנימי של המדינות החברות בו. 88.....
בית הדין האירופי לזכויות אדם קבע כי רוסיה הפרה את האמנה כאשר כשלה מלהקים מסגרת חוקית מספקת לטיפול באלימות במשפחה שהביאה דה פקטו לאפליה כנגד נשים. 88.....
בית המשפט העליון של רוסיה הורה על סגירת ארגוני זכויות האדם "ממוריאל אינטרנשיונל" ו"מרכז זכויות האדם ממוריאל", בטענה כי הארגונים הפרו את "חוק הסוכנים הזרים". 89.....
בית הדין האירופי לזכויות אדם קבע כי גאורגיה הפרה את האמנה כאשר כשלה מלהגן כראוי על משתתפים בעצרת בטביליסי בשנת 2013 לציון היום הבינלאומי למאבק בלהט"בופוביה. 89.....

89..... **סייבר, טכנולוגיה ופרטיות**

89..... **ינואר:**

הסוכנות לביטחון לאומי של ארצות הברית (NSA) פרסמה מסמך נהלים שמסדיר חלק מפעולות הסיגנט (מודיעין אותות) שהסוכנות מבצעת ברחבי המדינה. 89.....

89..... **מרץ:**

גרמניה פרסמה עמדה רשמית בנוגע להחלת המשפט הבינלאומי במרחב הסייבר. 89.....
נציבות הביטחון הלאומי לאינטליגנציה מלאכותית בארצות הברית פרסמה דוח הכולל המלצות לקידום הפיתוח של בינה מלאכותית במדינה במטרה לענות על צרכי הביטחון הלאומי. 89.....

בית הדין האירופי לצדק קבע כי הדין האירופי מתיר חיפוש בנתוני תקשורת לצורך חקירת עבירות רק במקרה של מניעת פשיעה חמורה או איומים חמורים על ביטחון הציבור... 90.....
אפריל:..... 90

הנציבות האירופית פרסמה טיוטת תקנות לאסדרת השימוש בבינה מלאכותית במדינות האיחוד. 90.....
מאי:..... 90

המועצה המפקחת של פייסבוק אישרה את החלטת פייסבוק להשעות את חשבוננו של הנשיא לשעבר טראמפ, בשל תמיכתו במעשי האלימות באירועי ההסתערות על גבעת הקפיטול... 90
הנשיא ביידן חתם על צו מינהלי בדבר שיפור אבטחת מרחב הסייבר. 90.....
נציבות זכויות האדם באוסטרליה פרסמה דוח בדבר זכויות אדם וטכנולוגיה. 91.....
קבוצת המומחים הממשלתיים של האו"ם לקידום התנהגות אחראית במרחב הסייבר פרסמה דוח בנוגע לתחולת המשפט הבינלאומי במרחב הסייבר. 91.....
יוני:..... 91

משרד מבקר המדינה האמריקאי פרסם דוח בנוגע לשימוש סוכנויות ממשלתיות בטכנולוגיות לזיהוי פנים. 91.....
האיחוד האירופי הכריז כי דיני הגנת המידע בבריטניה תואמים את רמת ההגנה הקיימת באיחוד. 91.....
הנשיא ביידן חתם על צו מינהלי להגנה על מידע רגיש מגורמים זרים עוינים. 91.....
חברי צוות של מומחים למשפט בינלאומי חתמו על הצהרה בדבר ההגנה המוענקת במשפט הבינלאומי כנגד מבצעי מידע במרחב הסייבר. 91.....
יולי:..... 92

בית משפט בצרפת הורה לטוויטר לספק פרטים ברורים בנוגע לפעולות שהיא נוקטת כדי להילחם בהפצת ביטויי שנאה בפלטפורמה שלה. 92.....
בית המשפט הפדרלי לצדק של גרמניה קבע כי פייסבוק פעלה שלא כדין כאשר הסירה פוסטים של שני משתמשים שכללו ביטויי שנאה כנגד מיעוטים מוסלמים והשעתה את חשבוניותיהם. 92.....
אוקטובר:..... 92

חברי צוות של מומחים למשפט בינלאומי חתמו על הצהרה בדבר ההגנה המוענקת במשפט הבינלאומי כנגד מתקפות כופרה. 92.....
מחלקת המסחר של ארצות הברית פרסמה כללים חדשים המגבילים יצוא של טכנולוגיות סייבר מסוימות למדינות שמהוות סכנה לביטחון הלאומי. 92.....
נובמבר:..... 92

הנשיא ביידן חתם על חוק שאוסר על ועדת התקשורת הפדרלית לבדוק או להנפיק אישורים עבור ציוד של חברות הנחשבות כמסכנות את הביטחון הלאומי. 92.....
המדינות החברות בארגון החינוך, המדע והתרבות של האו"ם אימצו מסמך עקרונות לא מחייב, הכולל המלצות לכללים בדבר אתיקה של שימוש בבינה מלאכותית. 92.....
מדיניות ביטחונית וצעדים ביטחוניים..... 93

ינואר:..... 93
התקבל חוק תקציב הביטחון האמריקאי לשנת 2021. 93.....
מועצת הביטחון של האו"ם אימצה את החלטה 2561 (2021) שהאריכה את המנדט של כוח שמירת השלום של האו"ם בקפריסין בחצי שנה. 93.....

מרץ: 93.....

מועצת הביטחון של האו"ם אימצה את החלטה 2567 (2021) שהאריכה בשנה את המנדט של משלחת האו"ם לדרום סודן. 93.....

מועצת הביטחון של האו"ם אימצה את החלטה 2568 (2021) שאישרה את פריסת הכוחות של משלחת האיחוד האפריקאי לסומליה עד ל-31 בדצמבר 2021, ואת מטרות המשלחת. 93.....

אפריל: 93.....

מועצת הביטחון של האו"ם אימצה את החלטה 2570 (2021) שאישרה את תוכנית מזכ"ל האו"ם לפיקוח על הפסקת האש שהושגה בלוב וקראה לכבדה. 93.....

מאי: 94.....

מועצת הביטחון של האו"ם הגישה לעצרת הכללית את הדוח השנתי שלה לשנת 2020. 94....

מועצת הביטחון של האו"ם אימצה את החלטה 2574 (2021) שהאריכה את המנדט של משלחת האימות של האו"ם לקולומביה עד ה-31 באוקטובר. 94.....

מועצת הביטחון של האו"ם אימצה את החלטה 2575 (2021) שהאריכה את המנדט של כוח הביטחון הזמני של האו"ם למחוז אביי עד ה-15 בנובמבר. 94.....

מועצת הביטחון של האו"ם אימצה את החלטה 2576 (2021) שהאריכה בשנה את המנדט של משלחת הסיוע של האו"ם לעיראק. 94.....

יוני: 94.....

מועצת הביטחון של האו"ם אימצה את החלטה 2579 (2021) שהאריכה בשנה את המנדט של כוח הסיוע המשולב של האו"ם לסודן. 94.....

מועצת הביטחון של האו"ם אימצה את החלטה 2578 (2021) שהאריכה בשנה את האישור שניתן למדינות לערוך מול חופי לוב בדיקה לכלי שיט, שיש חשד כי הם משמשים להפרת אמברגו הנשק שהוטל על המדינה. 94.....

מועצת הביטחון של האו"ם אימצה את החלטה 2584 (2021) שהאריכה בשנה את המנדט של כוח המשימה המשולב של האו"ם במאלי. 94.....

מזכ"ל האו"ם הגיש למועצת הביטחון דוח עיתי בדבר יישום החלטה 2231 (2015) בעניין הסכם הגרעין עם איראן. 94.....

יולי: 95.....

מועצת הביטחון של האו"ם אימצה את החלטה 2585 (2021) שהאריכה בשנה העברה של סיוע הומניטרי לסוריה דרך מעבר באב אלהוא בגבול עם טורקיה. 95.....

מועצת הביטחון של האו"ם אימצה את החלטה 2586 (2021) שהאריכה בשנה את המנדט של משלחת האו"ם לתמיכה בהסכם חודיידה. 95.....

מועצת הביטחון של האו"ם אימצה את החלטה 2587 (2021) שהאריכה בחצי שנה את המנדט של כוח שמירת השלום של האו"ם בקפריסין. 95.....

אוגוסט: 95.....

מועצת הביטחון של האו"ם אימצה את החלטה 2593 (2021) שגינתה את מתקפת הטרור באזור נמל התעופה בקאבול וקראה להגברת המאמצים לספק סיוע הומניטרי לאפגניסטן. 95.....

מועצת הביטחון של האו"ם אימצה את החלטה 2589 (2021) שקראה למדינות שפועלים או פעלו בשטחן כוחות שמירת שלום לנקוט בכל האמצעים המתאמים כדי להגן על אנשי המשלחות. 95.....

מזכ"ל האו"ם הגיש למועצת הביטחון דוח עיתי בדבר יישום החלטה 2139 (2014) בנוגע להעברה של סיוע הומניטרי לסוריה דרך מעבר באב אלהוא בגבול עם טורקיה. 95.....

מועצת הביטחון של האו"ם אימצה את החלטה 2592 (2021) שהאריכה את המנדט של כוח הסיוע של האו"ם לסומליה עד חודש מאי 2022.....	96
ספטמבר: 96	
ארצות הברית, בריטניה ואוסטרליה הודיעו על הקמת ברית הגנה חדשה (AUKUS) באזור ההינדו-פסיפי במטרה להבטיח את השלום והיציבות באזור לטווח הארוך.....	96
מועצת הביטחון של האו"ם אימצה את החלטה 2597 (2021) שהאריכה בשנה את המנדט של צוות החקירה לקידום האחריות לפשעים שבוצעו על ידי דאעש בעיראק.....	96
מועצת הביטחון של האו"ם אימצה את החלטה 2596 (2021) שהאריכה בחצי שנה את המנדט של משלחת הסיוע של האו"ם לאפגניסטן.....	96
מועצת הביטחון של האו"ם אימצה את החלטה 2598 (2021) שהאריכה בשנה את האישור שניתן למדינות לערוך בדיקה לכלי שייט מול חופי לוב שיש בסיס סביר להניח כי משמשים להברחת מהגרים או סחר בבני אדם.....	96
מועצת הביטחון של האו"ם אימצה את החלטה 2599 (2021) שהאריכה עד חודש ינואר 2022 את המנדט של כוח התמיכה של האו"ם בלוב.....	96
אוקטובר: 96	
מועצת הביטחון של האו"ם אימצה את החלטה 2600 (2021) שגינתה את ההתנקשות בנשיא האיטי ז'ובנל מואיז, והאריכה עד חודש יולי 2022 את המנדט של המשרד המשולב של האו"ם בהאיטי.....	96
מועצת הביטחון של האו"ם אימצה את החלטה 2602 (2021) שהאריכה בשנה את המנדט של משלחת האו"ם למשאל העם בסהרה המערבית.....	97
מועצת הביטחון של האו"ם אימצה את החלטה 2603 (2021) שהאריכה בשנה את המנדט של משלחת האימות של האו"ם לקולומביה.....	97
נובמבר: 97	
מועצת הביטחון של האו"ם אימצה את החלטה 2604 (2021) שהאריכה בשנה את המנדט של כוח האיחוד האירופי לבוסניה והרצגובינה.....	97
מועצת הביטחון של האו"ם אימצה את החלטה 2605 (2021) שהאריכה בשנה את המנדט של כוח האו"ם לרפובליקה המרכז אפריקאית.....	97
דצמבר: 97	
ממשל ביידן פרסם מסמך מסגרת לסדרי עדיפויות בתחום החלל של ארצות הברית, שעל בסיסו תיגזר אסטרטגיית החלל הלאומית של ארצות הברית.....	97
משרד ההגנה האמריקאי פרסם עדכון למדיניות המאבק בגורמים קיצוניים בשורות הצבא.....	97
הנשיא ביידן חתם על חוק תקציב מחלקת ההגנה של ארצות הברית לשנת 2022.....	97
מועצת הביטחון של האו"ם אימצה את החלטה 2608 (2021) שהאריכה בשלושה חודשים את האישור למדינות וארגונים הפועלים בשיתוף פעולה עם סומליה לנקוט בכל האמצעים על מנת להילחם בתופעת הפיראטיות מול חופיה.....	98
מועצת הביטחון של האו"ם אימצה את החלטה 2609 (2021) שהאריכה בחצי שנה את המנדט של כוח הביטחון הזמני של האו"ם למחוז אביי.....	98
מועצת הביטחון של האו"ם אימצה את החלטה 2612 (2021) שהאריכה בשנה את המנדט של כוח שמירת השלום של האו"ם בקונגו.....	98
מועצת הביטחון של האו"ם אימצה את החלטה 2614 (2021) שאישרה מחדש לשלושה חודשים את המנדט של כוחות משלחת האיחוד האפריקאי לסומליה.....	98

- מועצת הביטחון של האו"ם אימצה את החלטה 2617 (2021) שחידשה לארבע שנים את המנדט של המועצה למנהלת המאבק בטרור של האו"ם. 98.....
- נשק** 98.....
- ינואר:** 98.....
- נכנסה לתוקף האמנה לאיסור נשק גרעיני (TPNW). 98.....
- פברואר:** 99.....
- ארצות הברית ורוסיה הודיעו על הארכת האמנה לצמצום נשק גרעיני בין המדינות (New START) בחמש שנים, עד לחודש פברואר 2026. 99.....
- מרץ:** 99.....
- פורסם דוח מקיף של פאנל המומחים של האו"ם ללוב במסגרתו צוין כי אמברגו הנשק שהוטל בשנת 2011 נמצא לא יעיל לחלוטין והופר באופן נרחב על ידי מדינות רבות. 99.....
- אפריל:** 99.....
- הארגון למניעת הפצת נשק כימי פרסם דוח שקבע כי יש יסוד סביר להניח כי ב-4 בפברואר 2018 הטיל חיל האוויר הסורי פצצות כלור על העיר סראקיב שבמחוז אידליב. 99.....
- מועצת הביטחון של האו"ם אימצה את החלטה 2572 (2021) שהאריכה את המנדט של הוועדה המפקחת על יישום החלטה 1540 (2004) בדבר מניעת הפצת נשק להשמדה המונית, עד לחודש פברואר 2022. 99.....
- המדינות החברות באמנת הנשק הכימי אימצו החלטה שהורתה על השעיית זכויות מסוימות מסוריה, עקב השימוש של המשטר הסורי בנשק כימי. 99.....
- סנקציות** 100.....
- ינואר:** 100.....
- איראן הטילה סנקציות על מספר בכירים אמריקאים, ביניהם, הנשיא לשעבר טראמפ ומזכיר המדינה פומפאו, בשל חיסול מפקד כוח קודס של משמרות המהפכה קאסם סולימאני. 100.....
- סין הטילה סנקציות על פקידים לשעבר בממשל טראמפ, ביניהם, מזכיר המדינה פומפאו, והיועץ לביטחון לאומי בולטון, בשל טענות לקידום מדיניות אנטי סינית והתערבות בעניינה הפנימיים. 100.....
- פברואר:** 100.....
- ארצות הברית הטילה סנקציות על מספר בכירים בצבא מיאנמר שעומדים מאחורי ההפיכה הצבאית במדינה שאירעה בתחילת החודש. 100.....
- מועצת הביטחון של האו"ם אימצה את החלטה 2564 (2021) שהאריכה בשנה את הסנקציות שהטילה על יחידים וארגונים המסכנים את השלום והיציבות בתימן. 100.....
- מרץ:** 101.....
- ארצות הברית הטילה סנקציות על שבעה בכירים במשטר הרוסי, וארבעה עשר גופים המעורבים בייצור נשק כימי, בתגובה להרעלה של מבקר המשטר אלכסיי נבלני. 101.....
- ארצות הברית הטילה סנקציות על שני מפקדים בכירים בארגון המורדים החות'ים בתימן, בשל אחריותם לביצוע התקפות שהאריכו את מלחמת האזרחים במדינה. 101.....
- ארצות הברית והאיחוד האירופי הטילו סנקציות על מספר בכירים ומוסדות המעורבים בהפיכה הצבאית במיאנמר. 101.....
- ארצות הברית, האיחוד האירופי, בריטניה וקנדה הטילו סנקציות על מספר פקידים מממשל בכירים בסין, בשל הפרות זכויות האדם של המיעוט האויגורי במחוז שינג'יאנג במערב המדינה. 101.....

מועצת הביטחון של האו"ם אימצה את החלטה 2569 (2021) שהאריכה את המנדט של פאנל המומחים שמסייע לוועדת הסנקציות של האו"ם על צפון קוריאה עד לחודש אפריל 2022. 101.....

אפריל: 102.....

הנשיא ביידן חתם על צו מינהלי שמאפשר להטיל סנקציות על רוסיה, בין היתר, בשל מתקפות סייבר ומעשים עוינים אחרים. 102.....

האיחוד האירופי הוסיף לרשימת הסנקציות שלו שמונה מפקדי מליציות ובכירים איראניים, ושלושה גופים, בגין מעורבותם בדיכוי האלים של המהומות נגד השלטון במדינה. 102.....

האיחוד האירופי הטיל סנקציות על מספר בכירים וחברות המעורבים בהפיכה הצבאית במיאנמר. 102.....

מועצת הביטחון של האו"ם אימצה את החלטה 2571 (2021) שהאריכה את הסנקציות שהוטלו על לוב, בין היתר אמברגו הנשק ואיסור על ייצוא בלתי חוקי של נפט מהמדינה, עד לחודש יולי 2022. 102.....

מאי: 102.....

מועצת הביטחון של האו"ם אימצה את החלטה 2577 (2021) שהאריכה בשנה את הסנקציות שהטילה בשנת 2018 על דרום סודן, בין היתר, אמברגו נשק והקפאת נכסים. 102.....

יוני: 103.....

הנשיא ביידן חתם על צו מינהלי האוסר על השקעות אמריקאיות ב-59 חברות סיניות בשל הקשרים שלהן עם הצבא הסיני. 103.....

ארצות הברית, קנדה, בריטניה והאיחוד האירופי הטילו סנקציות על עשרות אישים וישויות בבלארוס, בשל תקרית המטוס שבו אילצה בלארוס מטוס של חברת ריינאייר לבצע נחיתת חירום על מנת לעצור את מתנגד המשטר רומן פרוטסביץ'. 103.....

האיחוד האירופי ובריטניה הטילו סנקציות על מספר בכירים ומוסדות המעורבים בהפיכה הצבאית במיאנמר. 103.....

מועצת הביטחון של האו"ם אימצה את החלטה 2582 (2021) שהאריכה בשנה את הסנקציות שהוטלו על הרפובליקה הדמוקרטית של קונגו. 103.....

יולי: 103.....

ארצות הברית הטילה סנקציות על שמונה בתי כלא סוריים המופעלים על ידי מנגנוני הביטחון, ועל חמישה בכירים בהם, בשל הפגיעה בזכויות אדם של אסירים פוליטיים ועצירים אחרים. 103.....

האיחוד האירופי אימץ מנגנון מסגרת להטלת סנקציות על אישים וגופים האחראים לערעור הדמוקרטיה ושלטון החוק בלבנון. 103.....

מועצת הביטחון של האו"ם אימצה את החלטה 2588 (2021) שהאריכה בשנה את אמברגו הנשק שהוטל על הרפובליקה המרכז אפריקאית. 104.....

ארצות הברית הטילה סנקציות על בכירים המעורבים בהפיכה הצבאית במיאנמר. 104.....

אוגוסט: 104.....

ארצות הברית, בריטניה וקנדה הטילו סנקציות נוספות על אישים וגופים בבלארוס, בשל זיוף תוצאות הבחירות לנשיאות והפרות זכויות אדם של מתנגדי השלטון. 104.....

מועצת הביטחון של האו"ם אימצה את החלטה 2590 (2021) שהאריכה בשנה את הסנקציות שהוטלו על אישים וגופים המפרעים ליישום הסכם השלום במאלי משנת 2015. 104.....

אוקטובר: 104.....

מחלקת האוצר של ארצות הברית פרסמה דוח הבוחן את משטר הסנקציות האמריקאי, וכולל המלצות להגברת יעילות השימוש בסנקציות. 104.....

נובמבר: 104.....

מועצת הביטחון של האו"ם אימצה את החלטה 2607 (2021) שהאריכה בשנה את אמברגו הנשק החלקי שהוטל על סומליה. 104.....

האיחוד האירופי אימץ תיקון למשטר הסנקציות שלו על בלארוס, באופן שמאפשר לכלול ישויות וגופים המסייעים לפעולות משטר הנשיא לוקשנקו בעידוד הגירה בלתי חוקית לתוך גבולות האיחוד. 104.....

ארצות הברית, בריטניה וקנדה הטילו סנקציות על מספר בכירים בניקרגואה, בשל זיוף תוצאות הבחירות במדינה. 105.....

דצמבר: 105.....

ארצות הברית, האיחוד האירופי, בריטניה וקנדה הטילו סנקציות נוספות על אישים וישויות בבלארוס, בשל הפרות מתמשכות של זכויות אדם ושימוש בהגירה למטרות פוליטיות. 105...

מועצת הביטחון של האו"ם אימצה את החלטה 2615 (2021) שהחריגה סיוע הומניטרי ופעילויות אחרות התומכות בצרכים אנושיים בסיסיים באפגניסטן ממשטר הסנקציות שהוטל על הטאליבן. 105.....

ענייני הגירה 105.....

ינואר: 105.....

הנשיא ביידן חתם על מספר צווים מנהליים והכרזות שביטלו חלקים ממדיניות ההגירה של הנשיא לשעבר טראמפ. 105.....

פברואר: 106.....

הנשיא ביידן חתם על שלושה צווים מנהליים שעניינם מדיניות ההגירה של ארצות הברית.. 106.....

הנשיא ביידן הורה על ביטול מצב החירום בגבול עם מקסיקו, שהוכרז על ידי הנשיא לשעבר טראמפ לצורך מימון החומה בין המדינות. 106.....

מרץ: 106.....

בית המשפט העליון של בריטניה קבע כי לא ניתן להחזיר קטינה למדינת מוצאה, עד שתיתן החלטה סופית בבקשת המקלט של אמה, אשר ציינה אותה כתלויה. 106.....

אפריל: 106.....

בית המשפט העליון של אוסטרליה קבע כי אזרח עיראקי אשר ביקש לקבל אשרת הגנה במדינה, בטענה כי הוא נתון לרדיפה במדינת מוצאו משום שמכר בה אלוהול, אינו זכאי להגנה. 106.....

יוני: 107.....

ממשל ביידן ביטל באופן רשמי את מדיניות "הישארו במקסיקו" של הנשיא לשעבר טראמפ. 107.....

בית הדין האירופי לצדק קבע כי כאשר בוחנים בקשה של מבקשי מקלט, אין להסתמך רק על מספר ההרוגים בעימות המזוין, אלא יש לבחון את כל הנסיבות הרלוונטיות. 107.....

אוגוסט: 107.....

בית המשפט העליון של ארצות הברית דחה את בקשת ממשל ביידן להשהות את כניסתה לתוקף של החלטת בית משפט פדרלי, שהורה להחזיר את מדיניות ממשל טראמפ "הישארו במקסיקו". 107.....

אוקטובר: 107.....

בית המשפט הגבוה של אנגליה וויילס קבע כי על שר הפנים להשתמש בשיקול דעתו ולהעניק לקורבנות סחר בבני אדם אשר עולה חשש כי אם יוחזרו לארץ מוצאם יהיו נתונים לסחר נוסף, זכות להישאר בארץ. 107.....

נובמבר: 108.....

בית הדין האירופי לצדק קבע כי תיקון לחוק בהונגריה הקובע כעבירה פלילית ארגון וסיוע להגשת בקשות מקלט בידי אלו שאינם זכאים לכך מפר את הדין האירופי. 108.....

דצמבר: 108.....

בית המשפט החוקתי של הונגריה קבע כי היא רשאית לנקוט בצעדים מטעמה, בתחומים בהם האיחוד האירופי טרם נקט צעדים מספקים ליישום משותף של הדין האירופי, בפרט בנושאים בעלי השפעה על הריבונות. 108.....

ערכאת ערעור פדרלית בארצות הברית דחתה את ערעור ממשל בידן על החלטת בית משפט פדרלי שהורה להחזיר את מדיניות ממשל טראמפ "הישארו במקו"ן". 108.....

שינויי אקלים: 109.....

ינואר: 109.....

ארצות הברית הודיעה למזכ"ל האו"ם על חזרתה להסכם פריז משנת 2015, העוסק בצמצום פליטת גזי החממה. 109.....

מאי: 109.....

בית משפט בהולנד קבע כי על ענקית האנרגיה "רויאל דאטש של" להפחית את פליטת הפחמן הדו-חמצני שלה ב-45% לכל הפחות עד סוף שנת 2030, בהשוואה לרמתן בשנת 2019. 109.....

בית משפט פדרלי באוסטרליה קבע כי על הממשלה מוטלת החובה לנקוט אמצעי זהירות סבירים כדי למנוע גרימת נזק אישי לילדים, כאשר היא מחליטה על מתן אישור להרחבת מכרה פחם במדינה. 109.....

יוני: 109.....

האיחוד האירופי אימץ תקנות העוסקות בצמצום פליטת גזי החממה (חוק האקלים האירופי). 109.....

המדינות החברות בברית נאט"ו אימצו תכנית פעולה לשינויי אקלים וביטחון. 109.....

בית משפט בבלגיה קבע כי הממשלה כשלה מלנקוט בצעדים הנחוצים למניעת ההשפעות המזיקות של משבר האקלים, ובכך הפרה את חובתה בדין הפנימי שלה ואת הדין האירופי. 110.....

יולי: 110.....

נכנסו לתוקף תקנות האיחוד האירופי העוסקות בצמצום פליטת גזי החממה (חוק האקלים האירופי). 110.....

הנציבות האירופית אימצה הצעות חקיקה הכוללות הוראות ותקנות בנוגע למדיניות האיחוד בתחומים מגוונים כגון אקלים, אנרגיה, שימוש בקרקע, תחבורה ומיסוי. 110.....

אוגוסט: 110.....

הפאנל הבין ממשלתי לשינויי האקלים של האו"ם (IPCC) פרסם את החלק הראשון של הדוח השישי, אשר מתמקד בבסיס המדעי לשינויי האקלים. 110.....

בית הדין לקרקעות וסביבה של מדינת ניו סאות' ויילס באוסטרליה קבע כי הרשות להגנת הסביבה כשלה מלנקוט צעדים מספקים להגנה על הסביבה מפני שינויי האקלים. 110.....

אוקטובר: 110.....

בית משפט בצרפת הורה לממשלה לנקוט בכל האמצעים הנדרשים כדי לתקן עד סוף שנת 2022 את הנזקים הסביבתיים שנגרמו כתוצאה מכישלונה לעמוד ביעדי צמצום פליטות גזי החממה. 110.....

מועצת זכויות האדם של האו"ם אימצה החלטה לא מחייבת, שהכירה לראשונה בזכות לסביבה נקייה, בריאה ובת קיימה כזכות אדם. 111.....

משרד ההגנה האמריקאי, משרד מנהל המודיעין הלאומי, המחלקה לביטחון המולדת והמועצה לביטחון לאומי פרסמו דוחות בנוגע להשפעה של שינויי אקלים על הביטחון הלאומי במדינה. 111.....

111..... ינובמבר:

במהלך ועידת האקלים השנתית שנערכה בגלזגו (COP 26) הכריזו ארצות הברית והאיחוד האירופי כי למעלה ממאה מדינות חתמו על יוזמה משותפת לצמצום פליטות גז מתאן ב-30% לכל הפחות עד סוף העשור. 111.....

בסיומה של ועידת האקלים השנתית שנערכה בגלזגו (COP 26), חתמו כלל המדינות החברות באמנת המסגרת של האו"ם (UNFCCC) על הסכם אקלים חדש. 111.....

112..... התפתחויות מדיניות

112..... ינואר:

נחתם הסכם בין ערב הסעודית, איחוד האמירויות הערביות, בחריין ומצרים, לבין קטאר, המסיים את המצור שהטילו המדינות על קטאר מאז שנת 2017. 112.....

רוסיה הודיעה על פתיחת הליכים מקדמיים לפרישה מהסכם "שמיים פתוחים", אשר מאפשר למדינות החברות בו לקיים טיסות מודיעיניות במרחב האווירי של כלל המדינות, במטרה להגביר שקיפות ואמון. 112.....

הטריבונל הבינלאומי למשפט הים קבע כי יש לו סמכות שיפוט לדון בתיחום הגבול הימי בין מאוריציוס והאיים המלדיביים באוקיינוס ההודי. 112.....

112..... פברואר:

בית הדין הבינלאומי לצדק קבע כי יש לו סמכות שיפוט לדון בתלונה שהגישה איראן כנגד ארצות הברית, בטענה כי הסנקציות שהטילה עליה מפרות את "אמנת הידידות" שנחתמה בין המדינות בשנת 1955. 112.....

פורסמה גרסה מצונזרת של דוח ראש המודיעין הלאומי בארצות הברית בדבר רצח העיתונאי ג'מאל חשוקג'י בשנת 2018 בקונסוליה הסעודית באיסטנבול. 113.....

הסנאט האמריקאי זיכה את הנשיא לשעבר טראמפ במשפט ההדחה שנערך כנגדו בגין הסתה להתקוממות, עקב המהומות והפריצה אל בניין הקפיטול ב-6 בינואר. 113.....

113..... מרץ:

בית הדין האירופי לצדק קבע כי תיקונים בחוק של המועצה הלאומית לרשות השופטת בפולין עשויים לנגוד את הדין האירופי. 113.....

בית משפט בצרפת הרשיע את הנשיא לשעבר ניקולא סרקוזי בשחיתות. 113.....

טורקיה הודיעה על פרישה מהאמנה האירופית בדבר מניעה ומאבק באלימות נגד נשים ואלימות במשפחה (אמנת איסטנבול). 113.....

משרד ראש המודיעין הלאומי בארצות הברית פרסם גרסה מצונזרת של דוח בנוגע להתערבות בבחירות במדינה בשנת 2020, הקובע כי רוסיה ואיראן ניסו להשפיע על תוצאת הבחירות. 114.....

סין אימצה רפורמה בחוקי הבחירות בהונג קונג באופן שמגביר את שליטתה בעיר. 114.....

- הפרלמנט האירופי הסיר את חסינותם של מנהיג חבל קטלוניה לשעבר, קרלס פוג'דמון, ושל שני מחוקקים, בשל מעורבותם במשאל העם שנערך בשנת 2017 במחוז קטלוניה והוגדר כלא חוקי על ידי בית המשפט החוקתי של ספרד. 114.....
- הנציבות האירופית הפנתה את פולין לבית הדין האירופי לצדק וכן ביקשה סעדים זמניים, בגין חקיקה פולנית שהתקבלה בסוף שנת 2019 ועוסקת במערכת המשפט. 114.....
- אפריל:** 114.....
- הנשיא בידן הודיע כי ארצות הברית מכירה באופן רשמי בטבח שביצעה האימפריה העות'מאנית במיעוט הארמני שחי בשטחה, במהלך מלחמת העולם הראשונה, כרצח עם. 114.....
- נשיא רוסיה, ולדימיר פוטין, חתם על חוק שמאפשר לו להתמודד לשתי קדנציות נוספות, לאחר סיום הקדנציה הנכחית בשנת 2024. 115.....
- בית הדין האירופי לצדק קבע כי הליך מינוי השופטים במלטה, אשר מתמנים על ידי הנשיא בהמלצת ראש הממשלה, לא נוגד את הדין האירופי. 115.....
- פורסמה החלטת בית המשפט החוקתי הפדרלי של גרמניה מחודש מרץ, שקבעה כי סעיפים בחוק הפדרלי בנוגע למשבר האקלים פוגעים בזכויות יסוד. 115.....
- מאי:** 115.....
- בית הדין לצדק של האיחוד האירופי קבע שורה של עקרונות שיש לוודא ביחס לתיקונים של חוקים הנוגעים למערכת המשפט של רומניה, שנעשו בין השנים 2017-2019. 115.....
- גרמניה הודיעה כי היא מכירה באופן רשמי בפשעים שביצע השלטון הגרמני הקולוניאלי בין השנים 1904-1908, כנגד בני השבטים של הררו ונאמה בשטח השייך כיום לנמיביה, כרצח עם. 115.....
- יוני:** 116.....
- בית המשפט העליון של ניו זילנד קבע כי אין מניעה להסגיר לסין תושב ניו זילנדי בעל אזרחות דרום קוריאנית, אשר חשוד בביצוע רצח ושהוצאה כנגדו בקשת הסגרה, ככל שיובטח כי לא יעבור עינויים. 116.....
- בית הדין האירופי לזכויות אדם קבע כי פולין הפרה את זכות הגישה לערכאות של שני סגנים של נשיא בית משפט בפולין, כאשר שר המשפטים הפסיק את כהונתם בלי למסור להם נימוקים לכך וללא אפשרות לערער על החלטתו. 116.....
- יולי:** 116.....
- בית משפט צבאי בירדן הטיל 15 שנות מאסר על באסם עוודאללה ובן משפחת המלוכה שריף חסן זיד, מקורבים לשעבר לשלטון הירדני, בגין הסתה כנגד בית המלוכה וניסיון לחתור תחת המלך. 116.....
- בית הדין האירופי לצדק קבע כי פולין הפרה את הדין האירופי, כאשר הקימה בתוך בית המשפט העליון מותב משמעת, אשר דן בתיקי משמעת של שופטים. 116.....
- בית הדין האירופי לזכויות אדם קבע כי פולין הפרה את האמנה, כאשר המותב המשמעת שהוקם בבית המשפט העליון דחה את ערעורה של עורכת דין פולנית כנגד השעייתה לשלוש שנים מעריכת דין. 116.....
- בית הדין האירופי לזכויות אדם קבע כי אוקראינה הפרה את האמנה, כאשר פגעה בזכותם של מספר שופטי בית המשפט העליון לשעבר, אשר הוסרו מכס השיפוט במסגרת רפורמה שנערכה בשנת 2016 בה פורק בית המשפט העליון והוחלף בחדש. 117.....
- בית משפט בהונג קונג גזר תשע שנות מאסר על מפגין אשר הורשע בפעילות טרור ובהסתה לבדלנות, לאחר שפגע עם האופנוע שלו בשלושה שוטרים בעודו נושא שלט הפגנה. 117.....
- אוגוסט:** 117.....

בית הדין האינטר-אמריקאי לזכויות אדם פרסם חוות דעת מייעצת שניתנה לבקשתה של קולומביה, במסגרתה קבע כי האפשרות להיבחר לנשיאות במשך יותר מפעמיים ברציפות מפרה את עקרון הדמוקרטיה הייצוגית ואת האמנה האמריקאית. 117.....

ספטמבר: 117.....

ארמניה ואזרבייג'ן הגישו תלונות נגדיות לבית הדין הבינלאומי לצדק בטענה להפרת האמנה בדבר ביעור כל צורות האפליה הגזעית. 117.....

בית הדין הכללי של האיחוד האירופי קבע כי שתי החלטות של האיחוד בעניין החלת הסכמים עם מרוקו בטלות, לאור העדר קבלת הסכמתם של תושבי סהרה המערבית להסכמים. 118....

אוקטובר: 118.....

בית הדין האירופי לצדק קבע כי הכרעה של שופט בבית דין פולני שמונה בניגוד לכללים הראויים למינוי שופטים בטלה. 118.....

בית המשפט החוקתי של פולין קבע כי מספר סעיפים באמנות האיחוד האירופי המורים למדינה ליישם החלטות של בית הדין האירופי לצדק סותרים את החוקה הפולנית, וכי לחוקה יש עליונות על הדין האירופי. 118.....

בית הדין האירופי לצדק קבע כי פולין אינה מבצעת החלטה שנתן בעניינה במסגרתה קבע כי היא הפרה את הדין האירופי, והורה לה לשלם לנציבות סכום של מיליון אירו עבור כל יום שהיא לא מבצעת את ההחלטה. 118.....

בית הדין הבינלאומי לצדק קבע במסגרת הליך לקביעת הגבול הימי בין סומליה לקניה, כי מרבית השטח הימי שנמצא במחלוקת בין המדינות שייך לסומליה. 118.....

נובמבר: 119.....

בית הדין האירופי לצדק קבע כי חוק בפולין המאפשר לשר המשפטים למנות שופט של ערכאה פלילית למינוי בפועל בערכאה פלילית גבוהה יותר, וכן לבטל את המינוי בכל עת ללא צורך בנימוק, עלול לפגוע בעצמאות השיפוטית. 119.....

בית הדין האירופי לזכויות אדם קבע כי פולין הפרה את האמנה, כאשר המותב המשמעתי שהוקם בבית המשפט העליון הפולני דחה בקשה של שני שופטים לעבור לערים אחרות. 119

בית הדין האירופי לצדק קבע כי הדין האירופי מונע מבית משפט עליון מדינתי לקבוע כי הפניית שאלה על ידי ערכאה שיפוטית נמוכה במדינה לבית הדין אינה חוקית. 119.....

המפקח הכללי של משרד ההגנה האמריקאי פרסם דוח בנוגע לאחריות ולאופן התגובה של משרד ההגנה לפריצה לבניין הקפיטול ב-6 בינואר. 119.....

דצמבר: 120.....

בית הדין הבינלאומי לצדק הורה על מתן סעדים זמניים בתלונות ההדדיות שהגישו ארמניה ואזרבייג'ן בטענה להפרת של האמנה בדבר ביעור כל צורות האפליה הגזעית. 120.....

בית המשפט העליון של בריטניה קבע כי יש להכיר בחוואן גואידו כראש המדינה של ונצואלה, בהתאם להודעת ממשלת בריטניה מחודש פברואר 2019 כי גואידו משמש כנשיא הזמני. 120.....

ידיעות מתוך ישראל

חקיקה

יולי:

ב-4 ביולי התקבל חוק סמכויות מיוחדות להתמודדות עם נגיף הקורונה החדש (הוראת שעה) (תיקון מס' 8), התשפ"א-2021.

ספטמבר:

ב-5 בספטמבר התקבל חוק סמכויות מיוחדות להתמודדות עם נגיף הקורונה החדש (הוראת שעה) (תיקון מס' 9), התשפ"א-2021.

נובמבר:

ב-30 בנובמבר התקבל חוק סמכויות מיוחדות להתמודדות עם נגיף הקורונה החדש (הוראת שעה) (תיקון מס' 10), התשפ"ב-2021.

פסיקה

ינואר:

דנג"ץ 3905/20 הרבנות הראשית לישראל נ' עמותת הפורום החילוני
ב-10 בינואר דחה בג"ץ בקשה לקיים דיון נוסף בפסק דינו מחודש אפריל 2020, במסגרתו נקבע כי על בתי החולים ברחבי הארץ לאפשר הכנסת חמץ לשטחיהם בתקופת חג הפסח, תוך קביעת הסדרים מתאימים אשר יאפשרו שמירה על כשרות המזון המוגש על ידי בתי החולים. בית המשפט קבע כי לא נפסקה הלכה חדשה בנושא שמצריכה קיום דיון נוסף.

בג"ץ 5314/20 עדאלה - המרכז המשפטי לזכויות המיעוט הערבי בישראל נ' היועץ המשפטי לממשלה
ב-10 בינואר דחה בג"ץ עתירה במסגרתה התבקש להורות על ביטול כל ההליכים הנוגעים לעבירות מינהליות ופליליות שננקטו מכוח מספר תקנות שעת חירום שהותקנו לצורך ההתמודדות עם נגיף הקורונה, שכן נטען כי היה על הממשלה לקבוע אותן בחקיקה ראשית. בית המשפט קבע כי התקנות הותקנו כדין ובסמכות, בהתאם להוראות חוק יסוד: הממשלה.

בג"ץ 8485/20 התנועה למשילות ודמוקרטיה נ' נציב שירות המדינה דניאל הרשקוביץ
ב-11 בינואר דחה בג"ץ עתירה במסגרתה התבקש להורות על פתיחה בהליכים משמעתיים כנגד המשנה ליועץ המשפטי לממשלה, עו"ד דינה זילבר, בשל דברים שנשאה בכנס בחודש נובמבר, שנטען כי מהווים העברת ביקורת אסורה על הממשלה והעומדים בראשה מצד עובדת ציבור. בית המשפט קבע כי החלטת נציבות שירות המדינה שלא לפתוח בחקירה משמעתית סבירה, וכן כי העתירה הפכה תיאורטית לאור סיום כהונתה של עו"ד זילבר.

בג"ץ 7322/20 מפלגת מרצ נ' יו"ר הכנסת ח"כ יריב לוין

ב-13 בינואר דחה בג"ץ עתירה במסגרתה התבקש להורות כי ההצבעה שנערכה במליאת הכנסת בחודש אוקטובר, אשר אישרה את הקמתה של ועדת חקירה פרלמנטרית לבחינת פרשת הצוללות וכלי השיט, נערכה כדין. בית המשפט קבע כי העתירה הפכה תיאורטית, שכן לא הייתה משמעות מעשית להקמת ועדת חקירה לאור הצמצום המשמעותי של הפעילות הפרלמנטרית במהלך פגרת הבחירות, והפסקת פעילותה עם סיום תקופת כהונת הכנסת שבה מונתה. בנוסף, החלטת יו"ר הכנסת לקיים הצבעה חוזרת לאור פגמים שנפלו בהצבעה הראשונה סבירה.

בג"ץ 6335/20 מרדכי ואנונו נ' ממשלת ישראל

ב-18 בינואר דחה בג"ץ עתירה במסגרתה התבקש להורות על ביטול ההגבלות שהוטלו על מרדכי ואנונו, וקבע כי על אף שחלפו 35 שנים מאז סיים ואנונו את עבודתו בקמ"ג, בהתאם לעמדת גורמי הביטחון, הוא אוצר בקרבו מידע רגיש שאותו הוא עלול לחשוף בפני אחרים.

בג"ץ 191/21 גלעד שרון נ' ראש המטה הכללי

ב-19 בינואר דחה בג"ץ עתירה במסגרתה התבקש להורות לרמטכ"ל לפרסם מראש את החלטותיו אם לעצור אסירי חמאס מעזה, העומדים לסיים את ריצוי עונשם, לפי חוק לוחמים בלתי חוקיים. בית המשפט קבע כי לא מוצו ההליכים אל מול הפצ"ר, וכן כי העתירה לא הצביעה על פגם בהתנהלותו של הרמטכ"ל שמצדיקה התערבות בשיקול דעתו.

בג"ץ 4455/19 עמותת טבקה - צדק ושוויון ליוצאי אתיופיה נ' משטרת ישראל

ב-25 בינואר קיבל בג"ץ, באופן חלקי, עתירה במסגרתה התבקש להורות על ביטול הנוהל המשטירי שמסמך שוטר לדרוש מאדם הצגת תעודת זהות ולבצע פעולות שיטור נוספות כגון בדיקת פרטים במסוף המשטירי, וזאת מבלי שקיים חשד סביר שאותו אדם ביצע עבירה. בית המשפט הורה למדינה לגבש נוהל חדש בתוך 90 יום.

השופטים חיות ומלצר, בדעת רוב, קבעו כי חוק תעודת זהות מסמך שוטר לדרוש מאדם להזדהות באמצעות הצגת תעודת זהות, וזאת גם אם אין חשד סביר שאותו אדם ביצע עבירה, אך צריכה להיות זיקה רלוונטית בין הדרישה להזדהות ובין המידע המצוי בתעודת הזהות (כגון מקום מגורים). בנוסף, כל עוד אין חשד לביצוע עבירה, השוטר אינו מוסמך לבצע פעולות שיטור נוספות, משום שיש בהן פגיעה משמעותית יותר בזכויות אדם, כגון הזכות לפרטיות. השופט שטיין, בדעת מיעוט, סבר כי יש לקבל את העתירה במלואה ולקבוע שהחוק אינו מסמך שוטר לדרוש מאדם להציג תעודת זהות, אלא אם כן יש בידי אותו שוטר סמכות לדרוש את הצגתה מכוחו של דין אחר.

בג"ץ 158/21 רופאים לזכויות אדם נ' השר לביטחון פנים

ב-31 בינואר מחק בג"ץ עתירה במסגרתה התבקש להורות לשר לביטחון פנים לחסן לאלתר את כלל אוכלוסיית הכלואים בבתי הסוהר בחיסון נגד נגיף הקורונה, שכן בהתאם להודעת המדינה, היא החלה לחסן אסירים, וכל האסירים המעוניינים בכך חוסנו.

ע"מ 1798/20 עמותת פורום המזרח התיכון ישראל נ' עיריית תל אביב

ב-7 בינואר דחה בית המשפט העליון עתירה שהוגשה כנגד החלטת בית המשפט לעניינים מנהליים, שאישר את החלטת ראש עיריית תל אביב בחודש פברואר 2020 להסיר שלטי חוצות בהם נראו בכירים פלסטינים כשהם כורעים על ברכיהם במצב כניעה, כאשר ברקע נכתב - שלום עושים רק עם אויבים מובסים. בית המשפט קבע כי ההחלטה להסיר את השלטים סבירה ומאזנת בין חופש הביטוי ובין ההגנה על רגשות הציבור.

ע"א 2775/19 מדינת ישראל נ' פלוני

ב-3 בינואר קיבל בית המשפט העליון את ערעור המדינה על פסק דינו של בית המשפט המחוזי, וקבע כי היא אינה חבה באחריות על נזקי תושב שכונת סילוואן, אשר איבד את אחת משתי עיניו בזמן הפרות סדר קשות בשכונה שאירעו בשנת 2010. בית המשפט קבע כי גרסת תושב השכונה באשר לנסיבות פציעתו לא הוכחה ברמה הנדרשת, ובית המשפט המחוזי שגה כאשר ייחס משקל ראיתי לעובדה שהמדינה נמנעה מלטעון באופן פוזיטיבי כי המשיב נמנה על מפרי הסדר ונפגע כתוצאה מפעולות המשטרה להשבת הסדר על כנו.

ע"א 8956/17 ד"ר אחמד מנסור נ' המועצה המקומית כוכב יאיר – צור יגאל

ב-14 בינואר קיבל בית המשפט העליון, באופן חלקי, ערעור שהוגש על פסק דינו של בית המשפט המחוזי, שאישר למכור 90% מהמנויים למרכז הספורט בכוכב יאיר לתושבי היישוב בלבד. בית המשפט קבע כי על אף שלא הוכחה עילת הפליה מטעמי לאום, ההחלטה שהתקבלה העדיפה מעבר למידה הנדרשת את תושבי המקום, והורה למועצה המקומית לקבל החלטה חדשה, על בסיס תשתית עובדתית רלוונטית וקונקרטית.

ע"א 1604/19 מדינת ישראל נ' פלוני

ב-26 בינואר קיבל בית המשפט העליון ערעור שהגישה המדינה על פסק דינו של בית המשפט המחוזי, וקבע כי שירות הביטחון הכללי לא מחויב למסור מידע שנמצא ברשותו במסגרת הליך אזרחי שהמדינה אינה צד לו. זאת, לאחר ששירות הביטחון התבקש למסור מידע בדבר מענקים שקיבלו מחבלים מהרשות הפלסטינית, או להוציא לו תעודת חיסיון, במסגרת תביעה נזיקית שהוגשה נגד גורמים פלסטינים על ידי ילדיהם של בני הזוג הלוי, שנרצחו בפיגוע טרור בקדומים בשנת 2006.

ת"א 12733-11-16 מגנאג'י נ' בכרי

ב-11 בינואר קיבל בית המשפט המחוזי תביעת לשון הרע שהוגשה כנגד במאי הסרט ג'נין ג'נין, וקבע כי הסרט מציג תמונה עובדתית שקרית לפיה חיילי צה"ל ביצעו פשעי מלחמה במהלך מבצע חומת מגן, ונהגו באכזריות ובשרירות לב כלפי אזרחים חפים מפשע. בית המשפט אסר את הפצתו של הסרט בישראל, והורה לבמאי הסרט לשלם פיצויים בסך 175,000 ש"ח.

פברואר:

בג"ץ 6939/20 עידן מרכז דימונה בע"מ נ' ממשלת ישראל

ב-2 בפברואר קיבל בג"ץ עתירה במסגרתה התבקש להורות לממשלה לאסור על עסקים חיוניים למכור במהלך הסגר מוצרים שאינם חיוניים, בזמן שנאסר על עסקים שאינם מוגדרים כחיוניים לפעול. בית המשפט קבע כי מתקיימת פגיעה קשה ומפלה בעסקים שאינם מוגדרים כחיוניים, ללא תכלית ראויה, והורה למדינה לתקן את המתווה שנקבע בתקנות בתוך שבעה ימים.

בג"ץ 480/21 מרווח רבהא נ' המפקד הצבאי לאזור הגדה המערבית

ב-3 בפברואר דחה בג"ץ, ברוב דעות, עתירה שהוגשה כנגד צו הריסה שהוצא לבית המפגע שרצח את אסתר הורגן ז"ל בחודש דצמבר 2020.

השופטים עמית וברק-ארז, בדעת רוב, קבעו כי אין עילה המצדיקה התערבות בהחלטה, וכי הצו הוצא כנדרש והוגבל לקומות שבהן עשה המפגע עצמו שימוש. השופט ברוך, בדעת מיעוט, סברה כי ההחלטה להרוס את הקומה השנייה של הבית, שבה התגורר המפגע עם אשתו וילדיהם אשר לא היו מעורבים או תמכו במעשה, אינה מידתית. זאת, בשונה מהקומה השלישית אשר שימשה רק את המפגע. בהמשך לכך, ב-10 בפברואר הרסו כוחות צה"ל את שתי הקומות במבנה.

בג"ץ 1182/20 משמר הדמוקרטיה הישראלית נ' שר המשפטים

ב-10 בפברואר קיבל בג"ץ עתירה במסגרתה התבקש להורות על ביטול החלטת הממשלה מחודש פברואר 2020 להקים ועדת בדיקה ממשלתית לבירור התנהלות המחלקה לחקירות שוטרים. בית המשפט קיבל את עמדת היועץ המשפטי לממשלה, אשר התנגד להקמת הוועדה, וקבע כי הקמתה בסמוך למועד הבחירות לכנסת ה-23 הונעה משיקולים זרים, ואינה עומדת במגבלות הריסון שחלות על ממשלת מעבר.

בג"ץ 5321/20 הקרן למורשת הר הבית והמקדש נ' השר לביטחון פנים

ב-16 בפברואר דחה בג"ץ עתירה במסגרתה התבקש להורות לשר הפנים לקבוע מועד שבו יוכלו יהודים להתפלל בהר הבית. זאת, שכן הנושא מצוי בליבת שיקול הדעת של הרשות המבצעת והעתירה לא מראה על עילה להתערב באיזון שנקבע בין הזכות לעלות ולהתפלל בהר הבית, לבין שמירה על הסדר הציבורי.

א"ב 1156/21 עוצמה יהודית – חזית יהודית לאומית, רשימת הציונות הדתית נ' אבתיסאם מראנעה

ב-28 בפברואר ביטל בג"ץ, ברוב דעות, את החלטת ועדת הבחירות המרכזית לפסול את אבתיסאם מראנעה-מנוחין מלהתמודד לכנסת ברשימת מפלגת העבודה, בשל התבטאויות אשר נטען כי מבטאות שלילה של מדינת ישראל כמדינה יהודית ודמוקרטית ותומכת במאבק מזוין של מדינות אויב וארגוני טרור נגד מדינת ישראל.

השופטים חיות, הנדל, עמית, סולברג, ברק-ארז, מזוז, ברוך, קרא, בדעת רוב, קבעו כי ההתבטאויות לא מבססות "מסה קריטית" לפסילת מועמדותה. השופט מינץ, בדעת מיעוט, סבר כי אמירתה בדבר "השמדת זכרון יעקב" מהווה קריאה מפורשת להשמדת העם היהודי.

מרץ:

בג"ץ 11013/05 נטליה דהן נ' שר הפנים

ב-1 במרץ קיבל בג"ץ עתירות במסגרתן התבקש להכיר במי שעברו גיור רפורמי או קונסרבטיבי בישראל כיהודים לעניין חוק השבות. בית המשפט קבע כי מדובר בשאלה אזרחית-ציבורית ולא בשאלה דתית, ולאור זאת שהכנסת לא הכריעה בסוגיה במשך למעלה מ-15 שנים, אין מנוס ממתן פסק-דין בעתירות ולהורות כי מי שעבר גיור כאמור יוכר כיהודי לעניין חוק השבות. השופט סולברג סבר כי יש להשהות את מועד כניסת הצוים לתוקף ב-12 חודשים מיום כינונה של הממשלה ה-36, כדי לאפשר אסדרה חקיקתית.

בג"ץ 6732/20 האגודה לזכויות האזרח בישראל נ' הכנסת

ב-1 במרץ קיבל בג"ץ, ברוב דעות ובאופן חלקי, עתירה במסגרתה התבקש להורות על ביטול החוק שמסמך את שירות הביטחון הכללי לסייע בביצוע חקירות אפידמיולוגיות, תוך שימוש באמצעים הטכנולוגיים שברשותו, על מנת למגר את נגיף הקורונה.

השופטים חיות, מלצר, עמית וברק-ארז, בדעת רוב, קבעו כי החוק מידתי, אך לאור הפגיעה בפרטיות ובזכויות יסוד, ונוכח השינויים שחלו, בין היתר התקדמות מבצע החיסונים, הורו כי ככל שהמדינה תבחר להמשיך ולהסתייע בשב"כ לאחר ה-14.3, יהיה עליה לגבש קריטריונים אובייקטיביים בכל הנוגע להיקף ההסתייעות, ובכל מקרה ההסמכה תוגבל רק לאותם מקרים שבהם החולה המאומת אינו משתף פעולה בחקירה האפידמיולוגית, או שלא מסר כלל דיווח על מגעים. השופט ברוך גרסה כי החוק אינו מידתי, אך לאור הנסיבות הייחודיות, הצטרפה להוראה האופרטיבית של דעת הרוב. השופט הנדל אשר הצטרף לדעת הרוב, גרס כי אין מקום לחייב את הממשלה לקבוע קריטריונים נוספים, מלבד אלה שכבר קבע המחוקק. השופט סולברג, בדעת מיעוט, סבר כי יש לדחות את העתירה, וכי אין לחייב את הממשלה למקד את השימוש בשב"כ לחולים מסוימים, או לקבוע קריטריונים, מעבר לאלה שנקבעו בחוק, ובפרט כאשר סעד זה לא התבקש בעתירה.

1 במרץ, הודעת משרד המשפטים.

בג"ץ 1107/21 אורן שמש נ' ראש הממשלה בנימין נתניהו

ב-17 במרץ **קיבל** בג"ץ עתירות במסגרתן התבקש להורות על ביטול המכסות למספר הנכנסים ארצה בכל יום והחובה על מי שאינו מחוסן או מחלים לקבל אישור לצאת מהארץ, שהוטלו בשל נגיף הקורונה. בית המשפט קבע כי ההגבלות אינן מידתיות, בין היתר בשל פרק הזמן שבו נמשכות ההגבלות וכן העובדה שהוטלו ללא התראה מספקת ובסמיכות למועד הבחירות לכנסת ה-24, והורה כי אין להאריך אותן במתכונת הנוכחית לאחר פקיעתן ב-20 במרץ.

בג"ץ 1931/21 ח"כ בנימין נתניהו נ' יו"ר ועדת הבחירות המרכזית לכנסת העשרים וארבע ב-19 במרץ **דחה** בג"ץ, ברוב דעות, עתירה במסגרתה התבקש להורות על ביטול החלטת יו"ר ועדת הבחירות אשר אסר על מפלגת הליכוד להשתמש בסיסמה "חוזרים לחיים" במסגרת תעמולת הבחירות. השופטים מינץ וברק-ארז, בדעת רוב, קבעו כי אין עילה להתערב בהחלטת יו"ר ועדת הבחירות אשר קבע כי השימוש בסיסמה, המזוהה עם קמפיין של משרד הבריאות לעידוד התחסנות נגד נגיף הקורונה, מהווה שימוש אסור בנכסי הציבור. השופט שטיין, בדעת מיעוט, גרס כי הסיסמה אינה "נכס" אסור לשימוש תעמולתי, וכי הוא פתוח לשימוש בחינם לכל החפץ בכך.

בג"ץ 3056/20 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' היועץ המשפטי לממשלה ב-25 במרץ **קיבל** בג"ץ עתירות במסגרתן התבקש להורות כי הסדר ניגוד העניינים שערך היועץ המשפטי לממשלה כפועל היוצא מההליך הפלילי המתנהל נגד ראש הממשלה, הוצא בסמכות ומחייב. בית המשפט קבע כי תחום ניגוד העניינים מצוי בליבת תפקידיו של היועץ, וכי אחת מהנחות היסוד שעל בסיסן התאפשרה הרכבת הממשלה ה-35 על ידי ח"כ נתניהו, על אף כתב האישום התלוי ועומד נגדו, הייתה כי ייערך לו הסדר ניגוד עניינים. בנוסף, נקבע כי ההסדר הוא אישי ואינו חל על השר לביטחון פנים.

ע"א 71/18 הרשות הפלשתינית נ' יורשי המנוחה שרון בן שלום ז"ל ב-10 במרץ **קיבל** בית המשפט העליון, באופן חלקי, ערעור וערעור שכנגד על פסק דינו של בית המשפט המחוזי, שחייב את הרשות הפלסטינית ומרואן ברגותי בתשלום פיצויים עונשיים בסך של 62 מיליון ש"ח, בגין מעורבותם בפיגוע ירי שאירע ביום 25.08.2001 בכביש 443, שבו נרצחו בני הזוג בן שלום ואחיה של המנוחה. בית המשפט קבע כי זכאותם של התובעים לקבלת פיצויים עונשיים באה בנוסף לזכותם לקבלת תשלומים מאוצר המדינה לפי חוקי התגמולים. בנוסף, בית המשפט קבע כי סכום הפיצויים חורג מאמות המידה המקובלות בישראל, והפחית אותו לסך של 11 מיליון ש"ח.

ת"פ 16512-08-17 מדינת ישראל נ' קירשנבאום

ב-25 במרץ הרשיע בית המשפט המחוזי את סגנית שר הפנים ומזכ"לית מפלגת ישראל ביתנו לשעבר, פאינה קירשנבאום, בעבירות של שוחד, מרמה והפרת אמונים, כחלק מפרשה 242. בית המשפט קבע כי קירשנבאום ניצלה את כוחה השלטוני ולקחה שוחד באופן שיטתי, מגורמים שונים ובמשך תקופה ארוכה. כספי השוחד שימשו את קירשנבאום ובני משפחתה, את מפלגת ישראל ביתנו, וכן את מקורבי הנאשמת וגורמים שחפצה בטובתם. גזר הדין יינתן במועד מאוחר יותר.

אפריל:

בג"ץ 5469/20 אחריות לאומית ישראל הבית שלי נ' ממשלת ישראל
ב-4 באפריל קיבל בג"ץ, באופן חלקי וברוב דעות, עתירות במסגרתן התבקש להורות על ביטול חוק סמכויות מיוחדות להתמודדות עם נגיף הקורונה החדש, ועל ההסדרים שעוגנו מכוחו להגבלת הפגנות בזמן "מצב חירום מיוחד".

השופטים חיות, מלצר, הנדל, פוגלמן, עמית, ברק-ארז וברון, בדעת רוב, קבעו כי לא נפל פגם בחוק הסמכויות בכללותו, וכן כי הגבלות שהוטלו על מספר המשתתפים בהפגנות ועל שמירת המרחק בין המפגינים היו מידתיות ונועדו להבטיח ריחוק חברתי. עוד נקבע כי מגבלת המרחק המותר ליציאה ממקום המגורים (1,000 מטר) לשם השתתפות בהפגנה פוגעת פגיעה קשה ובלתי מידתית בזכות להפגין, ובפרט נוכח החשיבות היתרה שיש לייחס למתן אפשרות לבקר את השלטון בעתות חירום, וכי מיקום ההפגנה הוא חלק מהותי מהמסר שלה. בית המשפט הורה על ביטול התקנה וקבע כי לא יהיה ניתן להטיל את המגבלה בשנית, וכן הורה על ביטול הקנסות שניתנו מכוחה. **השופט מזוז**, בדעת יחיד, סבר כי יש להורות על ביטול כל התקנות שמכוחן הוטלו ההגבלות על קיום הפגנות, וזאת בשל פגם מהותי שנפל בהליך התקנתן. **השופט סולברג**, בדעת מיעוט, סבר כי משפקעו ההגבלות לפני כ-6 חודשים, ומאז לא חודשו, דיון בהן בעת הזאת – הריהו תיאורטי ומיותר. לניתוח פסק הדין ראו: **יובל שני**, 13 באפריל, [Lawfare](http://Lawfare.org).

בג"ץ 15/19 ד"ר שי חזקני נ' ראש שירות הביטחון הכללי
ב-6 באפריל מחק בג"ץ עתירה במסגרתה התבקש להורות על חשיפת חומר ארכיוני של פעילות שירות הביטחון הכללי הקשור לאירועי "ואדי סאליב" בשנת 1959. בית המשפט קבע כי מדובר בחומרים רגישים שחשיפתם גם כעת, לאחר כ-60 שנה, יש בה כדי להסב נזק לביטחון המדינה, וכי על המדינה לערוך מעת לעת בחינה אם יש חומרים שבחלוף הזמן מתברר כי אין מניעה לגלותם.

בג"ץ 7846/19 עדאלה המרכז המשפטי לזכויות המיעוט הערבי בישראל נ' פרקליטות המדינה
יחידת הסייבר

ב-12 באפריל דחה בג"ץ עתירה במסגרתה התבקש להורות על ביטול הנוהל במסגרתו מחלקת הסייבר בפרקליטות המדינה פונה באופן וולונטרי לפלטפורמות מקוונות כגון פייסבוק וגוגל, בבקשה להסיר תכנים שמפרים את הוראות הדין הפלילי בישראל, בין היתר, עידוד טרור, פגיעה בביטחון המדינה, הסתה לאלימות, פגיעה בקטינים, ופרסום תכנים מיניים ללא הסכמת המצולם. בית המשפט קבע כי פעילות המחלקה חיונית לשמירה על הביטחון הלאומי והסדר החברתי, וכי לא הוכח כי היא פוגעת בזכויות יסוד, בין היתר בשל העובדה כי פרסומים רבים מקורם ב"בוטים" הנעדרים זכויות אדם, וכן כי מפעיל הפלטפורמה הוא שמסיר את הפרסום על פי שיקול דעתו וללא כפיית המדינה. הומלץ לקדם הליך חקיקה להסדרת פעילות האכיפה הוולונטרית, ולבחון הקמת מנגנון מבקר ומפקח על פעילות המחלקה.

14 באפריל, הודעת משרד המשפטים. לניתוח פסק הדין ראו: תומר שדמי ויובל שני, 23 באפריל, [Lawfare](http://www.lawfare.org).

בג"ץ 2340/21 פרופ' רבקה כרמי נ' היועץ המשפטי לממשלה
ב-18 באפריל דחה בג"ץ עתירה במסגרתה התבקש להורות על ביטול החלטת נשיא המדינה להטיל את תפקיד הרכבת הממשלה על חבר הכנסת בנימין נתניהו, והחלטת נתניהו לקבל על עצמו את התפקיד, שכן נטען כי הן נוגעות בחוסר סבירות קיצוני. בית המשפט קבע כי העתירה לא ביססה כל עילה משפטית להתערבות בהחלטות.

בג"ץ 1256/21 פלונית נ' ראש ממשלת ישראל
ב-19 באפריל דחה בג"ץ עתירה שבמסגרתה התבקש להורות למשטרת ישראל לאכוף את האיסורים וההגבלות שהוטלו בשל מגפת הקורונה על מוסדות חינוך באופן שוויוני, גם ביחס למוסדות חינוך חרדיים. בית המשפט קבע כי עקב השיפור הניכר במצב התחלואה בארץ וביטול חלק ניכר מההגבלות העתירה הפכה תיאורטית.

בג"ץ 2268/21 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' ראש הממשלה
ב-22 באפריל דחה בג"ץ עתירות במסגרתן התבקש להורות ליועץ המשפטי לממשלה להוציא את ראש הממשלה בנימין נתניהו לנבצרות, בשל המשפט שמתנהל כנגדו. בית המשפט קבע כי אין עילה להתערבות בעת הזו, וקיבל את עמדת היועץ המשפטי לממשלה כי בשלב זה לא התבססה עילה שבגינה נבצר מראש הממשלה למלא את תפקידו.

בג"ץ 4630/17 ADAM GUBARA TAGAL נ' שר הפנים
ב-25 באפריל קיבל בג"ץ, ברוב דעות, עתירה במסגרתה התבקש להורות למדינה להכריע בבקשות מקלט שהגישו מסתננים סודנים מחבל דרפור וחבל הרי הנובה והנילוס הכחול.
השופטים חיות וקרא, בדעת רוב, קבעו כי המדינה הפרה את חובתה לפעול במהירות הראויה, כאשר למעלה מעשור נמנעה מלקבל הכרעה כלשהי – עקרונית או פרטנית – באלפי בקשות המקלט

שהגישו יוצאי דרפור, ללא הצדקה מספקת. לפיכך נקבע כי ככל שלא יימצא פתרון עד ל-30 בדצמבר 2021, יוענק למבקשי המקלט שהגישו את בקשת המקלט שלהם עד ל-11 ביוני 2017 רישיון לשיבת ארעי מסוג א/5, עד שתתקבל הכרעה סופית בבקשותיהם. **השופט וילנר**, בדעת מיעוט, הצטרפה לקביעה כי יש לקצוב זמן למדינה למציאת פתרון, אולם גרסה כי אין מקום להעניק סעד גורף של הענקת מעמד בחלוף המועד שנקצב.

מאי:

בג"ץ 6174/15 פאוזי אברהמים עבד חג' מחמד נ' ראש המנהל האזרחי בגדה המערבית
ב-11 במאי קיבל בג"ץ, באופן חלקי, עתירה שהגישו פלסטינים כנגד אי ביצוע צווים לפינוי מקרקעין שהוציא ראש המינהל האזרחי ביחס לשלוש חלקות המצויות בסמוך ליישוב שבות רחל, אשר נמצאות במחלוקת בנוגע לשאלת הזכויות הקנייניות בהן. בית המשפט הורה לראש המינהל האזרחי לממש את צווי הפינוי שהוצאו בעניין עד ל-1 באוקטובר 2021.

בג"ץ 3268/21 כספי תעופה בע"מ נ' ראש הממשלה
ב-14 במאי דחה בג"ץ עתירה במסגרתה התבקש להורות על הסרת אוקראינה מרשימת המדינות שהיציאה אליהן אסורה, וביטול החובה לשבים ממנה לשהות בבידוד ביתי למשך 14 יום, כחלק מהצעדים למיגור נגיף הקורונה. בית המשפט קבע כי אין עילה להתערב בהחלטה וכי אין יסוד לטענות בדבר פגם חוקי שנפל בהליך התקנת תקנות הגבלת היציאה מישראל.

בג"ץ 798/21 חאבס מחמוד ביוז נ' בית המשפט הצבאי לערעורים
ב-18 במאי דחה בג"ץ עתירה שהוגשה על ידי המפגע שהורשע במעורבות ברצח שני חיילי צה"ל יוסף אברהמי וודים נורז'יץ ז"ל בשנת 2000, באירוע "הלינץ" ברמאללה", כנגד החלטתו של בית המשפט הצבאי לערעורים שלא לקיים משפט חוזר בעניינו. בית המשפט קבע כי העתירה אינה מעלה טענה חדשה או סוגיה שנשמטה מעיני הערכאות שדנו והכריעו בנושא, וכי אין עילה להתערבות בהחלטה.

בג"ץ 5969/20 סתיו שפיר נ' הכנסת
ב-23 במאי קיבל בג"ץ, ברוב דעות, עתירות במסגרתן התבקש להורות על ביטול הוראת השעה אשר תיקנה את חוק יסוד: הכנסת והאריכה את פרק הזמן המקסימלי להעברת חוק התקציב עבור שנת 2020 עד ל-23 בדצמבר, ואת חוק יסוד: משק המדינה ואישרה לממשלה להגדיל את מסגרת התקציב ההמשכי לשנת 2020 ב-11 מיליארד שקל (פשרת האזור).

השופטים חיות, הנדל, עמית, ברק-ארז, ברוך וקרא, בדעת רוב, קבעו, כי הדיון בנוגע לתיקון חוק יסוד: הכנסת הפך תיאורטי בשל פיזור הכנסת. אולם, יש להתערב בתיקון חוק יסוד: משק המדינה, שכן נקבעה בו נורמה זמנית ופרסונלית שמיועדת לפתור קשיים ספציפיים של ממשלה מסוימת ושאינה מתאימה למארג החוקתי. לפיכך התיקון מייצג מקרה קצה של שימוש הכנסת לרעה בסמכות המכוננת. כיוון שרוב הכספים כבר חולקו, בית המשפט הוציא "התראת בטלות" על כל ניסיון עתידי לתקן חוק יסוד זה לצורך מימון מטרות שאינן עולות בקנה אחד עם תכליתו של מנגנון

התקציב ההמשכי וללא צידוק מספק. **השופטים סולברג, אלרון ומינץ**, בדעת מיעוט, גרסו כי יש לדחות את העתירות שכן הסעד שנתבקש בהן תיאורטי בלבד, וצופה פני עתיד. **השופט אלרון** הוסיף כי יש לדחות את העתירות גם בשל העובדה שהן מבקשות להביא את בית המשפט אל תוך "המגרש הפוליטי", ולגרום לו להתערב בניהול משברים קואליציוניים וכל זאת, ללא תשתית ברורה לכך בחוק, בחוק-יסוד או בעקרונות שיטת המשפט הישראלית. **השופט מינץ** הוסיף כי העתירות אינן מצדיקות הידרשות לדוקטרינת השימוש לרעה בסמכות מכוונת.

ע"א 5105/17 פלוני נ' הרשות הפלסטינית

ב-11 במאי דחה בית המשפט העליון ערעורים שהוגשו על פסק דינו של בית המשפט המחוזי, במסגרתו נקבע כי הרשות הפלסטינית נושאת באחריות למעצרים ועינויים של 52 פלסטינים שנעצרו ונכלאו על ידי הרשות, עקב חשד כי סייעו למדינת ישראל בסיכול פעולות טרור. בית המשפט אישר את הקביעה כי מעצרים, העולה כדי "כליאת שווא" על פי פקודת הנזיקין, היה בלתי חוקי. ההליכים לגבי הטענות לעינויים נמשכים בבית המשפט המחוזי.

בש"פ 5105/20 יואל יולי שמעון נ' מדינת ישראל

ב-25 במאי דחה בית המשפט העליון, ברוב דעות, בקשה למתן רשות ערר על החלטת בית המשפט המחוזי במסגרתה נקבע כי לעותר אין רשות לערר על צו חיפוש שהוצא למכשיר הנייד שלו.

השופטים הנדל וברון, בדעת רוב, קבעו כי ממכלול דברי החקיקה ומתכליותיהם עולה כי על בית המשפט לדון בבקשה למתן צו חיפוש במחשבים ובטלפונים חכמים במעמד צד אחד, וכי לכל הצדדים אין זכות לערר או ערעור על החלטה כאמור. זאת, בין היתר, בשל חשש משיבוש הליכי חקירה על ידי הנחקר או מי מטעמו, באמצעות מחיקת חומרים מהמכשיר. **השופט אלרון**, בדעת מיעוט, גרס כי בהיעדר יסוד סביר לחשש מפני שיבוש הליכי חקירה, יש לקיים דיון בבקשה למתן צו חיפוש בנוכחות הצדדים, וכי הדיון במעמד צד אחד שמור לנסיבות חריגות שבהן לא ניתן לאיין את החשש האמור משיבוש הליכי חקירה בדרך אחרת.

ת"א 5709-12-12 (לשעבר 7298/05) עזבון המנוחה אימאן אלהמץ ז"ל נ' מדינת ישראל – משרד הביטחון

ב-19 במאי דחה בית המשפט המחוזי תביעת נזיקין שהוגשה על ידי משפחת הנערה הפלסטינית שנהרגה מירי כוח צה"ל שבראשו עמד סרן ר' בגזרת רפיח בשנת 2004, לאחר שחצתה אזור ביטחוני מיוחד והתגלתה בשער המוצב. בית המשפט קבע כי בחינת השתקפות האירוע ברשת הקשר וכן הטופוגרפיה של זירת האירוע מעלה כי מדובר ב"פעולה מלחמתית" מובהקת, המקנה למדינה סייג מאחריות בנזיקין. אולם, בית המשפט ביקר את התנהלות הכוח וקבע כי חיילי התצפית לא זיהו את המנוחה מבעוד מועד משום שלא היו מרוכזים במשימתם, וכי בנסיבות האירוע, הירי המסיבי של החיילים על הנערה, ו"ווידוא ההריגה" שביצע בה המ"פ, חרגו מן האמצעים המידתיים שהיה מותר להם לנקוט, בין לפי הוראות הפתיחה באש, בין לפי דיני הסבירות הנזיקיים והמינהליים, ובין לפי המשפט הבינלאומי ההומניטרי.

לביקורת על פסק הדין ראו: חיים אברהם, 14 ביוני, EJIL:Talk!.

בג"ץ 4928/20 אם תרצו - ציונות להיות או לחדול נ' שר המשפטים
 ב-2 ביוני דחה בג"ץ עתירה במסגרתה התבקש להורות לנציבות שירות המדינה לבטל את
 התקשרותה עם קרן וקסנר, אשר מעניקה מלגות לעובדי מדינה נבחרים עבור השתלמויות
 מקצועיות ולימודים אקדמיים. העותרים טענו שההשתתפות בתכניות היא בגדר מתנה אסורה
 אשר מגדילה את סיכויי הקידום של מקבלי המתנה לתפקיד בכיר בשירות המדינה. בית המשפט
 קבע כי מלשון החוק ומתכליתו אין מדובר בטובת הנאה, וכי אין בסיס לטענות כי השתתפות
 בתכניות הקרן משפיעה על קידומם של המשתתפים בשירות המדינה.

בג"ץ 231/21 בתיה לבל נ' מפקד כוחות צה"ל ביהודה ושומרון
 ב-6 ביוני דחה בג"ץ עתירה במסגרתה התבקש להורות למדינה להרוס את ביתו של המפגע אשר
 פצע קשה אזרחית ישראלית בפיגוע דקירה בכפר סבא ב-28 באפריל 2020. בית המשפט קבע כי
 אין עילה להתערב בהחלטת המדינה, שכן למפקד כוחות צה"ל באזור יש שיקול דעת רחב ביותר
 להחליט שלא להפעיל את סמכותו להרוס בתים של מפגעים, וכי אין זכות קנויה לעותרת שביתו
 של המפגע ייהרס.

בג"ץ 3897/21 עו"ד יוסי פוקס נ' חבר הכנסת יאיר לפיד, יו"ר יש עתיד
 ב-7 ביוני דחה בג"ץ עתירות במסגרתן התבקש להורות על ביטול הודעת יו"ר סיעת יש עתיד,
 חה"כ יאיר לפיד, לנשיא המדינה, מר ראובן ריבלין, כי "עלה בידו להרכיב ממשלה", בטענה
 שהחוק קובע כי חבר הכנסת שהרכיב ממשלה הוא זה שיעמוד בראשה. בית המשפט קבע כי
 מלשון החוק ותכליתו עולה כי סדר הכהונה בין שני חברי הכנסת שיעמדו בראשה של ממשלת
 חילופים אינו מוכתב מראש על ידי השאלה על מי מהם הוטלה הרכבת הממשלה על ידי הנשיא,
 וכי ניתן גם להקים ממשלת חילופים במסגרתה מרכיב הממשלה ישמש תחילה כראש הממשלה
 החלופי, ואחר כך כראש הממשלה.

בג"ץ 4021/21 פורום נאמני ארץ ישראל בליכוד נ' נשיא המדינה
 ב-8 ביוני דחה בג"ץ עתירה במסגרתה התבקש לתת סעד הצהרתי כי חה"כ יאיר לפיד לא הרכיב
 ממשלה בהתאם להוראות חוק יסוד: הממשלה, בטענה שהמנדט להרכבת הממשלה פקע לפני
 הודעתו, וכי היא לא הייתה מפורטת כנדרש. בית המשפט קבע כי העתירה נעדרת תשתית
 עובדתית בסיסית, וכי חוק היסוד לא כולל פירוט באשר לתוכן ההודעה שיש למסור לנשיא
 המדינה וליושב ראש הכנסת.

בג"ץ 3201/18 חה"כ - ד"ר יוסף ג'בארין נ' ועדת האתיקה של הכנסת

ב-22 ביוני דחה בג"ץ עתירה במסגרתה התבקש להורות על ביטול התיקון לכללי האתיקה לחברי כנסת, שמאפשר לוועדת הכנסת שלא לאשר לח"כ לנסוע לחו"ל במימון גוף הקורא לחרם על ישראל, וכן את החלטת ועדת הכנסת (משנת 2018) שלא לאשר לחה"כ ג'בארין לנסוע לארצות הברית מכוח התיקון. בית המשפט קבע כי התיקון מידתי, וכי הפגיעה בזכות לחופש הביטוי הפוליטי של חברי הכנסת מצומצמת, שכן, באפשרותם להשתתף בכנסים בחו"ל, אפילו שיש בהם קריאה להטלת חרם על ישראל, כל עוד חבר הכנסת מממן את הנסיעה מכיסו. זאת, לעומת התועלת המושגת מקביעתו של הכלל, שהיא גבוהה – ובעיקרה, "צינונה" של תופעת החרמות כנגד ישראל.

בג"ץ 3872/21 סנאא שלבי נ' המפקד הצבאי לאיזור הגדה המערבית

ב-23 ביוני דחה בג"ץ עתירה שהוגשה כנגד צו ההריסה שהוצא לבית המפגע שביצע את פיגוע הירי בצומת תפוח בחודש מאי, שבו נרצח יהודה גואטה ז"ל ונפצעו שני אזרחים ישראלים נוספים. בית המשפט קבע כי אין עילה להתערב בהחלטה, וכי הצו מידתי והוצא על בסיס שיקולים ענייניים ורלוונטיים. בהמשך לכך, ב-8 ביולי הרסו כוחות צה"ל את המבנה.

בג"ץ 4273/21 חה"כ משה ארבל נ' יושב ראש הכנסת

ב-29 ביוני דחה בג"ץ עתירה במסגרתה התבקש לתת צו הצהרתי הקובע כי החלטת יושב ראש הכנסת למנוע העלאת חקיקה פרטית בחודש הראשון לכינון ממשלת ישראל ה-36 בטלה. בית המשפט קבע כי מתגובת המדינה עולה שסוגיית העלאת הצעות חוק פרטיות תיבחן על ידי נשיאות הכנסת מדי שבוע, בהתאם להתקדמות הליך "התנעת" עבודתה של הכנסת והקמת ועדותיה, וכי אף אילו עבר חודש ימים ממועד כינון הממשלה עד שהחלו להעלות לדיון הצעות חוק פרטיות, לא היה במצב זה כדי לסטות מהפרקטיקה שאפיינה את התנהלות הכנסת בשני העשורים האחרונים.

יולי:

בג"ץ 7718/15 מוסא אחמד חסן עסאכרה נ' שר הביטחון

ב-6 ביולי דחה בג"ץ עתירה שהגישו פלסטינים במסגרתה התבקש להורות למדינה לאפשר להם גישה לאדמות חקלאיות לא מוסדרות, אשר לטענתם מצויות בבעלותם, המשתרעות סביב חוות שדה בר במזרח גוש עציון. בית המשפט קבע כי אין עילה להתערב בהחלטת המפקד הצבאי, שקבע כי לא נמצא מקום להפעיל את צו השימוש המפריע בנסיבות המקרה דנן, נוכח ההחזקה ארוכת השנים של שדה בר באדמות.

בג"ץ 3390/16 עדאלה – המרכז המשפטי לזכויות המיעוט הערבי בישראל נ' הכנסת

ב-8 ליולי קיבל בג"ץ, ברוב דעות, עתירה שהוגשה כנגד התיקון לחוק הביטוח הלאומי המורה כי תישללנה מהוריו של קטין שהורשע בעבירת ביטחון חמורה שבוצעה מתוך מניע לאומני או בזיקה לפעילות טרור, קצבאות סוציאליות המשולמות בעדו, למשך תקופת מאסרו.

השופטים חיות, מלצר, פוגלמן, ברק-ארז וברון, בדעת רוב, קבעו כי התיקון פוגע פגיעה בלתי מידתית בזכות החוקתית לשוויון, בעיקר בשל היותו שולל מההורים מספר קצבאות באופן גורף, מבלי לבחון את התנהלותו של ההורה ואת זיקתו לביצוע העבירה. בית המשפט הורה כי נוכח יישומו המוגבל של הסעיף עד היום וקידומו של הליך חקיקה לתיקונו, הצהרת הבטלות תושעה לתקופה של 12 חודשים, כדי לאפשר לכנסת להשלים את הליכי תיקון החקיקה. **השופטים הנדל, עמית, סולברג ומינץ**, בדעת מיעוט, גרסו כי ההסדר אינו פוגע בזכות החוקתית לשוויון. **השופט סולברג** הוסיף כי אין מדובר באפליה בין יהודים לערבים, אלא הבחנה מותרת בין עבריינות ביטחונית לבין עבריינות פלילית "רגילה". השופט עמית הוסיף כי החיסכון הכלכלי להורי הקטין עקב מאסרו גבוה מסכום הקצבאות שנשלל מהם, ועל כן אין פגיעה כספית במשפחה, או שמדובר בפגיעה זניחה בלבד.

בג"ץ 5555/18 ח"כ אכרם חסון נ' כנסת ישראל

ב-8 ביולי דחה בג"ץ, ברוב דעות, עתירות שהוגשו כנגד חוק-יסוד: ישראל – מדינת הלאום של העם היהודי, במסגרתן נטען כי הוא שולל את זהותה הדמוקרטית של המדינה משום שהוא פוגע בעקרון השוויון, ובאיזון שטבעה הכרזת העצמאות בין הערכים של מדינת ישראל כמדינה יהודית לדמוקרטית.

השופטים חיות, מלצר, הנדל, פוגלמן, עמית, סולברג, ברק-ארז, מזוז, ברון ומינץ, קבעו, בדעת רוב, כי חוק היסוד אינו שולל את אופייה של ישראל כמדינה דמוקרטית, וכי ניתן לפרש אותו באופן העולה בקנה אחד עם חוקי היסוד האחרים, ועם העקרונות והערכים שעוגנו בהם זה מכבר. בית המשפט ציין כי מוטב היה אילו עקרון השוויון היה מעוגן באופן מפורש בחוק היסוד, אולם העובדה שלא כך נעשה אינה גורעת ממעמדו החוקתי. בית המשפט קבע כי סעיף 1 לחוק, אשר מורה כי מימוש הזכות להגדרה עצמית לאומית במדינת ישראל ייחודי לעם היהודי, עוסק בזכות להגדרה עצמית לאומית, ואינו שולל זכויות אישיות או זכות להגדרה עצמית תרבותית לקבוצות מיעוט במישור התת-מדינתי; סעיף 4 אשר מגדיר את השפה העברית כ"שפת המדינה" וקובע כי לשפה הערבית "מעמד מיוחד במדינה", לא פוגע במעמד הקיים של השפה הערבית או שולל את המשך פיתוחה וקידומה במרחב הציבורי במדינה; סעיף 7 אשר קובע כי המדינה רואה בפיתוח התיישבות יהודית ערך לאומי ותפעל על מנת לעודד ולקדם הקמה וביסוס שלה, מנוסח באופן כללי ולא נקבעו בו הסדרים מפורטים המגלמים פגיעה קונקרטית בשוויון או בזכויות חוקתיות אחרות, וכפי שציננה המדינה בתגובתה, הסעיף אינו כולל בתוכו היתר להקמת יישובים נפרדים ליהודים. **השופט קרא**, בדעת מיעוט, גרס כי הסעיפים קובעים הסדרים בלתי חוקתיים, בהיותם שוללים את ליבת הזהות הדמוקרטית של המדינה, ומזעזעים את אמות הסיפים של המבנה החוקתי.

בג"ץ 3066/20 מוצטפא זיד נ' המפקד הצבאי לאזור הגדה המערבית

ב-12 ביולי דחה בג"ץ עתירות שהוגשו על ידי פלסטינים במסגרתן התבקש להורות למדינה להנפיק היתרי כניסה ל"מרחב התפר" משטחי איו"ש, לשם תעסוקה חקלאית, בהסתמך על הצגת נסח טאבו על שם המוריש בצירוף צו ירושה (ולא על שם היורש), כפי שהיה נהוג עד שנת 2018. בית המשפט קבע כי אין עילה להתערב בהחלטת המפקד הצבאי, אשר נבעה משיקולים ביטחוניים, לאכופ באופן מלא את הדרישה להציג נסח טאבו לשם הוכחת זיקה קניינית למקרקעין ב"מרחב התפר" החל משנת 2018.

בג"ץ 2905/20 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' כנסת ישראל

ב-12 ביולי דחה בג"ץ עתירות שהוגשו כנגד התיקון לחוק יסוד: הממשלה, שהתקבל לאחר הבחירות לכנסת ה-23, ועיגן את מוסד ממשלת החלופים וראש הממשלה החלופי. בית המשפט קבע כי ההוראה המצמצמת את היכולת של הכנסת להביע אי-אמון בממשלה, וקובעת כי ראש הממשלה וראש הממשלה החלופי לא יוכלו לעמוד בראשות הממשלה האחרת, אינה שוללת, ולו בקירוב, את אופייה הדמוקרטי של מדינת ישראל. שכן, תכליתה היא שמירה על יציבות הממשלה, בדומה לתיקונים שנעשו לאורך השנים שהטילו מגבלות על יכולתה של הכנסת להביע אי-אמון בממשלה. בנוסף, נקבע כי החלת התיקון באופן מיידי כבר בתקופת כהונתה של הכנסת ה-23 אינה מהווה שימוש לרעה בסמכות המכוננת. השופט מלצר, אשר הצטרף לדחיית העתירה, גרס, בדעת יחיד, כי יש להוציא התראת בטלות מרוככת, ולקבוע כי שינויים משמעותיים מסוג זה, אפילו אם הם יעשו בחוק-יסוד – לא יוכלו לחול מיידי, אלא לאחר הבחירות לכנסת שאחרי התקבלותם.

בג"ץ 999/21 שלמה היימליך נ' שר הביטחון

ב-13 ביולי דחה בג"ץ עתירות שהגישו חסידי סאטמר בני קהילת "הישוב הישן", במסגרתן התבקש להורות כי בקשתם למתן פטור מחובת גיוס מטעמי דת, אמונה, או מצפון, תישקל לפני מועד הליכי בדיקות הכשירות הראשוניים במסגרת צו ראשון. בית המשפט קבע כי אין עילה להתערב בשיקול הדעת הרחב של רשויות מערכת הביטחון.

בג"ץ 1202/19 עמותת ש.ע.ל – שלום עכשיו לישראל מפעלים חינוכיים נ' שר הפנים

ב-18 ביולי דחה בג"ץ, ברוב דעות, עתירה במסגרתה התבקש להורות למדינה שלא להעביר כספי תמיכות, בהתאם לנוהל תמיכות במוסדות ציבור על-ידי הרשויות המקומיות, לתנועת אמנה (תנועת ההתיישבות של גוש אמונים). השופטים וילנר וגרוסקופף, בדעת רוב, קבעו כי אמנה עונה על שלושת התנאים הנדרשים בנוהל להגדרת "מוסד ציבור". השופט מזוז, בדעת מיעוט, גרס כי אין להכיר באמנה כ"מוסד ציבורי", בהיותה מאוגדת כאגודה שיתופית אשר אינה מנועה מלפעול למטרות רווח.

בג"ץ 3921/20 התנועה למען איכות השלטון נ' היועץ המשפטי לממשלה

ב-22 ביולי דחה בג"ץ עתירות במסגרתן התבקש להורות ליועץ המשפטי לממשלה לפתוח בחקירה פלילית כנגד ראש הממשלה לשעבר נתניהו בפרשת המניות וכלי השיט, וכן להורות לממשלה לפעול להקמת ועדת חקירה ממלכתית לבדיקת תהליכי רכש כלי השיט. בית המשפט קבע כי אין עילה להתערב בהחלטת היועץ, אשר קבע כי לא נמצאה אינדיקציה ראייתית ממשית כי נתניהו נטל טובת הנאה בעד פעולה הקשורה בתפקידו, באופן המקיים חשד סביר שיצדיק חקירה פלילית בעבירת שוחד. עוד נקבע כי אין תקדים למקרה שבו בית המשפט הורה לממשלה להקים ועדת חקירה, וכי נסיבות העניין לא מצדיקות סטייה מכך. בית המשפט ביקר את ההתנהלות סביב רכש הצוללות וציין כי שורה של תמיהות הנוגעות לתהליך קבלת ההחלטות בפרשת כלי השיט עדיין מרחפת ממעל.

ע"פ 7482/20 פלוני נ' מדינת ישראל

ב-17 ביולי דחה בית המשפט העליון ערעור שהגיש הקטין שהיה מעורב בתכנון הצתת בית משפחת דוואבשה בכפר דומא בשנת 2015, כנגד הרשעתו בבית המשפט המחוזי בעבירת חברות בארגון טרור, ועונש המאסר שהוטל עליו. בית המשפט קבע כי דפוסי הפעילות של הקטין וחבריו זהים לאלו של ארגוני טרור אחרים, המבקשים לקדם סדר מדיני וחברתי חדש בהתאם להשקפת עולמם, תוך ביצוע פעולות אלימות כלפי הציבור, וכי אין הצדקה להקל בעונש שנקבע.

ת"א 2287-00 עזבון המנוחה סופי צ'סר נ' עבאס מחמוד זיידאן

ב-21 ביולי קבע בית המשפט המחוזי כי על אש"ף לשלם פיצויים בסך 800,000 ש"ח, בגין נזק לא ממוני, ליורשיהם של שתי נשים שהיו בין החטופים בספינת הנופש האיטלקית "אקילה לאורו", שנחטפה בשנת 1985 על ידי מפגעים חברי החזית לשחרור פלסטין. בית המשפט קבע כי החזית לשחרור פלסטין הייתה חלק בלתי נפרד מאש"ף וכי הוא נושא באחריות ישירה לחטיפת הספינה.

אוגוסט:

בג"ץ 8369/20 המרכז הרפורמי לדת ומדינה נ' היועץ המשפטי לממשלה

ב-2 באוגוסט מחק בג"ץ עתירה במסגרתה התבקש להורות לפרקליטות וליועץ המשפטי לממשלה להעמיד לדין את ברוך מרזל, בגין שורה של התבטאויות חמורות בין השנים 2014-2020, שלפי הנטען מהוות הסתה קשה נגד הציבור הערבי. בית המשפט קבע כי בהתאם להודעת המדינה, לאחרונה הוחלט לפתוח בחקירה פלילית כנגד מרזל בחשד לביצוע עבירות של הסתה לגזענות, וכי יש לאפשר לגורמי החקירה למצותה. לעותר נשמרה הזכות לערער לאחר שתתקבל החלטה סופית בנוגע לשאלת העמדתו של מרזל לדין.

בג"ץ 4462/20 מוסטפא מוסא חסין עריקאת נ' המפקד הצבאי לאזור יהודה ושומרון
ב-18 באוגוסט דחה בג"ץ, ברוב דעות, עתירה שהוגשה על ידי אביו של המפגע שביצע את פיגוע
הדריסה במזרח ירושלים בחודש יוני 2020, במסגרתה התבקש להורות למדינה להשיב את גופת
בנו אשר מוחזקת לצרכי משא ומתן להשבת חיילי וחללי צה"ל ואזרחי ישראל.

השופטים הנדל ומינץ, בדעת רוב, קבעו כי אין עילה להתערב בהחלטת המפקד הצבאי להחזיק
בגופה וכי היא מידתית. זאת, על אף שבזמן הפיגוע עמדה בתוקף החלטת הקבינט המדיני-ביטחוני
שקבעה כי רק גופות מחבלים בשיוך חמאס או שביצעו אירוע טרור חריג במיוחד יוחזקו בידי
ישראל, והמפגע לא נפל בגדר ההחלטה, ורק בחודש ספטמבר הוחלט להרחיב את הקריטריונים
להחזקת גופות מחבלים ללא קשר לשיוכם הארגוני. שכן, סמכותו של המפקד הצבאי להורות על
החזקת גופות מחבלים משיקולי ביטחון מעוגנת בתקנה 133(3) לתקנות ההגנה, ותפקיד הקבינט
הוא להבנות את שיקול דעתו. לפיכך ההחלטה בעניין גופת המפגע התקבלה בסמכות – גם אם חרגה
מן המדיניות שהתוותה ההחלטה המקורית של הקבינט. השופט עמית, בדעת מיעוט, גרס כי יש
להורות על החזרת הגופה, לאור העובדה שהיא הוחזקה שלא כדין מעל לחודשיים על ידי המפקד
הצבאי, עד שהתקבלה החלטת הקבינט הנוכחית.

בג"ץ 1775/19 ראיסה מרינצ'בה נ' שר הפנים
ב-29 באוגוסט קיבל בג"ץ, ברוב דעות, עתירות במסגרתן התבקש להורות לשר הפנים להעניק
לאלמנות של זכאי שבות (בן ליהודי או נכד ליהודי) אזרחות ישראלית ומעמד עולה מכוח חוק
השבות, בדומה לאלמנות של יהודי.

השופטים עמית וברון, בדעת רוב, קבעו כי בחינה של לשון החוק ותכליותיו מעלה שיש בסיס לטענה
כי עלייתה של אלמנת שבות עמדה לנגד עיני המחוקק וכי הוא סבר שחוק השבות חל עליה. לפיכך,
אלמנה המקיימת קשר גורל עם העם היהודי, וניתן לראות בה כבת זוגו של זכאי שבות, תהא זכאית
לזכויות מכוח החוק. בית המשפט קבע כי יש לבחון זאת, בין היתר, לאור תקופת הקשר הזוגי; משך
הזמן שחלף בין פטירת זכאי השבות למועד העלייה; קיומם של ילדים משותפים וילדים זכאי שבות
בפרט; ועלייתם של הילדים ארצה. השופט מינץ, בדעת מיעוט, גרס כי אין מקום להקנות זכאות
לשבות לאלמן או לאלמנה של זכאי שבות, וכי תחולתם של אלו הוצאו בכוונת מכוון מגדרו של
החוק.

עמ"מ 4469-21 נור אבו זניד נ' שר הביטחון
ב-24 באוגוסט דחה בית המשפט העליון ערעור שהוגש על ידי פלסטיני, כנגד החלטת בית המשפט
המחוזי לאשר את צו המעצר המנהלי שהוצא כנגדו. בית המשפט קבע כי אין עילה להתערב
בהחלטה, וכי צו המעצר הוצא על בסיס שיקולים רלוונטיים של ביטחון המדינה או הציבור,
וחומרת החשד ועוצמת המסוכנות הגבוהה הנשקפת מחייבים את הוצאת הצו.

רע"א 3065/21 מדינת ישראל נ' עזבון המנוח יוסף סאמי יוסף שואמרה

ב-9 באוגוסט קיבל בית המשפט העליון בקשת רשות ערעור שהגישה המדינה כנגד החלטת בית המשפט המחוזי, שקבע כי על בית משפט השלום לדון בתביעת נזיקין שהוגשה על ידי משפחת הנער הפלסטיני שנורה למוות במהלך ניסיון חבלה בגדר הביטחון באזור לכיש בשנת 2014, וכן במקביל בשאלת סיווג האירוע כ"פעולה מלחמתית". בית המשפט קבע כי בהתאם לחוק, רק כאשר נדחית טענה מקדמית לחסינות המדינה מאחריות נזיקית בגין "פעולה מלחמתית" יש לדון בתביעה לגופה, והורה לבית המשפט המחוזי לשוב ולדון לגופו בערעור שהוגש על החלטת בית משפט השלום כי מדובר ב"פעולה מלחמתית".

ספטמבר:

בג"ץ 2189/20 ראבעה עבד אלעזיז עבדאללה חאמד נ' מפקד כוחות צה"ל בגדה המערבית
ב-1 בספטמבר דחה בג"ץ עתירה שהוגשה על ידי פלסטינים במסגרתה נטען כי ההוראה הקבועה בצו בדבר הוראות ביטחון המאפשרת לכוחות הצבא להיכנס לבתים פרטיים של פלסטינים בגדה המערבית ולבצע בהם חיפוש ללא צו שיפוטי, מפרה את המשפט הבינלאומי ואינה מידתית. בית המשפט קבע כי העתירה לא הצביעה על מקור כלשהו בדין החל באזור שקובע כי כניסת כוחות הביטחון לצורך חיפוש בבתים של תושבי האזור צריכה להיעשות אך ורק בהתאם לצו שיפוטי, וכי בהתאם להודעת המדינה, דרישה כזאת תוביל להשלכות ביטחוניות חמורות ולפגיעה ממשית ביכולת להתמודד עם איומי הטרור. בנוסף, אין מדובר באפליה ביחס לסמכויות החיפוש בתוך מדינת ישראל, שכן קיים שוני רלוונטי - הסמכות לערוך חיפוש בחצרים באזור נועדה למנוע מעשי טרור טרם התממשותם, וזאת בשונה מהחיפושים המתבצעים בישראל, שתכליתם היא בדרך כלל לאסוף ראיות לצורך הליכים פליליים.

בג"ץ 3412/21 עבד אללה ד'מיין פאיז ח'ליל נ' מפקד כוחות צה"ל באיו"ש
ב-5 בספטמבר דחה בג"ץ עתירה שהוגשה על ידי פלסטינים במסגרתה התבקש להורות על ביטול צו לתפיסת מקרקעין שהוצא לצורך הקמת גדר ביטחון סמוך לכפר חיזמא, אשר נטען כי לעותרים זכויות בעלות וחזקה בהם. בית המשפט קבע כי צו התפיסה הוצא בסמכות ומטעמים ביטחוניים מובהקים, וכי אין עילה להתערב בשיקול הדעת של המפקד הצבאי.

בג"ץ 5069/16 חוסין אחמד עלי חמאמדה נ' ועדת העררים הצבאית

ב-12 בספטמבר קיבל בג"ץ עתירה שהוגשה על ידי פלסטיני במסגרתה התבקש להורות על ביטול החלטת ועדת העררים הצבאית, שהורתה על פינוי חלק משטח באזור דרום הר חברון שהעותר מעבד וטוען לזכויות בו. בית המשפט קבע כי בהחלטת הוועדה נעדרה קביעה ברורה לגבי שיעור העיבוד של החלקה בכללותה, ובהתאם לחוק הקרקעות העות'מני, יש לבחון תחילה אם בכלל השטח קיים עיבוד בשיעור של 50% או יותר, ורק אם לא ניתן להצביע על כך יש לבחון אם ניתן לאתר שטח נפרד בתוך החלקה שבו שיעור העיבוד עלה כדי 50% או יותר. לפיכך, בית המשפט הורה על השבת הדיון לוועדה על מנת שתדון ותכריע בשאלת עיבוד החלקה בהתאם לבחינה הדו-שלבית.

בג"ץ 3345/19 ד"ר נדב קפלן נ' ארכיון המדינה

ב-13 בספטמבר מחק בג"ץ עתירה במסגרתה התבקש להורות לשירות הביטחון הכללי וארכיון המדינה לחשוף חומר ארכיוני של השב"כ הנוגע לפרשת רצח ד"ר ישראל קסטנר בשנת 1957. בית המשפט קבע כי המקרה לא מצדיק הימנעות מפרסום כלל החומרים שהוצגו לפניו, וציין כי בעקבות הוראה שנתן, נערכה בדיקה שאפשרה פרסום של מספר חומרים.

בג"ץ 5322/21 מתי כספי נ' ממשלת ישראל

ב-14 בספטמבר דחה בג"ץ עתירות במסגרתן התבקש להורות על ביטול ההבחנה שנקבעה במתווה "התו הירוק" בין מחוסנים ומחלימים לבין מי שאינם כאלה, כחלק מהמאמצים למיגור הגל הרביעי של נגיף הקורונה, שכן, נטען כי ההבחנה איננה מבוססת על טעמים רפואיים ומקצועיים, אלא מדובר בניסיון לכפות חיסונים על מי שאינו מעוניין בכך. בית המשפט קבע כי לא נפל פגם בהליך התקנת התקנות ואין עילה להתערב במתווה שנקבע, וכי הזירה המתאימה להעלאת טענות מעין אלה היא ועדת החוקה של הכנסת המאשרת את התקנות.

בר"ם 1126/18 לול זרגוזי נ' רשות האוכלוסין וההגירה – משרד הפנים

ב-30 בספטמבר דחה בית המשפט העליון ערעור שהוגש על החלטת בית המשפט המחוזי, שאישר הטלת מגבלות גיאוגרפיות במתכונת האוסרת להתגורר ולעבוד בערים מסוימות בישראל על מבקשי מקלט ושוהים שלא כדין שמוצאם בסודן ואריתריאה אשר שוחררו ממתקן המעצר "חולות" וניתן להם רישיון ישיבה זמני. בית המשפט קבע כי הטלת מגבלה הנוגעת לערים בודדות, גם אם מרכזיות, היא מידתית. אולם, נוכח העובדה שהמדיניות מופעלת כבר מספר שנים מבלי שגובשו אמות מידה ברורות להחלטה, על המדינה לפרסם בתוך תשעה חודשים נוהל מסודר בכל הנוגע לאופן הטלת מגבלות גיאוגרפיות, הכולל אמות מידה ברורות המעגנות גם את האפשרות להגיש בקשה להסרת המגבלה.

ב-24 באוגוסט קיבל בית המשפט המחוזי תביעה נזיקית שהגישו בני משפחותיהם של שלושת הנערים שנחטפו ונרצחו על ידי מפגעים מארגון החמאס בחודש יוני 2014 כנגד ארגון החמאס. בית המשפט קבע כי ניתן להכיר בתובעים כניזוקים משניים גם ללא חוות דעת אודות נכות נפשית שנגרמה להם, וכי מדובר בחריג שנובע מכך שהם חיו במשך 18 ימים כשהם יודעים שילדיהם נחטפו, ומבלי שהם שמעו מהם דבר, חדשות או אות חיים, ופסק למשפחות פיצויים עונשיים בסך 38 מיליון ש"ח. פסק הדין ניתן בהיעדר הגנה. משפחות הנערים הודיעו כי יערערו על סכום הפיצויים שנפסק.

אוקטובר:

בג"ץ 8361/20 איוב שקיר נ' מדינת ישראל

ב-7 באוקטובר דחה בג"ץ עתירה במסגרתה התבקש להורות על השוואת מעמדם של פלסטינים המחזיקים בהיתרי שהייה מוגבלים מכוח הסדר 87, למעמדם של מי שהחלו בהליך איחוד משפחות לפני שנת 2003 וניתן להם מעמד של תושב ארעי. הסדר 87 עוסק במי שהוכיחו כי התגוררו שלא כדין, ברציפות, במזרח העיר ירושלים, למצער מאז שנת 1987 ואילך, ומרקם חייהם נפגע באופן ממשי מגדר הביטחון. בית המשפט קבע כי אין עילה להתערב בשיקול דעתו של שר הפנים, וכי הרציונליים שעומדים בבסיס הסדרים שונים בתכלית - הסדר 87 עוסק בתושב האזור עצמו והוא הומניטרי גרידא, לעומת איחוד משפחות שעוסק בזכויותיו של הישראלי המבקש להתאחד עם בן משפחתו שהוא תושב איו"ש.

בג"ץ 5502/21 יוסי חורי נ' השר לביטחון פנים

ב-7 באוקטובר דחה בג"ץ עתירה במסגרתה התבקש להורות על ביטול הנחיית מפכ"ל המשטרה המחילה מתווה "תו ירוק" המתנה את התייצבותם לעבודה של המועסקים והמשרתים במשטרת ישראל בהצגת תעודת התחסנות, תעודת מחלים או תוצאה שלילית של בדיקת קורונה מדי 72 שעות. בית המשפט קבע כי אין עילה להתערב בשיקול דעתו של המפכ"ל בהוצאת ההנחיה, המבוססת הן על עמדתם של גורמי הרפואה במשרד הבריאות, והן על מאפייני תפקידם של המועסקים במשטרת ישראל.

בג"ץ 6385/21 מוהנד זוהדי טוויל נ' משטרת ישראל

ב-12 באוקטובר דחה בג"ץ עתירה במסגרתה התבקש להורות על החזרת גופת בנו של העותר, אשר ביצע פיגוע דקירה בסמוך לגבעת התחמושת בירושלים בחודש מאי 2021. בית המשפט קבע כי אין עילה להתערב בשיקול דעתו של המפקד הצבאי להורות על קבורה ארעית של גופת מחבל משיקולים של ביטחון המדינה ושלוש אזרחיה, וכי בהתאם להחלטת הקבינט המדיני-ביטחוני מחודש ספטמבר 2020, ניתן למנוע החזרת גופות מחבלים גם ללא קשר לשיוכם הארגוני.

בג"ץ 6364/21 עלאא סמיח מוצטפא אלערג' נ' המפקד הצבאי

ב-18 באוקטובר דחה בג"ץ עתירה במסגרתה התבקש להורות על ביטול צו המעצר המנהלי שהוצא כנגד העותר, פעיל חמאס, בטענה כי הוא נתון בסכנת חיים בשל שבידת רעב בה הוא נוקט. בית המשפט קבע כי אין עילה להתערב, בנקודת הזמן הנוכחית, בתוקפו של הצו, וכי בחוות הדעת הרפואית שהונחה לפניו לא נקבע כי העותר מצוי בסכנת חיים, ומעמדת המדינה עולה שנשקפת ממנו עוצמת סיכון גבוהה במיוחד גם במצבו הרפואי הנוכחי.

בג"ץ 1504/20 סארה אבו אלקיעאן נ' פרקליט המדינה

ב-20 באוקטובר דחה בג"ץ עתירה שהוגשה כנגד החלטת פרקליט המדינה שלא לפתוח בחקירה כנגד השוטרים המעורבים באירועי "אום אל חיראן", בהם נהרגו שוטר ואזרח במהלך מבצע לילי להריסת בנייה בלתי חוקית בנגב בשנת 2017. בית המשפט קבע כי החלטת פרקליט המדינה והליך הבדיקה המקדמית שערכה מח"ש מעלים כי הם קיבלו את החלטתם לאחר בחינה מעמיקה ואיסוף נרחב של חומר ראיות, וכי אין עילה להתערב בהחלטה.

בג"ץ 5258/21 חבר הכנסת דוד ביטן נ' כנסת ישראל

ב-25 באוקטובר דחה בג"ץ עתירה שהוגשה על ידי חברי כנסת מסיעות הליכוד ו"ס, במסגרתה התבקש להורות על ביטול החלטת מליאת הכנסת שאישרה את הרכב הוועדות הקבועות ויושבי הראש שלהן. שכן, נטען כי הרכב הוועדות אינו משקף את יחסי הכוחות בין סיעות הקואליציה והאופוזיציה, באופן שמפר את עקרון הייצוג היחסי. בית המשפט ציין את השינויים שבוצעו על-ידי סיעות הקואליציה בהרכבי הוועדות ובעניינים המשיקים להן, בפרט מאז הגשת העתירה, באופן שמביא להרכב מאוזן יותר, וקבע כי גם בהנחה שנתרו קשיים מסוימים בהרכב הוועדות הנוכחי, לא ניתן לומר כי אלו עולים כדי פגיעה במרקם החיים הפרלמנטרי וביסודות המבנה של המשטר.

ע"א 2079/20 עמותת ועידת המדעים וההשכלה האסלמית נ' פקיד שומה ירושלים

ב-27 באוקטובר דחה בית המשפט העליון ערעור שהוגש על ידי עמותת אסלמית כנגד החלטת בית המשפט המחוזי שאישר את סכום השומה שהוטל עליה, במסגרתו טענה כי היא "מוסד ציבורי" שקיים ופועל למען "מטרה ציבורית" כהגדרתו בפקודת מס הכנסה, ולפיכך היא זכאית לפטור ממס. בית המשפט קבע כי כדי להכיר במוסד ככזה הפועל פעילות ציבורית, עליו לפעול לטובת מדינת ישראל, הציבור הישראלי או לשם מטרות אותן המדינה חפצה לקדם, וכי העמותה אינה עונה על הגדרות אלו.

נובמבר:

בג"ץ 7678/21 כאיד מוחמד חסן נמורה נ' מפקד כוחות צה"ל באיו"ש
ב-15 בנובמבר **דחה** בג"ץ עתירה שהוגשה על ידי פלסטיני במסגרתה התבקש להורות על ביטול
צו המעצר המינהלי שהוצא כנגדו, נוכח מצבו הרפואי הקשה שנובע משביתת רעב ממושכת. בית
המשפט ציין כי צו המעצר הוטלה לאחרונה נוכח מצבו הרפואי-תפקודי, וקבע כי אין מקום לביטול
צו מעצר מינהלי שאיננו בתוקף.

ע"מ 1883/21 עיריית חברון נ' שר הביטחון

ב-4 בנובמבר **דחה** בית המשפט העליון ערעור שהוגש על ידי פלסטינים כנגד צווי ההפקעה
וההחלטות שהתקבלו על ידי המדינה לצורך הנגשת מתחם מערת המכפלה לאנשים עם
מוגבלויות, במסגרתו נטען כי מאחורי הפעולות המתוכננות עומד מניע פוליטי וכי קיימות חלופות
אחרות שמקטינות את הפגיעה באוכלוסייה המקומית והמוסלמית. בית המשפט קבע כי אין עילה
להתערב בהחלטת בית המשפט קמא, וכי אין בהפקעה של השטחים משום פגיעה של ממש
במערערים או באופיו של האתר.

ע"א 220/19 עיזבון המנוחה ביסאן אבו אלעיש ז"ל נ' משרד הביטחון

ב-24 בנובמבר **דחה** בית המשפט העליון ערעור שהוגש על ידי אב פלסטיני ששכל את שלוש בנותיו
במהלך הפצצה ישראלית בעזה במהלך מבצע עופרת יצוקה בשנת 2009, כנגד החלטת בית המשפט
המחוזי לדחות את תביעת הנזיקין שהגיש כנגד המדינה. בית המשפט קבע כי אין עילה להתערב
בהחלטת בית המשפט המחוזי, וכי האירוע נופל תחת הגדרת המונח "פעולה מלחמתית" בחוק
הנזיקין האזרחיים אשר מקנה למדינה חסינות מהותית.

דצמבר:

בג"ץ 8196/21 האגודה לזכויות האזרח בישראל נ' הממשלה

ב-2 בדצמבר **דחה** בג"ץ עתירה במסגרתה התבקש להורות על ביטול תקנות שעת חירום שהתקינה
הממשלה, אשר הסמיכו את שירות הביטחון הכללי לסייע בחקירות אפידמיולוגיות לצורך צמצום
ומניעת התפשטות וריאנט האומיקרון. בית המשפט קבע כי לאור חוסר הוודאות האופף את
הווריאנט והשפעותיו, ולנוכח העובדה הסמכת השב"כ הוגבלה לחמישה ימים, התקנות אינן
פוגעות בזכות לפרטיות בצורה לא מידתית.

בג"ץ 4879/21 רונן פסטס נ' שרת הפנים

ב-2 בדצמבר דחה בג"ץ עתירה במסגרתה התבקש להורות על מתן אישור גורף להיכנס לארץ למי שנולד מחוץ לישראל לאב או אם אזרחים ישראלים, אך לא נמסרה הודעה על הולדתו לפקיד הרישום של מרשם האוכלוסין, ובשל נגיף הקורונה הוטלו עליו מגבלות שחלות על כניסת זרים לארץ. בית המשפט קבע כי בהתאם לחוק האזרחות, רישום במרשם האוכלוסין במצב זה כרוך בהליך הוכחתי לצורך הכרעה עובדתית בשאלת ההורות, ולמי שלא בוצע לגביו רישום זה לא מוקנית הזכות החוקתית של כל אזרח ישראלי להיכנס לישראל.

בג"ץ 7358/21 עו"ד רועי שרף נ' ראש הממשלה

ב-14 בדצמבר דחה בג"ץ עתירה במסגרתה התבקש להורות על ביטול מדיניות התו הירוק, לפיה עובדים שאינם מחוסנים נדרשים להציג בדיקות קורונה "שלילית" ולשלם על ביצוע בדיקות אלו, בתדירות הקבועה בתקנות. בית המשפט קבע כי אין עילה להתערב בתקנות, וכי הן התקבלו על ידי גורמי מקצוע בעלי מומחיות בעניין.

בג"ץ 6949/21 חנין טנטורי נ' מדינת ישראל - ממשלת ישראל

ב-19 בדצמבר דחה בג"ץ עתירה במסגרתה התבקש להורות על ביטול תקנות והגבלות שהוטלו על מערכת החינוך, כגון מגן חינוך וכיתה ירוקה, במסגרת הצעדים למיגור נגיף הקורונה. בית המשפט קבע כי התקנות הותקנו כראוי, ובהתאם לעמדת גורמי המקצוע הרלוונטיים.

בג"ץ 7930/21 עמותת תומכי מועצת החירום הציבורית למשבר הקורונה נ' ראש הממשלה

ב-30 בדצמבר דחה בג"ץ עתירה במסגרתה התבקש להורות על ביטול החלטות הממשלה להאריך את ההכרזה על מצב החירום בשל נגיף הקורונה, בטענה כי אין בנתונים הקיימים כדי לבסס הצדקה אפידמיולוגית להארכת ההכרזות ולהטלת הגבלות על הציבור. בית המשפט קבע כי אין עילה להתערב בהחלטות, וכי האחריות להכריע לגופן של מחלוקות בתחומים מקצועיים אלה היא על גורמי המקצוע ברשות המבצעת.

בג"ץ 9123/20 עיר עמים נ' האפוטרופוס הכללי והכונס הרשמי

ב-14 בדצמבר מחק בג"ץ עתירה שהוגשה כנגד אופן רישום הנכסים במזרח ירושלים, במסגרתה נטען כי המדינה, באמצעות האפוטרופוס הכללי במשרד המשפטים, מקפחת את זכויותיהם של התושבים הפלסטינים בהליך רישום הזכויות. בית המשפט ציין כי המדינה פרסמה נוהל עדכני, וחייב את המדינה בהוצאת משפט בסך 8,000 ש"ח, לאור תרומת העתירה לקידום ופרסום הנוהל.

בג"צ 8302/21 השאם אסמאעיל אבו הוואש נ' המפקד הצבאי

ב-16 בדצמבר דחה בג"צ עתירה שהוגשה על ידי פלסטיני במסגרתה התבקש להורות על ביטול או התליית צו המעצר המינהלי שהוצא כנגדו, נוכח מצבו הרפואי שנובע משביתת רעב ממושכת. בית המשפט ציין כי בהתאם לעמדת הגורמים הרפואיים המקצועיים, בעת הנוכחית לא קיימת סכנה מיידית לחייו. נקבע כי ההלכה לפיה ניתן להתלות צו מעצר מקום בו קהתה מסוכנות של צו מעצר מתייחסת למצב בו העצור מאושפז בבית חולים. לפיכך, כל עוד לא אושפז העותר בבית חולים ציבורי והוא נמצא תחת השגחה במרפאת שב"ס, לא ניתן להתלות את הצו.

בג"צ 8311/21 משמר הדמוקרטיה הישראלית נ' היועץ המשפטי לממשלה

ב-26 בדצמבר דחה בג"צ עתירה שהוגשה כנגד הסדר הטיעון שנחתם בין המדינה וחה"כ חיים כץ, אשר הואשם, בהתאם לכתב האישום המתוקן, בקשירת קשר להשגת מטרה כשרה באמצעים פסולים. בהסדר הטיעון סוכם להטיל עליו עונש של מאסר על תנאי לתקופה של 6 חודשים וקנס כספי. בית המשפט קבע כי אין עילה להתערב בהחלטה, וציין כי התערבות שיפוטית בהחלטות מסוג זה תתאפשר במקרים נדירים, אשר המקרה הנוכחי אינו בא בגדרם.

עדכונים נוספים

ינואר:

ב-6 בינואר חתמה סודן באופן רשמי על הסכמי אברהם, במסגרתם תקודם נורמליזציה בין החברות בהסכם לבין ישראל.
6 בינואר, [Reuters](#).

אפריל:

ב-8 באפריל הודיעה ישראל לבית הדין הפלילי הבינלאומי כי לא תשתף עימו פעולה בכל הנוגע לחקירה שנפתחה בבית הדין ב-3 במרץ, בנוגע לכלל המעשים שבוצעו ביהודה ושומרון, מזרח ירושלים ורצועת עזה החל מ-13 ביוני 2014. בהודעה צוין כי ישראל דוחה לחלוטין את הטענה שהיא מבצעת פשעי מלחמה, וכן כי לבית הדין בהאג אין סמכות לפתוח בחקירה כנגדה.

ב-12 באפריל פרסם מבקר המדינה, מתניהו אנגלמן, את דוח הביקורת השנתי 71ב, אשר יוחד לנושאים בתחום מערכת הביטחון. הדוח כולל, בין היתר, מעקב מורחב על ההיערכות הלאומית להגנה מפני איום הרחפנים, במסגרתו נמצא כי ישראל אינה ערוכה באופן מספק מפני האיום כאמור.

12 באפריל, [הודעת משרד המבקר](#).

מאי:

ב-18 במאי פרסם מבקר המדינה, מתניהו אנגלמן, את דוח הביקורת השנתי 71 לג לשנת 2020.

יולי:

ב-11 ביולי אישר הקבינט המדיני-ביטחוני להקפיא 597 מיליון ש"ח מדי חודש, מתוך כספי הסילוקין שישראל מעבירה לרשות הפלסטינית. זאת, בהתאם לדוח שאושר בקבינט הקובע כי הרשות הפלסטינית העבירה סכום זה למחבלים ובני משפחותיהם בשנת 2020.

ב-21 ביולי פרסמה הרשות להגנת הפרטיות דוח פעילות דו-שנתי, המסכם את פעילותה בשנים 2019-2020.

21 ביולי, הודעת הרשות להגנת הפרטיות.

בחודש יולי הגישה ישראל לאו"ם את היעדים הלאומיים להפחתת פליטות גזי החממה, בהתאם לאמנת האקלים של האו"ם (הסכם פריז משנת 2015). היעדים כוללים הפחתה של 27% בפליטות בשנת 2030, והפחתה של 85% בשנת 2050, ביחס לפליטות של המשק שהיו בשנת 2015.
1 באוגוסט, הודעת המשרד להגנת הסביבה.

אוקטובר:

ב-22 באוקטובר הכריז שר הביטחון, בני גנץ, על שישה ארגונים של החזית העממית לשחרור פלסטין כארגוני טרור, בהיותם חלק מרשת של ארגונים הפועלים בכיסוי בזירה הבינלאומית מטעם החזית העממית על מנת לתמוך בפעילותו ולקדם את מטרותיו.

22 באוקטובר, [Reuters](#); 22 באוקטובר, [Guardian](#); 1 בנובמבר, [מכתב](#) שהגיש שגריר ישראל באו"ם למזכ"ל ולנשיא מועצת הביטחון בנוגע להכרזה. לביקורת על ההכרזה ועל החוק שמכוחו ניתנה ראו: [אליאב ליבליך ואדם שנער](#), 24 באוקטובר, [Just Security](#); לביקורת על ההחלטה וההשפעה על ההשלכות המסחריות והעסקיות שלה בנוגע לעמותת אלחק ראו: [טרה ואן הו](#), 2 בנובמבר, [Opinio Juris](#); לדיון ותמיכה בהחלטה והתאמתה למשפט הבינלאומי ראו: [לאה בילק](#) ואלן בייקר, 2 בנובמבר, [JCPA](#); להתייחסות לביקורת על ההחלטה ולתמיכה בה ראו: [אן הרצברג](#), 26 באוקטובר, [NGO Monitor](#).

ב-26 באוקטובר פרסם מבקר המדינה, מתניהו אנגלמן, דוח בדבר פעולות ממשלת ישראל והיערכותה למשבר האקלים, במסגרתו מצא כי מדינת ישראל לא ערוכה למשבר האקלים ועדיין לא חל שינוי תפיסה במדיניות הישראלית לנושא. הדוח עוסק בהיבטי מיטיגציה, אדפטציה, השפעות כלכליות ופיננסיות והיערכות ארגונית, תפקודית ומקצועית לטיפול במשבר.
26 באוקטובר, הודעת המבקר.

נובמבר:

ב-7 בנובמבר פורסם כי אלוף פיקוד מרכז הוציא צו המגדיר כארגוני טרור בגדה המערבית חמישה מתוך ששת הארגונים של החזית העממית לשחרור פלסטין, אשר הוכרזו על ידי שר הביטחון ב-22 באוקטובר כארגוני טרור בישראל. הארגון השישי הוכרז כבר בעבר כארגון טרור בגדה.

ב-22 בנובמבר חתמו ישראל, ירדן ואיחוד האמירויות על מסמך הצהרת כוונות לשיתוף פעולה אזרחי במאבק במשבר האקלים, אשר כולל תוכנית להקמת מתקנים פוטו-וולטאיים ויכולת אגירת אנרגיה בירדן בהיקף של 600 מגה וואט, אשר תיווצר לישראל, ובחינת הקמת מתקן התפלת מים בישראל בהיקף של עד 200 מיליון קוב אשר ייוצאו לירדן.

22 בנובמבר, [Reuters](#); 22 בנובמבר, [Times of Israel](#).

ידיעות בינלאומיות שקשורות לישראל

ינואר:

ב-28 בינואר פורסם כי נשיא הרשות הפלסטינית, מחמוד עבאס, הוציא בחודש ינואר מספר צווים נשיאותיים אשר מורים קיום בחירות לשלושת המוסדות הלאומיים הפלסטיניים - הנשיאות, המועצה המחוקקת והמועצה הלאומית הפלסטינית. בנוסף, הצווים מאפשרים לעבאס למנות שופטים בערכאות גבוהות ומעמידים אותם בסכנת פיטורין, באופן שמגביר את תלותם בגורמים פוליטיים.

לניתוח הליך הבחירות ברשות הפלסטינית ראו: יוחנן צורף וקובי מיכאל, 2 בפברואר, [INSS](#).

ב-27 בדצמבר 2020 התקבל חוק התקציב האמריקאי, במסגרתו נקבע כי יינתן מימון בסך 250 מיליון דולר, על פני חמש שנים, לארגונים לא ממשלתיים וגופי חברה אזרחית, בישראל וברשות הפלסטינית, לפרויקטים המחזקים את הכלכלה הפלסטינית ומרחיבים את תכניות השלום והפיוס בין המדינות.

22 בדצמבר, [Times of Israel](#). לניתוח ההחלטה על מתן מימון ולדיון בחשיבותה ראו: דייוויד הררי, 29 בינואר, [Just Security](#).

פברואר:

ב-5 בפברואר קבעה ערכאת קדם המשפט של בית הדין הפלילי הבינלאומי, ברוב דעות, כי ניתן לראות ב"פלסטין" מדינה ששטחה משתרע על כלל השטחים שנכבשו בשנת 1967 לצורך פתיחת חקירה בבית הדין. דעת המיעוט סברה כי אין לבית הדין סמכות על כלל השטח. בהמשך לכך, ב-3 במרץ הודיעה תובעת בית הדין, באופן רשמי, על פתיחת חקירה.

5 בפברואר, [הודעת בית הדין](#); 5 בפברואר, [ASIL](#); 6 בפברואר, [הודעת ראש הממשלה](#); 7 בפברואר, [הודעת משרד החוץ](#). לניתוח ההחלטה והמשמעויות שלה ודיון בצעדים שעל ישראל לנקוט ראו:

פנינה שרביט ברוך, 8 בפברואר, [INSS](#); לניתוחים שונים של ההחלטה ראו: רוברט האוס, 8 בפברואר, [Just Security](#); קאי אמבוס, 2 במרץ, [EJIL:Talk!](#).

ב-1 בפברואר חתמו ישראל וקוסובו על הסכם לכינון יחסים דיפלומטיים בין המדינות, ומזכרי הבנות להתייעצויות מדיניות.

ב-3 בפברואר קבע בית המשפט העליון של ארצות הברית כי לגרמניה עומדת חסינות מפני תביעת השבת רכוש של צאצאים של קורבנות שואה, שטענו כי השלטון הנאצי הכריח את אבותיהם למכור לו יצירות אמנות דתיות-נוצריות (אוסף "ולפנשץ"), במחיר נמוך משמעותית מהערך האמיתי. בית המשפט קבע כי החריג בחוק החסינות לריבון זר (FSIA) העוסק ב-"רכוש שנלקח בניגוד למשפט הבינלאומי" לא חל כאשר מדינה מפקיעה באופן לא חוקי את הרכוש של אזרחיה.
4 בפברואר, [ASIL](#). לניתוח ההחלטה ודיון במשמעויות שלה ראו: ויליאם דודג', 8 בפברואר, [Just Security](#).

ב-9 בפברואר קבע בית משפט בפולין כי על שני חוקרי שואה בכירים, פרופ' ברברה אנגלקינג ופרופ' ויאן גרובובסקי, לפרסם התנצלות פומבית בגין מתן מידע לא מדויק, לאחר שצינו בספר שפרסמו כי ראש כפר הסמוך לביאליסטוק סייע לרצח 18 יהודים כאשר הסגיר אותם לידי הגרמנים במהלך המלחמה. זאת, במסגרת תביעת דיבה שהגישה אחייניתו של ראש הכפר כנגד החוקרים. בית המשפט קבע כי העדות של ניצולת השואה, שדבריה היוו את הבסיס לתיאור האירוע, כללו סתירות, אולם דחה את הבקשה לפסוק פיצויים. החוקרים הודיעו כי יערערו על פסק הדין וצינו כי מדובר בניסיון ליצור אפקט מקפיא על מחקר השואה בפולין.
9 בפברואר, [Reuters](#). ראו גם ראיון בנושא באתר [IJL](#).

ב-12 בפברואר קבעה ערכאת ערעור פדרלית בארצות הברית כי חוק במדינת ארקנסו משנת 2017 המחייב קבלני מדינה להצהיר כי הם לא תומכים בתנועת הדעה לגיטימציה נגד ישראל (BDS), סותר את התיקון הראשון לחוקה בדבר חופש הביטוי. בית המשפט קבע כי החוק נכתב בצורה רחבה כך שיחול גם על הבעת תמיכה בתנועת ה-BDS, המוגנת תחת חופש הביטוי, ולא רק על השתתפות אקטיבית בפעולות חרם.

לניתוח ההחלטה וסקירת הרקע לחקיקה ראו: אליוט סצר, 1 במרץ, [Lawfare](#).

ב-16 בפברואר קבע בית הדין האירופי לזכויות אדם (ECtHR) כי התבטאויות אנטישמיות וגזעניות נגד יהודים ונגד בני הרומה על ידי פוליטיקאי בולגרי בכיר מהוות פגיעה קשה בתחושת הזהות וכן פגיעה בזכות לחיים פרטיים, וכי הרשויות בבולגריה הפרו את חובתן להגיב כראוי על ההתבטאויות.

מרץ:

ב-3 במרץ הודיעה תובעת בית הדין הפלילי הבינלאומי, באופן רשמי, על פתיחת חקירה בנוגע לכלל המעשים שבוצעו ביהודה ושומרון, מזרח ירושלים ורצועת עזה החל מ-13 ביוני 2014.

4 במרץ, הודעת משרד המשפטים; 3 במרץ, הודעת משרד החוץ; 3 במרץ, ASIL; 3 במרץ, Reuters. לדיון בשאלת סמכות השיפוט של בית הדין ראו: אייל גרוס, 8 במרץ, Just Security; לניתוחים שונים של ההחלטה ראו: יעל רונן, 12 במרץ, EJIL: Talk!; אחמד אבוּפול, 2 באפריל, Opinio Juris; פירס קלנסי ורניה מוחאר, 2 באפריל, Opinio Juris.

ב-23-24 במרץ אימצה מועצת זכויות האדם של האו"ם ארבע החלטות המבקרות את מדיניות ישראל בשטחי יהודה ושומרון, עזה ורמת הגולן. החלטה 46/3; החלטה 46/24; החלטה 46/25; החלטה 46/26.

24 במרץ, הודעת משרד החוץ.

ב-9 במרץ הגיש מזכ"ל האו"ם למועצת הביטחון את הדוח העיתי בדבר יישום החלטה 1701 (2006).

אפריל:

ב-7 באפריל הודיע מזכיר המדינה של ארצות הברית, אנטוני בלינקן, כי בכוונת הממשל האמריקאי לחדש את הסיוע הכלכלי וההומניטרי לפלסטינים, ולהעמידו על סך של 235 מיליון דולר. מתוכם, 75 מיליון דולר יוקצו לפיתוח בגדה המערבית וברצועת עזה, 10 מיליון דולר לתכניות שלום דרך USAID, ו-150 מיליון דולר יוקצו לסוכנות הסעד והתעסוקה של האו"ם לפליטים פלסטינים במזרח הקרוב (אונר"א). בכך הפך ממשל ביידן את החלטת ממשל טראמפ מחודש אוגוסט 2018 להפסיק את המימון לאונר"א.

7 באפריל, Reuters.

ב-28 באפריל אימץ הפרלמנט האירופי החלטה במסגרתה גינה את סוכנות הסעד והתעסוקה של האו"ם לפליטים פלסטינים במזרח הקרוב (אונר"א), בשל הסתה לשנאה ואלימות נגד יהודים בספרי הלימוד שלה. ההחלטה דורשת להסיר את התכנים באופן מיידי, וקובעת כי כספי הסיוע של האיחוד מותנים בהתאמת חומרי הלימוד לערכי האו"ם.

28 באפריל, Times of Israel.

ב-19 באפריל פורסם כי סודן ביטלה את חוק החרם על ישראל משנת 1958, במסגרתו נאסר, בין היתר, על אזרחים סודנים לבקר בישראל ולקיים קשרים עסקיים עם גורמים ישראלים.

ב-27 באפריל פרסם ארגון זכויות האדם (Human Rights Watch) דוח במסגרתו נטען כי ישראל מבצעת פשעים כנגד האנושות של אפרטהייד ורדיפה כנגד הפלסטינים.

ב-22 באפריל הגיש מזכ"ל האו"ם למועצת הביטחון דוח עיתי בנוגע ליישום החלטה 1559 (2004), אשר עוסקת בסיום הנוכחות הצבאית הסורית בלבנון.

מאי:

ב-12 במאי, במהלך מבצע שומר החומות, הודיעה תובעת בית הדין הפלילי הבינלאומי כי משרדה עוקב אחר ההסלמה והאלימות וכי מקרים מתאימים עשויים להיבחן במסגרת החקירה המתנהלת בבית הדין.

12 במאי, [Reuters](#); 12 במאי, [Jerusalem Post](#).

ב-15 במאי, במהלך מבצע שומר החומות, קראה נציבת זכויות האדם של האו"ם, מישל בצ'לט, לכל הצדדים לעימות לכבד את המשפט הבינלאומי, ולנקוט צעדים להרגעת המצב. בתגובה לכך, ישראל ביקרה את הקריאה בשל אי אזכור החמאס. בהמשך לכך, ב-27 במאי הודיעה בצ'לט כי התקיפות הישראליות בעזה מעלות חששות כבדים לגבי ביצוע פשעי מלחמה. עוד הוסיפה כי התקיפות של חמאס בוצעו ללא הבחנה, ומהוות הפרה ברורה של דיני המלחמה.

לניתוחים שונים של היבטים משפטיים של המבצע ראו:

פנינה שרביט ברוך, 3 ביוני, [INSS](#); אורל סארי, 17 במאי, [Articles Of War](#); מייק שמיט, 18 במאי, [Articles Of War](#); אדיל אחמד הוק, 27 במאי, [Just Security](#); בריאן קוקס, 28 במאי, [Just Security](#); עמיחי כהן ויובל שני, 17 ביוני, [Articles Of War](#); ג'ון גריפיתס, 23 ביוני, [Articles Of War](#); אורי פומסון, 24 ביוני, [Opinio Juris](#); מייק שמיט, 28 ביוני, [Articles Of War](#).

ב-27 במאי אימצה מועצת זכויות האדם של האו"ם (UNHRC) החלטה במסגרתה הורתה על הקמת ועדת חקירה בינלאומית עצמאית לחקירת הפרות לכאורה של המשפט הבינלאומי ההומניטרי ודיני זכויות האדם הבינלאומיות שהתרחשו בהקשר של מבצע "שומר החומות", וכן לאירועים שהובילו לחימה, ברצועת עזה, בגדה המערבית, במזרח ירושלים וב ישראל.

ישראל הודיעה כי לא תשתף פעולה עם החקירה, וכי מדובר בהחלטה פוליטית אשר אינה כוללת כל התייחסות לארגון הטרור חמאס, ומתעלמת לחלוטין מירי של 4,300 טילים על אזרחי ישראל.
27 במאי, [הודעת ראש הממשלה](#). 27 במאי, [Reuters](#); 27 במאי, [Guardian](#). לניתוח ההחלטה ודיון בסמכויות ועדת החקירה ראו: ג'ון קוויגלי, 4 ביוני, [Opinio Juris](#).

ב-20 במאי קבעה הוועדה בדבר ביעור כל צורות האפליה הגזעית (CERD) כי התלונה שהגישה פלסטין בחודש אפריל 2018 כנגד ישראל, במסגרתה טענה כי היא מפרה את האמנה בשל היחס השונה לאוכלוסייה הפלסטינית והישראלית בשטחי יהודה ושומרון, מזרח ירושלים ועזה מאז שנת 1967, קבילה. זאת בהמשך להחלטת הוועדה מחודש דצמבר 2019 כי יש לה סמכות שיפוט לדון בתלונה. הוועדה דחתה את טענות ישראל כי התלונה אינה קבילה שכן לא נעשה מיצוי הליכים, לאור סמכות בית המשפט בישראל לבחון טענות על צעדים מפלים, וקיבלה את הטענה הפלסטינית לפיה יש מדיניות כללית של אפליה ולכן מתקיים החריג לחובה למצות הליכים. הוועדה הורתה על הקמת ועדת פישור אד-הוק שתשמע את שני הצדדים במגמה למצוא פתרון לנושא ולהבטיח קיום הוראות האמנה. לוועדה זו סמכות להכין דוח ובו המלצות.

3 במאי, תגובת ישראל. לניתוח ההחלטה ראו: ג'אן איקן, 31 במאי, EJIL: Talk!.

ב-14 במאי הכריזה אוסטריה על ארגון חיזבאללה, על כל זרועותיו, כארגון טרור.
14 במאי, הודעת משרד החוץ.

ב-19 במאי הוציאה גרמניה מחוץ לחוק שלושה ארגונים שפעלו במדינה, שהואשמו במימון ותמיכה בפעילות חיזבאללה. בהמשך לכך, הרשויות בגרמניה פשטו על משרדי הארגונים.

ב-24 במאי קבע בית משפט פדרלי בארצות הברית כי חוק במדינת ג'ורג'יה משנת 2017 המחייב קבלני מדינה להצהיר כי הם לא תומכים בתנועת הזה לגיטימציה נגד ישראל (BDS), סותר את התיקון הראשון לחוקה בדבר חופש הביטוי.
26 במאי, Jpost.

ב-26 במאי אימץ הבית התחתון של הפרלמנט באירלנד, בתמיכת הממשלה, הצעה המגנה את ההתנחלויות ומתייחסת למדיניות הישראלית של הרחבת ההתנחלויות, לראשונה, כ"סיפוח דה-פקטו".
26 במאי, Reuters; 26 במאי, Guardian.

יוני:

ב-14 ביוני אימץ הסנאט האמריקאי החלטה במסגרתה גינה את התגברות האנטישמיות בעת האחרונה בארצות הברית וברחבי העולם, כולל במהלך מבצע שומר החומות, וקרא לממשל האמריקאי להיאבק באנטישמיות, בין היתר, על ידי מינוי מיידי של שליח לענייני אנטישמיות.
15 ביוני, Jpost.

ב-24 ביוני אימצה הבית התחתון של הפרלמנט הפולני הצעת חוק אשר תקשה על ניצולי שואה וצאצאיהם לקבל פיצויים בגין נכסים שהוחזרו על ידי הנאצים במהלך מלחמת העולם השנייה. הצעת החוק קובעת כי תביעות רכוש שלא הגיעו להכרעה ב-30 השנים האחרונות יופסקו או יימחקו, וכן לא ניתן יהיה להביא טענות חדשות על החלטות מנהליות שהתקבלו לפני יותר מ-30 שנה. הצעת החוק צריכה לקבל את אישור הסנאט הפולני ונשיא פולין. ישראל גינתה את הצעת החוק וציינה כי היא לא מוסרית ותפגע קשות ביחסים בין המדינות.

24 ביוני, [Reuters](#).

ב-20 ביוני פורסם כי גרמניה החליטה לאסור על הנפת דגל חמאס. זאת, בתגובה לשורה של תקריות אנטישמיות שאירעו במהלך הפגנות נגד ישראל במהלך מבצע שומר החומות בחודש שעבר.

20 ביוני, [Politico](#); 20 ביוני, [Jpost](#).

ב-22 ביוני קבעה ערכאת ערעור פדרלית בארצות הברית, ברוב דעות, כי גוגל אינה נושאת באחריות לסיוע לארגון הטרור דאעש בביצוע פיגועי הטרור של חודש נובמבר 2015 בפריז, בהם נרצחו 130 איש. זאת, במסגרת דיון בערעור שהגישה משפחתה של נחמי גונזלס, אזרחית אמריקאית שנרצחה בפיגועים, שבו נטען כי החברה סייעה לארגון הטרור באמצעות הפקת הכנסות עבור השימוש ביוטיוב, וכי הכספים היו מרכיב קריטי לביצוע הפיגועים. בית המשפט קבע כי החברה נהנית מהגנה בכל הנוגע לתוכן שפורסם בפלטפורמות שלה, בהתאם לסעיף 230 לחוק ההגיינות בתקשורת האמריקאי (Communications Decency Act). דעות המיעוט סברו, בין היתר, כי יש לצמצם את ההגנה הניתנת לחברות התקשורת מכוח הסעיף, וכן כי על הקונגרס לתקן אותו כך שלא ימנע תביעות כגון אלו.

ב-29 ביוני אימצה מועצת הביטחון את החלטה 2581 (2021) במסגרתה האריכה בחצי שנה את המנדט של כוח שמירת השלום הבינלאומי בגבול בין ישראל וסוריה (UNDOF). זאת, בהמשך לדוח העיתי שהגיש מזכ"ל האו"ם למועצה ב-3 ביוני, המסכם את פעולותיו של כוח שמירת השלום.

29 ביוני, [הודעת מועצת הביטחון](#).

ב-18 ביוני הגיש מזכ"ל האו"ם למועצת הביטחון דוח עיתי בדבר יישום החלטה 2334 (2016), בעניין אי חוקיות ההתנחלויות.

יולי:

ב-22 ביולי הודיעה מועצת זכויות האדם של האו"ם (UNHRC) על מינוי שלושה חברים לוועדת החקירה הבינלאומית העצמאית שהקימה, לאחר מבצע שומר החומות. לראשות הוועדה מונתה נאווי פילאי מדרום אפריקה, וכחברים בוועדה מונו מילון קוטארי מהודו, וכריס סידוטי מאוסטרליה.

בחודש יולי פורסם בבלוג EJIL:Talk! סימפוזיון בעקבות דוח ארגון Human Watch Rights מחודש אפריל, במסגרתו נטען כי ישראל מבצעת פשעים כנגד האנושות של אפרטהייד ורדיפה כנגד הפלסטינים.

ב-12 ביולי קבע בית משפט פדרלי בארצות הברית כי איראן, סוריה ושלושה בנקים איראניים נושאים באחריות לפיגוע הירי שביצעו פעילי חמאס בחודש אוקטובר 2015 בצומת פוריק, שבו נרצחו בני הזוג איתם ונעמה הנקין ז"ל. בית המשפט קבע כי איראן וסוריה העניקו תמיכה כלכלית לחמאס, בין היתר, באמצעות שלושת הבנקים. פסק הדין ניתן במעמד צד אחד שכן המדינות והבנקים לא הגיבו לתביעה. גובה הפיצוי יקבע בהמשך.
14 ביולי, [Jpost](#).

ב-9 ביוני קבעה ערכאת ערעור פדרלית בארצות הברית כי הבנק הלבנוני-קנדי (LCB) היה מודע לעובדה שבאמצעות מתן שירותים פיננסיים, הוא סיפק סיוע מהותי לפעולות הטרור של חיזבאללה. זאת, במסגרת תביעה נזיקית שהוגשה כנגד הבנק, בגין אחריותו לנזקים שנגרמו למספר אזרחים אמריקאים וקנדיים מירי חיזבאללה במהלך מלחמת לבנון השנייה. ערכאת הערעור החזירה את התביעה לערכאת המשפט להמשך ההליך.

ב-22 ביולי הודיע האיחוד האפריקאי על הצטרפותה של ישראל לאיחוד במעמד של משקיפה.
22 ביולי, הודעת משרד החוץ.

ב-13 ביולי הגיש מזכ"ל האו"ם למועצת הביטחון את הדוח העיתי בנוגע ליישום החלטה 1701 (2006).

ב-27 ביולי פרסם ארגון Human Rights Watch דוח במסגרתו נטען כי ישראל וארגונים פלסטיניים חמושים ביצעו ברצועת עזה וב ישראל, במהלך מבצע שומר החומות, התקפות שהפרו את דיני המלחמה ואשר עולות לכאורה כדי פשעי מלחמה. הדוח בחן שלוש התקפות ישראליות אשר נטען כי היו כנגד אתרים שלא היו בסביבתם מטרות צבאיות ברורות, ושבהן נהרגו 62 אזרחים פלסטיניים. בהמשך לכך, ב-12 באוגוסט פרסם הארגון דוח ביחס להתקפות של החמאס וארגונים פלסטיניים חמושים אחרים, אשר עולות לכאורה כדי פשעי מלחמה. הדוח מציין כי הירי אל מרכזי אוכלוסייה בישראל גרם למותם של 12 אזרחים ולפציעתם של עשרות אחרים, וכי פריטי תחמושת שנורו ככל הנראה אל ישראל ולא הגיעו ליעדם, הרגו ופצעו מספר לא ידוע של פלסטינים ברצועה.

אוגוסט:

ב-12 באוגוסט פרסם ארגון Human Rights Watch דוח ביחס להתקפות של החמאס וארגונים פלסטיניים חמושים אחרים במהלך מבצע שומר החומות, אשר עולות לכאורה כדי פשעי מלחמה. הדוח מציין כי הירי אל מרכזי אוכלוסייה בישראל גרם למותם של 12 אזרחים ולפציעתם של עשרות אחרים, וכי פריטי תחמושת שנורו ככל הנראה אל ישראל ולא הגיעו ליעדם, הרגו ופצעו מספר לא ידוע של פלסטינים ברצועה. בהמשך לכך, ב-23 באוגוסט פרסם הארגון דוח ביחס להתקפות של ישראל על ארבעה בניינים רבי קומות ברצועה, במסגרתו נטען כי ההתקפות הפרו לכאורה את דיני המלחמה וייתכן שהן עולות כדי פשעי מלחמה. הדוח מציין כי לא נמצאו כל ראיות לנוכחות בבניינים אלה של חברים בארגונים פלסטיניים חמושים המעורבים בפעולות צבאיות בעת ההתקפה או באופן קבוע.

ב-14 באוגוסט חתם נשיא פולין, אנדז'יי דודה, על חוק המקשה על ניצולי שואה וצאצאיהם לקבל פיצויים בגין נכסים שהוחרמו על ידי הנאצים במהלך מלחמת העולם השנייה. החוק קובע כי תביעות רכוש שלא הגיעו להכרעה ב-30 השנים האחרונות יופסקו או יימחקו, וכן לא ניתן יהיה להביא טענות חדשות על החלטות מנהליות שהתקבלו לפני יותר מ-30 שנה. בישראל גינו את ההחלטה ואמרו כי מדובר בהחלטה מבישה ובזלזול מחפיר בזיכרון השואה.

14 באוגוסט, הודעת שר החוץ; 14 באוגוסט, Reuters; 14 באוגוסט, Guardian.

ב-16 באוגוסט קיבלה ערכאת ערעור בפולין את ערעורם של שני חוקרי שואה בכירים, פרופ' ברברה אנגליקניג ופרופ' ויאן גרובובסקי, כנגד פסק הדין מחודש פברואר שחייב אותם לפרסם התנצלות פומבית בגין מתן מידע שנטען כי אינו מדויק. זאת, לאחר שציינו בספר שפרסמו כי ראש כפר הסמוך לביאליסטוק סייע לרצח 18 יהודים כאשר הסגיר אותם לידי הגרמנים במהלך המלחמה. ערכאת הערעור קבעה כי מדובר בפגיעה בחופש המחקר המדעי וחופש הביטוי, וכי בית המשפט אינו המקום הנכון לנהל דיון היסטורי ואין בידו ליישב מחלוקות היסטוריות.

16 באוגוסט, Guardian.

ב-30 באוגוסט אימצה מועצת הביטחון של האו"ם את החלטה 2591 (2021) במסגרתה האריכה בשנה את המנדט של כוח האו"ם הזמני בלבנון (UNIFIL).
30 באוגוסט, הודעת מועצת הביטחון.

ספטמבר:

ב-30 בספטמבר קבע בית המשפט החוקתי בבג"צ כי חוק משנת 2017 שהתקבל במחוזות וולניה ופלנדריה האוסר שחיטה שלא בדרך של הימום הפיך הוא מידתי. חוק זה למעשה אוסר על שחיטה יהודית או מוסלמית, שכן לפי חוקי הדת ביהדות ובאיסלאם אסור להמם הימום הפיך, שאינו מסתיים במוות של בעל החיים, לפני השחיטה.

ב-22 בספטמבר אימץ הפרלמנט באוקראינה הצעת חוק המגדירה את המושג אנטישמיות כשנאת יהודים, וקובעת כי מדובר בעבירה פלילית אשר ניתן לתבוע בגינה פיצויים. הצעת החוק קובעת כי ביטויי אנטישמיות יכולים להיות מופנים גם כלפי רכוש, מבנים דתיים וקהילות של יהודים. הצעת החוק הועברה לנשיא ולדימיר זלנסקי, ותיכנס לתוקף לאחר חתימתו.
22 בספטמבר, Reuters.

ב-28 בספטמבר הגיש מזכ"ל האו"ם למועצת הביטחון דוח עיתי המסכם את פעולותיו של כוח האו"ם לפיקוח על ההפרדה בין ישראל וסוריה (UNDOF).

אוקטובר:

ב-5 באוקטובר פרסם האיחוד האירופי, לראשונה, אסטרטגיה למאבק באנטישמיות וחיזוק החיים היהודיים באירופה. האסטרטגיה מתמקדת בשלושה היבטים: מניעה ומאבק בגילויי אנטישמיות; הגנה וטיפול של חיים יהודיים באירופה; קידום מחקר, חינוך וזיכרון השואה.
5 באוקטובר, הודעת האיחוד; 5 באוקטובר, הודעת שר החוץ; 5 באוקטובר, Jpost; 5 באוקטובר, The Hill.

ב-7 באוקטובר פורסם כי בית משפט בארגנטינה דחה את ההליך שנפתח כנגד הנשיאה לשעבר וסגנית הנשיא כיום, כריסטינה הרננדז, בגין האשמות בסיוע לטיוח חקירת הפיגוע בבניין הקהילה היהודית בארגנטינה בשנת 1994 והקשר של איראן לפיגוע. בית המשפט קבע כי לא הוצגו ראיות מספקות לתמיכה בהאשמות.

ב-27 באוקטובר קבע בית המשפט העליון ביוון כי החלטת שרים המחריגה שחיטה יהודית או מוסלמית מהחוק האוסר שחיטה שלא בדרך של הימום (שאינו מסתיים במוות של בעל החיים, לפני השחיטה), מפרה את החוק היווני ולא קובעת איזון ראוי בין רווחת בעלי החיים וחופש הדת. בית המשפט הורה לממשלה להסדיר את נושא השחיטה באופן שיאזן בין העקרונות השונים.

ב-14 באוקטובר הגיש מזכ"ל האו"ם למועצת הביטחון דוח עיתי בנוגע ליישום החלטה 1559 (2004) אשר עוסקת בסיום הנוכחות הצבאית הסורית בלבנון.

14 באוקטובר, הודעת מועצת הביטחון.

ב-28 באוקטובר פרסם המכון היהודי לביטחון לאומי של אמריקה (JINSA) דוח בנוגע להיבטים המשפטיים של מבצע "שומר החומות" מחודש מאי, במסגרתו קבע כי ישראל פעלה בהתאם לדיני הלחימה. הדוח כולל, בין היתר, לקחים והמלצות לצבא האמריקאי מהמבצע, לקראת עימותים עתידיים שלו.

28 באוקטובר, הודעת JINSA.

נובמבר:

ב-3 בנובמבר הוסיפה מחלקת המסחר האמריקאית שתי חברות ישראליות שעוסקות בסייבר התקפי, NSO Group ו-Candiru, לרשימת החברות שעוסקות בפעילות המנוגדות לאינטרסים של הביטחון הלאומי או מדיניות החוץ של ארצות הברית. ביחס לחברות צוין כי הן פיתחו וסיפקו תוכנות ריגול לממשלות זרות, שהשתמשו בהן כדי לפגוע בפקידי ממשל, עיתונאים, אנשי עסקים, פעילים פוליטיים, אקדמאים ועובדי שגרירויות. ההכרזה כוללת שתי חברות נוספות, מרוסיה וסינגפור. על חברות שנמצאות ברשימה מוטלות מגבלות רישוי בכל הנוגע ליצוא, יצוא מחדש והעברה (בתוך המדינה) של מוצרים מסוימים.

3 בנובמבר, הודעת מחלקת המסחר; 3 בנובמבר, הודעת מחלקת המדינה; 3 בנובמבר, Reuters; 3 בנובמבר, Guardian. לניתוח ההחלטה ודיון במשמעותה ראו: צ'ארלס קפיטו, ברנדון ואן גראק ולוגן רן, 29 בנובמבר, Lawfare.

ב-8 בנובמבר קבעה ערכאת ערעור פדרלית בארצות הברית כי חברת הסייבר הישראלית NSO Group אינה נהנית מחסינות המוענקת לגופים הקשורים לממשלות זרות, וכי עצם השימוש של הלקוחות הממשלתיים של החברה בטכנולוגיה ובשירותים שלה לא הופך אותה ל'סוכנות או כלי של מדינה זרה'. זאת, במסגרת דיון בתביעה שהגישה פייסבוק כנגד החברה בשנת 2019, במסגרתה נטען כי היא הפיצה את תוכנות הריגול פגסוס על גבי פלטפורמת וואטסאפ לכ-1400 מכשירים סלולריים. ערכאת הערעור הורתה על המשך הדיון בתביעה. בתוך כך, ב-23 בנובמבר הגישה חברת אפל תביעה כנגד NSO במסגרתה נטען כי החברה השתמשה בתוכנת פגסוס למעקב אחר מכשירים סלולריים של משתמשי החברה.

9 בנובמבר, Reuters; 24 בנובמבר, Reuters. לניתוח ההחלטה ראו: וויליאם דודג', 9 בנובמבר, Just Security.

ב-26 בנובמבר הכריזה בריטניה על ארגון חמאס, על כל זרועותיו, כארגון טרור.

29 בנובמבר, הודעת משרד החוץ; 26 בנובמבר, Times of Israel.

ב-23 בנובמבר קיבל בית הדין האירופי לצדק (CJEU) ערעור שהוגש על ידי מועצת האיחוד האירופי על החלטת בית הדין הכללי של האיחוד מחודש ספטמבר 2019, אשר ביטל, מטעמים פרוצדורליים, את הכרזת המועצה להמשיך ולכלול את חמאס ברשימת ארגוני הטרור ולהקפיא את נכסיו. בית הדין קבע כי על החתימה של הנשיאה והמזכיר הכללי על ההחלטה מספקת, על אף שהנימוקים המלאים להחלטת המועצה הופיעו במסמכים נפרדים.

23 בנובמבר, [הודעת בית הדין](#).

ב-24 בנובמבר הכריזה אוסטרליה על ארגון חיזבאללה, על כל זרועותיו, כארגון טרור.

24 בנובמבר, [הודעת משרד החוץ](#); 24 בנובמבר, [Guardian](#).

ב-24 בנובמבר פורסם כי ממשלת בלגיה אימצה החלטה במסגרתה הורתה על סימון מוצרים שמקורם בגדה המערבית, מזרח ירושלים ורמת הגולן כ"מוצר מההתנחלויות" ולא מישראל. בישראל גינו את ההחלטה וציינו כי היא מחזקת את הקיצוניים ולא מסייעת לקידום השלום באזור.

דצמבר:

ב-7 בדצמבר דחה בית משפט לערעורים בהולנד ערעור שהוגש על החלטת בית משפט מקומי, שקבע כי לרמטכ"ל לשעבר בני גנץ ומפקד חיל האוויר לשעבר אמיר אשל עומדת חסינות מפני תביעה אזרחית בגין פעילות צבאית במהלך מבצע "צוק איתן" בשנת 2014. זאת, במסגרת תביעת נזיקין שהגיש פלסטיני ששישה מבני משפחתו נהרגו בתקיפה אווירית במהלך המבצע.

7 בדצמבר, [Jpost](#); 7 בדצמבר, [Reuters](#).

ב-23 בדצמבר אימצה ועדת התקציב של האו"ם את הצעת התקציב לשנת 2022, אשר כוללת את תקציב ועדת החקירה הבינלאומית העצמאית של מועצת זכויות האדם של האו"ם, לחקירת הטענות להפרות של המשפט הבינלאומי שהתרחשו בהקשר של מבצע "שומר החומות" בחודש מאי 2021 ומאז.

24 בדצמבר, [Jpost](#); 25 בדצמבר, [Times of Israel](#).

ב-21 בדצמבר אימצה מועצת הביטחון את החלטה 2613 (2021) במסגרתה האריכה בחצי שנה את המנדט של כוח שמירת השלום הבינלאומי בגבול בין ישראל וסוריה (UNDOF). זאת, בהמשך לדוח העיתי שהגיש מזכ"ל האו"ם למועצה ב-30 בנובמבר, המסכם את פעולותיו של כוח שמירת השלום.

21 בדצמבר, [הודעת מועצת הביטחון](#).

התפשטות מגפת הקורונה

ינואר:

ב-19 בינואר השהה בית המשפט העליון בקטלוגיה את החלטת הממשל במחוז לדחות לחודש מאי את מועד הבחירות לפרלמנט שנקבעו לחודש פברואר, בשל התפשטות נגיף הקורונה. בהמשך לכך, ב-14 בפברואר נערכו הבחירות במחוז.

ב-20 בינואר חתם הנשיא ביידן על מספר צווים מינהליים במטרה להילחם בהתפשטות נגיף הקורונה, בין היתר, חובת עטיית מסכה ושמירה על ריחוק פיסי במבנים פדרליים.

פברואר:

ב-5 בפברואר קבע בית המשפט העליון של ארצות הברית כי האיסור שהטיל מושל קליפורניה על איסור התכנסויות בבתי תפילה במדינה, כחלק מהצעדים למיגור נגיף הקורונה, נוגד את חופש הדת והורה על ביטול האיסור. בית המשפט אישר חלק מההגבלות שהוטלו, בין היתר, צמצום מספר המשתתפים ל-25%, ואיסור על קיום טקסים הכוללים שירה.

6 בפברואר, [Washington Post](#).

ב-26 בפברואר קבע בית משפט לערעורים בהולנד כי ממשלת הולנד הייתה רשאית להסתמך על סמכויות החירום במדינה, לצורך הטלת העוצר הלילי שהוטל במטרה למנוע את התפשטות נגיף קורונה.

26 בפברואר, [Reuters](#).

ב-26 בפברואר אימצה מועצת הביטחון של האו"ם את החלטה 2565 (2021) במסגרתה קראה לחיזוק שיתוף הפעולה הבינלאומי, במטרה לסייע להנגשת חיסוני הקורונה באזורי עימות מזויין. 26 בפברואר, הודעת מועצת הביטחון.

יולי:

ב-16 ביולי פרסם בית הדין האפריקאי לזכויות אדם (AfCHPR) חוות דעת מייעצת בנוגע לקיום עריכת בחירות בזמן מצב חירום בריאותי כגון מגפת הקורונה. חוות הדעת עוסקת, בין היתר, בשאלה כיצד על מדינה לקבוע אם לערוך בחירות בזמן התפרצות המגפה; מה החובות המוטלות עליה ככל שהיא מחליטה לדחות את הבחירות; ואלו חובות מוטלות עליה כדי לוודא את השתתפות אזרחיה בבחירות.

16 ביולי, תקציר חוות הדעת; 21 ביולי, [ASIL](#).

אוגוסט:

ב-5 באוגוסט אישר בית המשפט החוקתי בצרפת את רוב סעיפי החוק **שהתקבל** בפרלמנט ב-25 ביולי, המחייב את עובדי מערכת הבריאות להתחסן כנגד נגיף הקורונה, ומחייב תושבים להציג אישור בריאות מיוחד (בדומה ל"תו הירוק") בכניסה למקומות ציבוריים כגון מסעדות וברים, מוזיאונים, בתי קולנוע, בריכות ואירועים ציבוריים. עם זאת, בית המשפט קבע כי סעיף המחייב אזרח הנמצא חיובי לנגיף הקורונה להישאר בבידוד של 10 אינו חוקתי, וכן כי אין זה חוקתי לפטר עובדים במערכת הבריאות בעלי חוזה עבודה לטווח קצר, המסרבים להתחסן.

5 באוגוסט, [Reuters](#).

נובמבר:

ב-19 בנובמבר **קבע** בית המשפט החוקתי הפדרלי של גרמניה כי ההגבלות שהוטלו במדינה בחודש אפריל 2021, כחלק מהמאבק במיגור נגיף הקורונה, אשר כללו עוצר, איסור מפגשים וסגירת בתי ספר, היו מידתיות. זאת, בין היתר, נוכח העובדה שההגבלות היו לתכלית ראויה; על בסיס ידע מקצועי; וביחס לסגירת בתי הספר, המדינה פיצתה הורים שהחלטה הטילה עליהם נטל כבד (כגון הורים לילדים עם צרכים מיוחדים).

30 בנובמבר, [Politico](#).

דצמבר:

ב-16 בדצמבר **קבע** בית המשפט הפדרלי החוקתי של גרמניה כי על הפרלמנט לנקוט באמצעים שיבטיחו כי אנשים בעלי מוגבלויות לא יופלו לרעה במיון ראשוני ותיעדוף של חולי קורונה בבתי חולים. זאת, במסגרת עתירה שבה נטען כי קיימת סכנה שבמצב של עומס בבתי חולים, אנשים בעלי מוגבלויות יופלו לרעה. לפרלמנט שיקול דעת רחב בקביעת האמצעים המתאימים.

דיני מלחמה

ינואר:

ב-15 בינואר **סרב** בית משפט פדרלי לערעורים בארצות הברית לדון בעתירתו של בילאל עבדול כארים, עיתונאי אמריקאי שמסקר את מלחמת האזרחים בסוריה, אשר טען כי הושם בשוגג ברשימת החיסול של צבא ארצות הברית, לאחר ששרד חמש הפצצות אוויריות שאירעו בקרבתו בשנת 2016. בית המשפט קבע כי לכארים אין זכות עמידה, שכן לא הוכח שמקור ההפצצות הוא אמריקאי, או שהן כוונו כלפיו.

פברואר:

ב-23 בפברואר פרסמה משלחת הסיוע של האו"ם באפגניסטן (UNAMA) את הדוח השנתי בדבר הגנה על אזרחים בעימות המזוין באפגניסטן בשנת 2020.

23 בפברואר, **תקציר הדוח**; 23 בפברואר, **הודעת משלחת הסיוע**.

ב-27 בפברואר הודיעה ארצות הברית באופן רשמי למועצת הביטחון כי מימשה את זכותה להגנה עצמית לפני סעיף 51 למגילת האו"ם, וביצעה תקיפה אווירית במזרח סוריה כנגד מיליציות פרו-איראניות. זאת, בתגובה לתקיפות שבוצעו בשבועות האחרונים כנגד יעדים אמריקאים בעיראק.
3 במרץ, **ASIL**.

ב-11 בפברואר פרסמו כוחות ההגנה של ניו זילנד (NZDF) פקודה אשר מתווה את המענה של כוחות ההגנה לדיווח על נפגעים אזרחיים מפעילות צבאית במהלך עימות מזוין.
11 בפברואר, **הודעת כוחות ההגנה**. לניתוח וביקורת של הפקודה ראו: **תומאס גרגורי ולארי לואיס**, 31 במרץ, **Just Security**.

ב-24 בפברואר פרסמה הודו הודעה בדבר הזכות להגנה עצמית כנגד גורמים לא מדינתיים (NSAs).
לניתוח ההודעה ראו: **סריניבאס בורה**, 22 במרץ, **Opinio Juris**.

אפריל:

ב-27 באפריל אימצה מועצת הביטחון את החלטה 2573 (2021) במסגרתה גינתה וקראה להימנע מביצוע התקפות כנגד אזרחים ואנשים מוגנים במהלך עימות מזוין השוללות מהם אמצעים הכרחיים להשרדותם.
27 באפריל, **הודעת מועצת הביטחון**.

יוני:

ב-2 ביוני פרסם משרד ההגנה האמריקאי את הדוח השנתי בדבר נפגעים אזרחיים בפעולות צבאיות לשנת 2020.
לניתוח וביקורת של הדוח ראו: **אנני שיל וכריס וודס**, 7 ביוני, **Just Security**; לביקורת על הדוח בנוגע להעדר התייחסות לנזק שנגרם לאזרחים אמריקאים ראו: **סטיבן כץ**, 23 ביוני, **Just Security**.

ב-21 ביוני הגיש מזכ"ל האו"ם למועצת הביטחון את הדוח השנתי בדבר ילדים בזמן עימות מזוין לשנת 2020.
21 ביוני, **הודעת האו"ם**.

יולי:

ב-16 ביולי פרסם משרד המשפטים האמריקאי גרסה מצונזרת של חוות הדעת המשפטית מחודש מרץ 2020, בנוגע לחיסול מפקד כוח קודס האיראני, קאסם סולימאני, בחודש ינואר 2020.

ב-16 ביולי הגיש מזכ"ל האו"ם למועצת הביטחון דוח עיתי בדבר ילדים בזמן העימות המזוין באפגניסטן.

נובמבר:

ב-3 בנובמבר פרסם המפקח הכללי של חיל האוויר האמריקאי דוח ביחס לתקיפת המל"ט האמריקאי ב-29 באוגוסט בקאבול, שהביאה למותם של עשרה אזרחים אפגנים וביניהם שבעה ילדים. הדוח מצא כי התקיפה נבעה משורה של טעויות, כולל אי הבחנה בילד מספר דקות לפני ביצוע התקיפה, אך לא נבעה מרשלנות פלילית.

3 בנובמבר, [The Hill](#); 4 בנובמבר, [Reuters](#). לביקורת על ממצאי הדוח ראו: יוג'ין פידל, 5 בנובמבר, [Just Security](#).

מאבק בטרור

ינואר:

ב-12 בינואר החזירה מחלקת המדינה של ארצות הברית את קובה לרשימת המדינות הממנות טרור.

12 בינואר, [Reuters](#).

ב-16 בינואר הכריזה ארצות הברית, תחת ממשל טראמפ, על ארגון המורדים החותיים בתימן כארגון טרור זר. בהמשך לכך, ב-16 בפברואר הסיירה ארצות הברית, תחת ממשל ביידן, את הארגון מרשימת ארגוני הטרור.

לביקורת על הכרזת החותיים כארגון טרור ראו: סופי הספסלאג, 25 בינואר, [Just Security](#).

ב-29 בינואר הגיש מזכ"ל האו"ם למועצת הביטחון דוח עיתי בדבר האיום שנשקף מדאעש לשלום והביטחון בעולם, והמאמצים שהאו"ם נוקט למיגור האיום.

פברואר:

ב-4 בפברואר הודיע הנשיא ביידן על סיום התמיכה בקואליציה בהובלת סעודיה הנלחמת בתימן מאז שנת 2015. בתוך כך, ב-16 בפברואר ביטלה ארצות הברית את ההכרזה על ארגון המורדים החות'ים כארגון טרור זר.

4 בפברואר, [Guardian](#). לניתוח הודעת הנשיא ביידן בדיון במשמועויות שלה על תמיכה אמריקאית בעימותים צבאיים ראו: ג'ון הרש, 17 בפברואר, [Just Security](#); לניתוח המלחמה בתימן ודיון בתרחישים אפשריים בשנה הקרובה ראו: ארי הייסטין, 1 בפברואר, [INSS](#).

ב-26 בפברואר קיבל בית המשפט העליון של בריטניה את ערעור משרד הפנים ואישר למנוע את כניסתה למדינה של שמימה ביגום, צעירה בריטית שאזרחותה נשללה ממנה בשנת 2019, לאחר שנסעה לסוריה והצטרפה לדאעש בשנת 2015, בגיל 15. זאת, על אף טענתה כי בכך תיפגע זכותה להליך הוגן בעתירתה נגד ביטול האזרחות.

26 בפברואר, [הודעת בית המשפט](#); 26 בפברואר, [Guardian](#); 26 בפברואר, [Reuters](#). לביקורת על ההחלטה ראו: שרה וינסנט, 26 בפברואר, [Just Security](#); לניתוח ההחלטה בהקשר של הזכות של אדם להיכנס למדינת מוצאו ראו: סידהארת אטרייה, 9 במרץ, [Opinio Juris](#).

ב-3 בפברואר הכריזה קנדה על שלושה עשר ארגונים כארגוני טרור, בין היתר ארגון הימין הקיצוני "הנערים הגאים", שפועל בארצות הברית, אשר כנגד כמה מחבריו הוגשו כתבי אישום בגין הפריצה לבניין הקפיטול ב-6 בינואר, וכן עשרה ארגונים הנחשבים כשלוחות של אל קאעידה ודאעש.

3 בפברואר, [Reuters](#). לניתוח ההכרזה ודיון במשמועויות שלה ראו: לאה ווסט, 9 בפברואר, [Lawfare](#).

מרץ:

ב-10 במרץ הכריזה ארצות הברית על ארגון אנסאר אל-סוננה במוזמביק והכוחות הדמוקרטים של בעלות הברית ברפובליקה הדמוקרטית של קונגו, המזוהים עם ארגון הטרור דאעש, כארגוני טרור זרים.

אפריל:

ב-26 באפריל פרסם משרד ראש המודיעין הלאומי בארצות הברית (ODNI) מספר מסמכים מצונזרים הנוגעים בסעיף 702 לחוק איסוף מודיעין זר (FISA), בין היתר, החלטת בית המשפט למודיעין זר (FISC) מחודש נובמבר 2020, המאשרת לממשל האמריקאי להמשיך ולבצע מעקב אחר אזרחים זרים מחוץ לגבולות המדינה במטרה לאסוף מידע מודיעיני זר.

לניתוח המסמכים ראו: ג'ייק לפרוק, 28 באפריל, [Just Security](#); לניתוח החלטת בית המשפט וסקירה של סעיף 702 ראו: ג'ורג' קרונר, 18 במאי, [Lawfare](#).

ב-30 אפריל פרסם ממשל ביידן גרסה מצונזרת של מסמך העקרונות והנהלים שהוציא הנשיא טראמפ, אשר התווה את מדיניות ארצות הברית בנוגע לשימוש בכוח קטלני כנגד חשודים בטרור מחוץ למדינה. זאת, בהמשך לעתירה לגילוי מסמכים שהוגשה בשנת 2017.
לניתוח וביקורת על הנהלים ראו: [הינה שמסי](#), 3 במאי, [Just Security](#).

ב-4 באפריל פרסם ממשל ביידן חלק מהנספח המצונזר בדבר המסגרת המשפטית והמדינית בנוגע לשימוש של ארצות הברית בכוח צבאי בשנת 2020, וכן הודעה בדבר הנחיות ביניים חדשות שהוציא הנשיא ביידן בנושא ב-20 בינואר.

ב-27 באפריל קבע בית המשפט העליון של ארצות הברית כי הוא ידון בערעור שהגיש הממשל האמריקאי על החלטת ערכאת ערעור פדרלית, במסגרתה נקבע כי לא כל המידע שהתבקש על ידי פעיל אל-קאעידה אבו זוביידה בנוגע לחקירתו על ידי ה-CIA במתקן מעצר וחקירה בפולין בין השנים 2002-2003 מהווה סודות מדינה, וכי ניתן למסור אותו לרשויות בפולין שמקיימות חקירה פלילית בנושא.

27 במאי, [Reuters](#); 27 במאי, [Washington Post](#). לניתוחים של ההחלטה ומשמעויותיה ראו: רוהיני קורופ, 10 ביוני, [Lawfare](#); מישל פרדיס, 16 ביוני, [Just Security](#).

מאי:

ב-5 במאי הוציאה גרמניה מחוץ לחוק את ארגון "אנסאר אינטרנשיונל" ומספר גופים נוספים הקשורים לארגון, שהואשמו במימון ארגוני טרור, ביו היתר מימון ארגון החמאס, "חזית אל נוסרא" בסוריה ו"אלשבאב" בסומליה. בהמשך לכך, הרשויות בגרמניה פשטו על משרדי הארגון.

יוני:

ב-15 ביוני פרסם ממשל ביידן את האסטרטגיה הלאומית האמריקאית למאבק בטרור פנים מדינתי (Domestic Terrorism).
15 ביוני, [הודעת הבית הלבן](#); 15 ביוני, [Reuters](#); 15 ביוני, [Guardian](#). לניתוח של האסטרטגיה ראו: [ריאן גריר](#), 18 ביוני, [Just Security](#).

ב-7 ביוני קבע בית המשפט העליון של ארצות הברית כי הוא ידון בערעור שהגיש הממשל האמריקאי על החלטת ערעור פדרלית, במסגרתה נקבע כי על בית המשפט לבחון את חוקיות ביצוע המעקב אחרי שלושה מוסלמים אמריקאים לאחר פיגועי ה-11 בספטמבר, ונדחתה עמדת המדינה כי עומדת לה הגנה לאור עקרון סודות המדינה (state secrets privilege). זאת, במסגרת דיון בתביעה שהגישו שלושה מוסלמים אמריקאים כנגד ה-FBI, במסגרתה טענו כי הסוכנות ביצעה מעקב בלי חוקי אחריהם שהתבסס על מוצאם.
7 ביוני, [Reuters](#).

ב-30 ביוני אימצה העצרת הכללית של האו"ם את הסקירה הדו-שנתית השביעית של האסטרטגיה העולמית למאבק בטרור (UN Global Counter-Terrorism Strategy), אשר אומצה לראשונה בשנת 2006.

לניתוח הסקירה ראו: אלקו קסלס ומליסה לפס, 27 ביולי, [Just Security](#).

יולי:

ב-27 ביולי הגיש מזכ"ל האו"ם למועצת הביטחון דוח עיתי בדבר האיום שנשקף מדאעש לשלום והביטחון בעולם, והמאמצים שהאו"ם נוקט למיגור האיום.

אוגוסט:

ב-10 באוגוסט פרסם ראש המודיעין הלאומי האמריקאי (DNI) את ההערכה החצי-שנתית הגלויה, לתקופה שבין חודש יוני 2018 עד אוקטובר 2018, בדבר הציות של קהילת המודיעין עם הוראות סעיף 702 לחוק איסוף מודיעין זר (FISA). הסעיף מאפשר לממשל האמריקאי לבצע מעקב אחר אזרחים זרים מחוץ לגבולות המדינה במטרה לאסוף מידע מודיעיני זר.

10 באוגוסט, [הודעת ראש המודיעין הלאומי](#).

ספטמבר:

ב-3 בספטמבר הוציא הנשיא ביידן צו מינהלי שמורה למשרד המשפטים וסוכנויות פדרליות נוספות לקיים בחינה בנוגע להסרת הסיווג ממסמכים הקשורים לחקירת ה-FBI לאחר פיגועי ה-11 בספטמבר 2001. בהמשך לכך, ב-12 בספטמבר פורסמו מספר מסמכים הקשורים לחקירת ה-FBI בנוגע לחשדות לקשר בין חוטפי המטוסים לממשלת סעודיה.

3 בספטמבר, [הודעת הנשיא ביידן](#); 3 בספטמבר, [Reuters](#); 3 בספטמבר, [Guardian](#); 12 בספטמבר, [Reuters](#).

ב-30 בספטמבר פרסם המפקח הכללי של משרד המשפטים האמריקאי דוח ביקורת הבוחן את אופן הטיפול של ה-FBI בבקשות לקיום מעקב בהתאם לחוק איסוף מודיעין זר (FISA), במסגרתו נמצא כי יש תופעה נרחבת של אי עמידה בנהלים הדוח כולל המלצות ל-FBI ולאגף לביטחון לאומי במשרד המשפטים.

30 בספטמבר, [הודעת משרד המשפטים](#); 30 בספטמבר, [Reuters](#). לניתוח הדוח ראו: נטלי אורפט ובנג'מין וויטס, 5 באוקטובר, [Lawfare](#).

אוקטובר:

ב-19 באוקטובר קיבל בית משפט פדרלי בארצות הברית עתירה שהגיש אסדאללה הארון גול, חבר מיליציה חמושה באפגניסטן שנעצר בשנת 2007 והוחזק מאז במתקן המעצר בגואנטנמו, כנגד חוקיות מעצרו. בית המשפט קבע כי גול אינו עונה על ההגדרה של פעיל אל-קאעידה ולפיכך מעצרו אינו חוקי, והורה על שחרורו.

לניתוחים של ההחלטה ומשמעויותיה ראו: רוברט צ'סני, 21 באוקטובר, Lawfare; טס ברידג'מן, 21 באוקטובר, Just Security.

ב-29 באוקטובר גזר בית דין צבאי בגואנטנמו 26 שנות מאסר על מג'יד חאן, פעיל אל-קאעידה ממוצא פקיסטני שנעצר בשנת 2003 בפקיסטן והועבר בהמשך למתקן המעצר גואנטנמו, בגין ביצוע פשעי מלחמה. בשנת 2012 הודה חאן, במסגרת עסקת טיעון, בביצוע פשעים הכוללים, בין היתר, רצח וסיוע למזימת טרור. ב-28 באוקטובר, במהלך שימוע שנערך לו, נתן חאן עדות בפני בית הדין בנוגע לעינויים שעבר במתקן המעצר מצד סוכני CIA.

29 באוקטובר, Guardian. לניתוח עדותו של חאן ראו: סקוט רוהם, 4 בנובמבר, Just Security.

דצמבר:

ב-8 בדצמבר קבעה ערכאת ערעור פדרלית בארצות הברית כי מידע שהושג אגב ביצוע מעקב אחר אזרח זר שהתגורר מחוץ למדינה בהתאם לסעיף 702 לחוק איסוף מודיעין זר (FISA), לא פגע בזכויות חוקתיות. זאת במסגרת הליך נגד ג'משיד מוהטרוב, תושב ארצות הברית ממוצא אוזבקיסטני אשר הורשע בחודש יוני 2018 בסיוע לארגון ג'יהדיסטי הקשור לאל-קאעידה.

משפט בינלאומי פלילי וחקירות על פשעי מלחמה

ינואר:

ב-4 בינואר הוציא בית משפט פדרלי בארצות הברית צו מניעה זמני כנגד אכיפת סעיפים בצו המנהלי שהוציא הנשיא לשעבר טראמפ בחודש יוני 2020, שמאפשרים להטיל קנסות ולפתוח בהליכים פליליים כנגד בעלי אזרחות כפולה שמסייעים לגורמים בבית הדין הפלילי הבינלאומי, בחקירה שמתנהלת ביחס לפשעי מלחמה לכאורה שבוצעו בידי הכוחות האמריקאים באפגניסטן. בתוך כך, ב-26 בינואר הודיע ממשל הנשיא ביידן כי יבחן ביסודיות את הסנקציות שהטיל ממשל טראמפ בחודש ספטמבר 2020 על תובעת בית הדין הפלילי הבינלאומי ובכיר נוסף.

לניתוח ההחלטה ראו: אנדרו בוייל, 5 בינואר, Just Security; לדיונים ביחסים בין ארצות הברית לבית הדין והצעות לממשל ביידן ראו: כריסטופר הייל, 22 בינואר, Just Security; בריאן קוקס, 10 בפברואר, Just Security.

ב-19 בינואר אימצו שופטי בית הדין הפלילי הבינלאומי קוד אתי מעודכן לבית הדין, אשר נכנס לתוקף ב-27 בינואר.

27 בינואר, הודעת בית הדין.

ב-28 בינואר קבע בית המשפט החוקתי הפדרלי של גרמניה כי ניתן להעמיד לדין במדינה חייילים זרים בגין פשעי מלחמה שבוצעו מחוץ לשטח גרמניה, וכי לא עומדת להם הזכות לחסינות. זאת, במסגרת דיון בעניינו של קצין אפגני שהורשע בבית משפט במינכן בביצוע פשעי מלחמה במספר לוחמי טאליבן.

לניתוח ההחלטה והמשמעויות שלה ראו: קלאוס קרס, 1 בפברואר, Just Security.

ב-24 בינואר הסגירה הרפובליקה המרכז אפריקאית את מחמת סעידי עבד אל-קאני לבית הדין הפלילי הבינלאומי. אל-קאני, מפקד לשעבר בקואליציית המורדים "סלקה", אשר הוצא כנגדו צו מעצר בשנת 2019, חשוד בביצוע פשעי מלחמה ופשעים כנגד האנושות בשנת 2013, במהלך מלחמת האזרחים במדינה.

24 בינואר, הודעת תובעת בית הדין; 26 בינואר, ASIL.

ב-22 בינואר גזר בית המשפט של בוסניה והרצגובינה עשר שנות מאסר על סכיב מחמולג'ין, מפקד לשעבר בצבא בוסניה, בגין פשעי מלחמה. מחמולג'ין הורשע באי מניעה מלוחמים מוסלמים זרים שהיו תחת פיקודו לרצוח 53 אסירים סרבים, לקראת סוף מלחמת סרביה בשנת 1995.

22 בינואר, Reuters.

ב-29 בינואר הורתה ערכאת קדם המשפט של בית הדין הפלילי הבינלאומי על שחרורו בתנאים של פול גיצ'רו, אשר חשוד בשיבוש הליכים במשפטו של סגן נשיא קניה, ויליאם רוטו, ונאשם נוסף. כנגד גיצ'רו הוצא צו מעצר בשנת 2015, ובחודש נובמבר 2020 הסגיר עצמו לבית הדין. השחרור הוא למשך הליך אישור האישומים, שבסימונו יוחלט אם יש ראיות מספקות על מנת לפתוח במשפט. בהמשך לכך, ב-1 בפברואר שוחרר גיצ'רו לקניה תחת תנאים מגבילים.

29 בינואר, הודעת בית הדין.

פברואר:

ב-4 בפברואר הרשיע בית הדין הפלילי הבינלאומי את דומיניק אונגוון, מפקד בכיר לשעבר בצבא ההתנגדות של האל (LRA), ארגון גרילה הפועל באוגנדה, בביצוע 61 פשעי מלחמה ופשעים כנגד האנושות. הפשעים בוצעו בין השנים 2002-2005, במהלך עימותים עם ממשלת אוגנדה, וכללו, בין היתר, רצח, עינויים, אונס, התקפות על אוכלוסייה אזרחית, עבדות מינית, נישואין בכפייה והריון כפוי. גזר הדין יינתן בהמשך.

4 בפברואר, הודעת בית הדין; 4 בפברואר, הודעת התובעת; 4 בפברואר, ASIL; 4 בפברואר, Reuters. לניתוחים של ההחלטה והמשמעויות שלה ראו: ליאנה מינקובה, 9 בפברואר, Opinio Juris; סטיבן קיי, 2 במרץ, Just Security.

ב-12 בפברואר בחרה אספת המדינות החברות בבית הדין הפלילי הבינלאומי את קארים חאן כתובע הראשי הבא של בית הדין. חאן ייכנס לתפקידו ב-16 ביוני, ויכהן בו 9 שנים.

12 בפברואר, [Guardian](#); 12 בפברואר, [UN News](#).

ב-24 בפברואר הרשיע בית משפט בגרמניה את עיזא אל-גאריב, בכיר לשעבר במודיעין הסורי, בסיוע לביצוע פשעים כנגד האנושות בשלושים מפגינים בשנת 2011. בית המשפט קבע כי אל-גאריב עצר והעביר את המפגינים למתקן מעצר במדינה, על אף שידע שהם יהיו חשופים בו לעינויים. על אל-גאריב נגזרו ארבע וחצי שנות מאסר.

24 בפברואר, [Reuters](#).

ב-16 בפברואר דחה בית הדין האירופי לזכויות אדם (ECtHR) עתירה שהגיש אביהם של שני אזרחים אפגניים שנהרגו בתקיפה אווירית של הכוח הרב לאומי במדינה בשנת 2009, במסגרתה נטען כי גרמניה לא חקרה כיאות את המפקד הגרמני שהורה על התקיפה. בית הדין קבע כי גרמניה נקטה פעולות חקירה נאותות, בין היתר, מינוי חוקר לבחינת האירוע, ביקורת שיפוטית על פעולות החוקר, ובחינה של ועדת חקירה פרלמנטרית.

16 בפברואר, [הודעת בית הדין](#); 16 בפברואר, [Reuters](#). לניתוח ההחלטה ודיון בחשיבותה בהקשר של קיום חקירות מדיניות ראו: [שנטל מלוני](#), 26 בפברואר, [Just Security](#).

מרץ:

ב-30 במרץ דחתה ערכאת הערעור של בית הדין הפלילי הבינלאומי את ערעורו של בוסקו נטגנדה, אשר עמד בראש מיליציה מורדים בקונגו, ואישרה את פסק הדין של ערכאת המשפט משנת 2019 בו נגזרו עליו שלושים שנות מאסר בגין ביצוע פשעי מלחמה ופשעים כנגד האנושות בין השנים 2002-2003. בתוך כך, ב-8 במרץ הורתה ערכאת המשפט על תשלום פיצויים בסך 30 מיליון דולר לקורבנות של נטאגנדה. בית הדין פנה לקרן הנאמנות לקורבנות (Trust Fund for Victims) לסייע ככל יכולתה במימון הפיצויים.

8 במרץ, [הודעת בית הדין](#); 8 במרץ, [Reuters](#); 8 במרץ, [הודעת קרן הנאמנות](#); 30 במרץ, [הודעת בית הדין](#); 2 באפריל, [ASIL](#). לניתוח ההחלטה ביחס לפרשנות שניתנה למונח התקפה ראו: [אבימיני ג'ורג' ג'ין](#), 2 באפריל, [EJIL:Talk!](#); לניתוח חלק מהשופטים ביחס לפרשנות שנתנו לביצוע במשותף באופן עקיף ראו: [ליאנה מינקובה](#), 8 באפריל, [Opinio Juris](#).

ב-31 במרץ דחתה ערכאת הערעור של בית הדין הפלילי הבינלאומי את ערעור התובעת כנגד החלטת ערכאת המשפט מחודש ינואר 2019, אשר זיכתה את לורנט גבאגבו, נשיא חוף השנהב לשעבר, ואת יד ימינו, צ'ארלס בלה גאודה, מההאשמות בדבר ביצוע פשעים כנגד האנושות בחוף השנהב בין השנים 2010-2011.

31 במרץ, [הודעת בית הדין](#).

בחודש מרץ פרסם בית המשפט החוקתי הפדרלי של גרמניה את הנימוקים להחלטתו מחודש ינואר, במסגרתה קבע כי ניתן להעמיד לדין במדינה חילים זרים בגין פשעי מלחמה שבוצעו מחוץ לשטח גרמניה, וכי לא עומדת להם הזכות לחסינות. פסק הדין ניתן במסגרת הליך נגד חייל אפגני. לניתוח הנימוקים ראו: קלאוס קרס, 31 במרץ, [Just Security](#).

ב-25 במרץ פרסמה תובעת בית הדין הפלילי הבינלאומי טיוטת נייר מדיניות בדבר סגירת חקירות.
25 במרץ, הודעת משרד התובעת.

ב-23 במרץ פרסמה תובעת בית הדין הפלילי הבינלאומי טיוטת נייר מדיניות בנוגע להגנה על מורשת תרבות.
23 במרץ, הודעת משרד התובעת.

בחודש מרץ פרסם הטריבוטל המיוחד ללבנון (STL) את הדוח השנתי שמסכם את פעילותו לתקופה שבין חודש מרץ 2020 לחודש פברואר 2021.
16 במרץ, ASIL.

ב-23 במרץ אימצה מועצת זכויות האדם של האו"ם החלטה במסגרתה העניקה לנציבה העליונה של האו"ם לזכויות אדם, מישל בצ'לט, מנדט לאסוף ולשמור מידע וראיות לביצוע פשעים במהלך מלחמת האזרחים בסרי לנקה שהסתיימה בשנת 2009, מתוך מטרה להעמיד לדין את האחראים לביצוע הפשעים.
23 במרץ, הודעת האו"ם; 23 במרץ, Reuters.

אפריל:

ב-1 באפריל ביטל הנשיא ביידן את הצו המינהלי שהוציא הנשיא לשעבר טראמפ בחודש יוני 2020, שאיפשר להטיל סנקציות על בכירים בבית הדין הפלילי הבינלאומי. בתוך כך, בוטלו הסנקציות שהוטלו בחודש ספטמבר 2020 מכוח הצו על תובעת בית הדין ובכיר נוסף. מזכיר המדינה אנתוני בלינקן ציין בהודעה כי ארצות הברית ממשיכה להתנגד באופן נחרץ לפעולות בית הדין בנוגע לחקירות באפגניסטן ופלסטין, ולניסיונות של בית הדין להחיל את סמכות השיפוט שלו על מדינות שאינן חברות בו כגון ארצות הברית וישראל. אולם חששות אלו יקבלו מענה טוב יותר באמצעות שיח עם בית הדין ולא דרך סנקציות.

3 באפריל, הודעת בית הדין; 3 באפריל, הודעת מזכ"ל האו"ם; 2 באפריל, Reuters. לניתוחים של הסרת הסנקציות ראו: דיאן מארי אמאן, 2 באפריל, Just Security; בת' ואן שאק, 2 באפריל, Just Security; לביקורת על השימוש בסנקציות ודיון באפקטיביות שלהם בקידום זכויות אדם ראו: שרה אליזבת דיל, 2 באפריל, Opinio Juris; לדיון בצורך לתקן את החוק שמכוחו הוטלו הסנקציות ראו: אנדרו בויל, 13 באפריל, Just Security; לסימפוזיון שפורסם בנושא ראו ב- Opinio Juris.

ב-21 באפריל הרשיע בית משפט בהולנד אזרח סורי, אשר הגיש בקשת מקלט במדינה, בגין חברות בארגון הטרור אחראר א-שאם (ארגון מורדים הפועל בסוריה) בשנת 2015, וביצוע פשעי מלחמה, בין היתר, ביזוי גופות, וגזר עליו שש שנות מאסר.
21 באפריל, [CICJ](#).

בחודש אפריל פרסם כוח המשימה העצמאי של האגודה האמריקאית למשפט בינלאומי (ASIL) דוח בנוגע למדיניות ארצות הברית כלפי בית הדין הפלילי הבינלאומי, הכולל סקירה של עמדת ארצות הברית לאורך השנים והמלצות לממשל האמריקאי.
תקציר מנהלים. לניתוח הדוח ראו: ליז אוונסון ואסתי טמבי, 19 במאי, [Just Security](#).

מאי:

ב-6 במאי גזר בית הדין הפלילי הבינלאומי 25 שנות מאסר על דומיניק אונגוון, מפקד בכיר לשעבר בצבא ההתנגדות של האל (LRA), ארגון גרילה הפועל באוגנדה. אונגוון הורשע בחודש פברואר בביצוע 61 פשעי מלחמה ופשעים כנגד האנושות, אשר בוצעו בין השנים 2002-2005, במהלך עימותים עם ממשלת אוגנדה, וכללו, בין היתר, רצח, עינויים, אונס, התקפות על אוכלוסייה אזרחית, עבדות מינית, נישואין בכפייה והריון כפוי. ב-21 במאי הודיע אונגוון לבית הדין על כוונתו לערער על ההרשעה.

6 במאי, הודעת בית הדין; 6 במאי, [ASIL](#); 6 במאי, [Reuters](#); 6 במאי, [Guardian](#).

ב-10 במאי פרסם היועץ המיוחד וראש צוות החקירה של האו"ם לקידום האחריות לפשעים שבוצעו על ידי דאעש בעיראק (UNITAD), קארים חאן, דוח במסגרתו נקבע כי יש עדויות ברורות ומשכנעות לכך שדאעש ביצע רצח עם (ג'נוסייד) במיעוט היזידי באזור סינג'ר, וכן פשעי מלחמה כגון רצח, אונס, עינויים, שעבוד, עבדות מינית ורדיפה.
10 במאי, הודעת האו"ם.

ב-21 במאי התפרסם בבלוג Opinio Juris ראיון עם תובע בית הדין הפלילי הבינלאומי המיועד, קארים חאן. חאן נכנס לתפקידו ב-16 ביוני.

יוני:

ב-14 ביוני הודיעה תובעת בית הדין הפלילי הבינלאומי כי התמלאו התנאים הנדרשים לפתיחת חקירה ביחס לפיליפינים, בנוגע לטענות על פשעים כנגד האנושות שביצעו השלטונות במדינה בתקופה שבין יולי 2016 עד מרץ 2019. מדובר בפשעים שבוצעו במהלך הקמפיין למלחמה בסמים במדינה, הכוללים, בין היתר, רצח של אלפי אזרחים. בהמשך לכך, הודיעה התובעת כי ביקשה מערכאת קדם המשפט אישור לפתוח בחקירה.
14 ביוני, [Reuters](#); 14 ביוני, [Guardian](#).

ב-15 ביוני פרסמה תובעת בית הדין הפלילי הבינלאומי מסמך מדיניות בדבר סגירת חקירות.

15 ביוני, [הודעת תובעת בית הדין](#).

ב-14 ביוני פרסמה תובעת בית הדין הפלילי הבינלאומי מסמך מדיניות בדבר הגנה על מורשת תרבות.

14 ביוני, [הודעת תובעת בית הדין](#).

ב-15 ביוני סיימה את תפקידה תובעת בית הדין הפלילי הבינלאומי, פאטו בנסודה, לאחר 9 שנות כהונה. ב-16 ביוני מונה במקומה עורך הדין הבריטי קאריס חאן.

16 ביוני, [Reuters](#); לניתוח כהונתה של בנסודה ודיון בהשפעה של חילופי המשמרות על החקירה כנגד ישראל ראו: [אורי בארי ופנינה שרביט ברוך](#), 21 ביוני, [INSS](#).

ב-8 ביוני אישרה ערכאת הערעור של המנגנון השיורי הבינלאומי לבתי משפט פליליים (IRMCT) את הרשעתו של הגנרל הסרבי רטקו מלאדיץ' על ידי בית הדין הפלילי הבינלאומי ליוגוסלביה לשעבר (ICTY). מלאדיץ' הורשע בשנת 2017 בביצוע רצח עם (ג'נוסייד) ופשעים כנגד האנושות במהלך מלחמת בוסניה, בין השנים 1992-1995, ונגזר עליו מאסר עולם.

8 ביוני, [הודעת ערכאת הערעור](#); 8 ביוני, [Reuters](#); 10 ביוני, [ASIL](#). לניתוח ההחלטה ראו: [סטיבן קו](#), 28 ביוני, [Just Security](#).

ב-30 ביוני הרשיעה ערכאת המשפט של המנגנון השיורי הבינלאומי לבתי משפט פליליים (IRMCT) את ג'וביקה סטאניסיץ' ופרנקו סימטוביץ', בכירים לשעבר במערכת הביטחון הסרבית, בסיוע לביצוע פשעים כנגד האנושות, במהלך מלחמת בוסניה בין השנים 1992-1995, וגזרה עליהם 12 שנות מאסר.

30 ביוני, [הודעת ערכאת המשפט](#); 30 ביוני, [Reuters](#); 30 ביוני, [Guardian](#).

ב-2 ביוני הודיע הטריבונל המיוחד ללבנון (STL), אשר הוקם מכוח החלטה 1757 (2007) של מועצת הביטחון של האו"ם, כי בשל משבר כלכלי קשה שהוא חווה, ללא מימון מיידי, אין באפשרותו להמשיך ולפעול לאחר חודש יולי. בהמשך לכך, ב-3 ביוני הורה הטריבונל על ביטול תחילת משפטו של סלים ג'מיל עיאש, פעיל חיזבאללה אשר הואשם במעורבות ברצח שלושה פוליטיקאים לבנונים בכירים בין השנים 2004-2005. בשנת 2020 הורשע עיאש בתיק אחר במעורבות ברצח ראש ממשלת לבנון לשעבר רפיק אל חירי בשנת 2005, ונגזרו עליו 5 מאסרי עולם.

3 ביוני, [Reuters](#).

ב-29 ביוני הרשיע בית משפט בהולנד אישה במעורבות בביצוע פשעי מלחמה, בגין הפצת חומר תעמולה של ארגון הטרור דאעש בשנת 2019, והטיל עליה שש שנות מאסר.

יולי:

ב-9 ביולי אישרה ערכאת קדם המשפט של בית הדין הפלילי הבינלאומי את האישומים כנגד עלי מוחמד עלי עבד-רחמן (עלי קושייב), והורתה על פתיחת משפטו. קושייב, מנהיג מיליצית ג'נג'וויד (Janjaweed), מואשם בביצוע פשעי מלחמה ופשעים כנגד האנושות בין השנים 2004-2003 בחבל דרפור שבסודן, בין היתר, רצח, גירוש, תקיפה מכוונת של אזרחים, אונס והרס רכוש. כנגד קושייב הוצאו צווי מעצר בשנת 2007 ו-2020, וביוני 2020 הסגיר עצמו ברפובליקה המרכז אפריקאית, והועבר לבית הדין.

9 ביולי, הודעת בית הדין; 9 ביולי, Reuters.

ב-15 ביולי אישרה ערכאת קדם המשפט של בית הדין הפלילי הבינלאומי את האישומים כנגד פול ג'יצרו, והורתה על פתיחת משפטו. ג'יצרו, עו"ד שמוצאו בקניה, מואשם בשיבוש הליכים במשפטו של סגן נשיא קניה, ויליאם רוטו. צו המעצר כנגדו הוצא בשנת 2015, ובחודש נובמבר 2020 הסגיר עצמו לרשויות בהולנד אשר העבירו אותו לחזקת בית הדין.

15 ביולי, הודעת בית הדין.

בחודש יולי הרשיע בית משפט בהולנד את אחמד אל-קהדר, פליט סורי שהיגר למדינה, בביצוע פשעי מלחמה בשנת 2012 בסוריה. אל-קהדר הורשע בגין חלקו בהוצאה להורג של פקיד ממשל סורי, ונגזרו עליו 20 שנות מאסר.

16 ביולי, Reuters.

בחודש יולי פורסמו נימוקי החלטת בית המשפט העליון של הפיליפינים מחודש מרץ, אשר דחה עתירה שטענה כי פרישת הפיליפינים מבית הדין הפלילי הבינלאומי בחודש מרץ 2019, בעקבות החלטת הנשיא רודריגו דוטרה, אינה תקפה. בית המשפט נימק כי העתירה תיאורטית ואקדמית, והדגיש כי לבית הדין יש סמכות שיפוט ביחס לתקופה שלפני הפרישה. יש לציין כי סמכות השיפוט של בית הדין נובעת מאמנת רומא, ולפיכך ההחלטה אינה משפיעה על סמכות השיפוט שלו.

אוגוסט:

ב-16 באוגוסט הרשיע בית המשפט של בוסניה והרצגובינה את רייז גאריק, שוטר סרבי, בביצוע פשעי מלחמה כנגד אזרחים מוסלמים, בין היתר רצח ועינויים, שבוצעו במהלך מלחמת בוסניה בין השנים 1992-1995, וגזר עליו 20 שנות מאסר.

ב-26 באוגוסט הרשיע בית משפט בגרמניה שני אזרחים סורים בביצוע פשעי מלחמה וחברות בארגון הטרור ג'בהת אל-נוסרה, וגזר על אחד מהם מאסר עולם ועל השני 9 שנות מאסר. הפשעים בוצעו במהלך תפיסתו והוצאתו להורג של קצין סורי בשנת 2012.

ב-30 באוגוסט דחה בית המשפט הפדרלי לצדק של גרמניה ערעור שהגיש אזרח סורי, כנגד הרשעתו בשנת 2019 בחברות בארגון הטרור דאעש ובביצוע פשעי מלחמה, ואישר את עונש המאסר של 12 שנים שהוטל עליו.

ב-24 באוגוסט הגיש בית הדין הפלילי הבינלאומי לעצרת הכללית של האו"ם את הדוח השנתי בדבר פעילות בית הדין לתקופה שבין חודש אוגוסט 2020 לחודש יולי 2021. הדוח מפרט, בין היתר, את ההליכים התלויים ועומדים בבית הדין והכרעות שיפוטיות שניתנו. ביחס לחקירה בעניינה של ישראל, הדוח מציין כי משרד התובע בוחן כיצד להתמודד בצורה המיטבית עם האתגרים הייחודיים שעולים מהסיטואציה, תוך כדי התחשבות בסביבת הפעולה והמשאבים המוגבלים של משרדו, ובוחן דרכים להבטחת שיתוף הפעולה.

ספטמבר:

ב-15 בספטמבר אישרה ערכאת קדם המשפט של בית הדין הפלילי הבינלאומי לפתוח בחקירה בנוגע לחשדות לביצוע פשעים כנגד האנושות על ידי השלטונות בפיליפינים בהקשר של הקמפיין למלחמה בסמים, הכוללים, בין היתר, רצח של אלפי אזרחים. החקירה מתייחסת לתקופה שבין חודש נובמבר 2011 עד מרץ 2019.

15 בספטמבר, הודעת בית הדין; 7 באוקטובר, הודעת תובע בית הדין; 15 בספטמבר, Reuters; 15 בספטמבר, Guardian; 16 בספטמבר, ASIL. לניתוח ההחלטה ודיון בחשיבותה ראו: אריה נייר, 24 בספטמבר, Just Security.

ב-15 בספטמבר קיבל בית משפט פדרלי בארצות הברית תביעה שהגישו ארבעה אזרחים ליבריים שניצלו מהתקפה של צבא ליבריה על הכנסייה הלותרנית במונרוביה בחודש יולי 1990 במהלך מלחמת האזרחים הראשונה, כנגד מוזס תומאס, מפקד של יחידת עילית בצבא ליבריה לשעבר. בית המשפט קבע כי תומאס הורה ופיקד על ההתקפה שהובילה להריגתם של כ-600 אזרחים, ומצא כי הוא אחראי לביצוע פשעי מלחמה ופשעים כנגד האנושות. גובה הפיצויים ייקבע בהמשך ההליך. בית המשפט קבע כי יש להליך זיקה מספקת לארה"ב שכן תומאס הוא תושב ארצות הברית, וכן בבקשת הוויזה שלו הציג עצמו קורבן של ההתקפה, ובנוסף מיוחסת לו גם התקפה על מתחם של USAID.

לניתוח ההחלטה ודיון בחשיבותה ראו: אליז בייקר, אלה מתיוס ונושין סוקראטי, 11 באוקטובר, Just Security.

ב-27 בספטמבר הודיע תובע בית הדין הפלילי הבינלאומי, קאריס חאן, כי ביקש אישור מערכאת קדם המשפט לחדש את החקירה שנפתחה בבית הדין ב-5 במרץ 2020, בנוגע לפשעי מלחמה ופשעים כנגד האנושות שבוצעו באפגניסטן החל מה-1 במאי 2003, וכי החקירה תתמקד בפשעים לכאורה שביצע הטאליבן ודאעש-חוראסאן (IS-K).

27 בספטמבר, [ASIL](#); 27 בספטמבר, [Reuters](#). לניתוח ההחלטה ודיון במשמעויות שלה גם על החקירה שנפתחה בבית הדין בעניינה של ישראל ראו: פנינה שרביט ברוך ואורי בארי, 12 באוקטובר, [INSS](#).

אוקטובר:

ב-28 באוקטובר הודיע תובע בית הדין הפלילי הבינלאומי, קאריס חאן, כי הורה על סגירת הבדיקה המקדמית שהתקיימה מאז שנת 2004 בקולומביה, לאור קיום הליכים מדינתיים ובהתאם לעקרון המשלימות. הבדיקה המקדמית התמקדה בחשדות לביצוע פשעים על ידי הכוחות הקולומביאנים ומיליציות צבאיות, אגב מלחמת האזרחים שמתנהלת במדינה זה שנים רבות.

28 באוקטובר, [ASIL](#); 28 באוקטובר, [Reuters](#). לניתוח ההחלטה בהיבט של משלימות חיובית ראו: קאי אמבוס, 3 בנובמבר, [EJIL: Talk!](#); לניתוח ההחלטה ראו: נעמי רוט-אריזה, 15 בנובמבר, [Just Security](#).

ב-25 באוקטובר הרשיע בית משפט בגרמניה את ג'ניפר וניש, אזרחית גרמניה שהצטרפה לדאעש בשנת 2014, בחברות בארגון טרור ובביצוע פשעים כנגד האנושות, בין היתר בסיוע למותה של ילדה יזידית בת חמש שנלקחה כשפחה בית ונפטרה במהלך עונש שהוטל עליה. על וניש הוטלו 10 שנות מאסר.

25 באוקטובר, [Reuters](#); 25 באוקטובר, [Guardian](#).

נובמבר:

ב-3 בנובמבר הודיע תובע בית הדין הפלילי הבינלאומי, קאריס חאן, עם סיום הבדיקה המקדמית שהתקיימה בוונצואלה מאז חודש פברואר 2018, כי הורה על פתיחת חקירה בנוגע לחשדות לביצוע פשעים נגד האנושות על ידי השלטונות במדינה, אגב ההפגנות כנגד השלטון החל מחודש אפריל 2017. עוד הודיע חאן כי חתם על מזכר הבנות עם ממשלת ונצואלה בנוגע לשיתוף פעולה.

4 בנובמבר, [Reuters](#); 4 בנובמבר, [Guardian](#). לניתוח ההחלטה, וכן ההחלטה מחודש אוקטובר לסגור את הבדיקה המקדמית בקולומביה ראו: נעמי רוט-אריזה, 15 בנובמבר, [Just Security](#).

ב-1 בנובמבר דחתה ערכאת הערעור של בית הדין הפלילי הבינלאומי את ערעורו של עלי מוחמד עלי עבד-רחמן (עלי קושייב), שעסק בשאלת הסמכות של בית הדין להעמיד לדין תושב סודן על פשעים שקבועים בחוקת רומא, למרות שסודן אינה צד לה. ערכאת הערעור קבעה כי לבית הדין יש סמכות שיפוט, וכי יש לבחון את סוגיית התחולה של כל אחד מהפשעים בסודן מכוח המשפט הפנימי או המנהגי. קושייב, מנהיג מיליצית ג'נג'וויד (Janjaweed), מואשם בביצוע פשעי מלחמה ופשעים כנגד האנושות בין השנים 2003-2004 בחבל דרפור שבסודן. משפטו עתיד להיפתח בחודש אפריל 2022.

1 בנובמבר, הודעת בית הדין; 2 בנובמבר, ASIL. לניתוח ההחלטה ראו: גבריאל לנטנר, 12 בנובמבר, EJIL:Talk!; לניתוחים וביקורות על ההחלטה בהיבט של עקרון החוקיות ראו: אלכסנדר סקנדר גאלנד, 22 בנובמבר, EJIL:Talk!; טליתא דה סוזה דיאס, 1 בדצמבר, EJIL:Talk!.

ב-25 בנובמבר הורתה ערכאת הערעור של בית הדין הפלילי הבינלאומי על קיצור עונשו של אחמד אל-מהדי, פעיל בארגון הטרור אנצאר א-דין הפועל במאלי, בשנתיים, כך שישתחרר בספטמבר 2022. זאת, בין היתר, לאור שיתוף הפעולה של אל-מהדי עם בית הדין. אל-מהדי הורשע בחודש אוגוסט 2016, לאחר שהודה באשמה, בביצוע פשעי מלחמה של תקיפה מכוונת כנגד מבנים דתיים והיסטוריים בשנת 2012 בטימבוקטו, ונגזרו עליו 9 שנות מאסר.

25 בנובמבר, הודעת בית הדין.

ב-30 בנובמבר הרשיע בית משפט בגרמניה את טאהא אל-ג'ומיילי, פעיל דאעש ממוצא עיראקי, בביצוע פשעי מלחמה, פשעים נגד האנושות ורצח עם כנגד המיעוט היזידי, וגזר עליו מאסר עולם. מדובר בפעם הראשונה שבה פעיל דאעש מורשע בגין רצח עם. הפשעים בוצעו, בין היתר, כנגד אמא וביתה בת החמש ממוצא יזידי אשר נלקחו כשפחות בית והוטלו עליהן עונשים שונים, כולל שהייה ממושכת בחום, אשר הובילה לפציעתה של האם ומותה של הילדה. על אשתו של אל-ג'ומיילי, ג'ניפר וניש, הוטלו בחודש שעבר 10 שנות מאסר בגין סיוע למותה של הילדה.

30 בנובמבר, Reuters; 30 בנובמבר, Guardian; 2 בדצמבר, ASIL.

דצמבר:

ב-9 בדצמבר אישרה באופן חלקי ערכאת קדם המשפט של בית הדין הפלילי הבינלאומי את האישומים כנגד מחמת סעיד עבד אל-קאני, והפנתה אותו למשפט. אל-קאני, מפקד לשעבר של קואליציית המורדים "סלקה", נאשם בביצוע פשעי מלחמה ופשעים כנגד האנושות בשנת 2013, במהלך מלחמת האזרחים ברפובליקה המרכז אפריקאית. טרם נקבע מועד לתחילת משפטו.

9 בדצמבר, הודעת בית הדין; 10 בדצמבר, Reuters.

ב-2 בדצמבר פרסם היועץ המיוחד וראש צוות החקירה של האו"ם לקידום האחריות לפשעים שבוצעו על ידי דאעש בעיראק (UNITAD), כריסטיאן ריצ'רד, את הדוח העיתי השביעי, במסגרתו נמצא כי הוצאות להורג שביצעו פעילי הארגון בבית הכלא בדוש בשנת 2014 מהוות פשעי מלחמה ופשעים כנגד האנושות.

4 בדצמבר, הודעת ראש ה-UNITAD; 7 בדצמבר, ASIL.

זכויות אדם

ינואר:

ב-14 בינואר קבע בית הדין האירופי לזכויות אדם (ECtHR) כי התלונה שהגישה אוקראינה כנגד רוסיה בגין טענות להפרות שיטתיות של זכויות אדם בחצי האי קרים, בין התאריכים 27 בפברואר 2014 עד 25 באוגוסט 2015, קבילה. שכן, לרוסיה הייתה שליטה מעשית בשטח והיא הפגינה "סובלנות רשמית" להפרות רבות, בין היתר, מעצרים לא חוקיים, פגיעה באמצעי תקשורת, איסור התקהלויות והפקעת רכוש פרטי. בהמשך ההליך ידון בית הדין בטענות לגופן ובאחריות של רוסיה להפרות.

14 בינואר, Reuters. לניתוח ההחלטה ראו: מרקו מילאנוביץ', 15 בינואר, EJIL:Talk!.

ב-21 בינואר קבע בית הדין האירופי לזכויות אדם (ECtHR) כי רוסיה אחראית להפרות נרחבות של זכויות אדם שבוצעו על ידי בדלנים במחוזות דרום אוסטיה ואבחזיה, בין התאריכים 12 באוגוסט ל-10 באוקטובר 2008, לאחר תום העימות המזויין בין רוסיה וגיאורגיה. שכן, לרוסיה הייתה שליטה מעשית בשטח והיא הראתה "סובלנות רשמית" כלפי ההפרות ולא ניסתה לעצור אותן. ההפרות כוללות, בין היתר, הרג אזרחים גיאורגיים, שריפת בתים, ביזה, החזקת עצורים בתנאים לא נאותים והתעללות בשבויי מלחמה. הסעד בגין ההפרות ייקבע בהמשך.

21 בינואר, Reuters. לניתוחים שונים של ההחלטה ראו: מרקו מילאנוביץ', 25 בינואר, EJIL:Talk!; קטבן קיסטאורי, 12 בפברואר, Opinio Juris; הלן דאפי, 2 בפברואר, Just Security.

בחודש ינואר פרסמו בית הדין האפריקאי לזכויות אדם (AfCHPR), בית הדין האירופי לזכויות אדם (ECtHR) ובית הדין האינטר-אמריקאי לזכויות אדם (IACrtHR) דוח משותף המציג מבחר החלטות שניתנו בבתי הדין בשנת 2019, המציגות התפתחויות בפרשנות של דיני זכויות האדם, ומאפשר להשוות בין הפרשנויות השונות שנקטו בתי הדין.

6 בינואר, ASIL.

ב-25 בינואר חתם הנשיא ביידן על צו מנהלי המתיר לטרנסג'נדרים לשרת בצבא ארצות הברית. בכך ביטל הנשיא ביידן את האיסור שהטיל הנשיא לשעבר טראמפ על שירות כאמור.

25 בינואר, Reuters.

פברואר:

ב-16 בפברואר קבע בית הדין האירופי לזכויות אדם (ECtHR) כי על רוסיה לשחרר מיידית מהכלא את מבקר המשטר אלכסיי נבלני. זאת, לאחר שבתחילת החודש גזר עליו בית משפט ברוסיה 32 חודשי מאסר בגין הפרת תנאי עונש המאסר על תנאי שהוטל עליו בשנת 2014 בגין הלבנת כספים לכאורה אשר כללו איסור יציאה מהארץ (בשנת 2017 קבע בית הדין האירופי לזכויות אדם כי נבלני הורשע שלא בצדק). נבלני יצא מגבולות רוסיה לאחר שבחודש אוגוסט 2020 הורעל בגז עצבים במהלך טיסה פנימית במדינה, והועבר לגרמניה לקבלת טיפול רפואי. רוסיה הודיעה כי היא מתנגדת להחלטה.

17 בפברואר, [Guardian](#).

ב-8 בפברואר הודיעה ארצות הברית על חזרתה למועצת זכויות האדם של האו"ם (UNHRC) במעמד משקיפה. זאת, לאחר שבשנת 2018, תחת הנהגתו של הנשיא לשעבר טראמפ, פרשה ארצות הברית מהמועצה. בהודעה צוין כי ממשל ביידן מכיר בכך שנדרש לקיים רפורמות במועצה, בין היתר בהתמקדות הלא פרופורציונלית בישראל.

8 בפברואר, [ASIL](#); 8 בפברואר, [Guardian](#). לניתוח ההחלטה ודיון במדיניות ממשל ביידן כלפי המועצה ראו: [דיוויד קיי](#), 8 בפברואר, [Just Security](#); לדיון במדיניות החוץ של ממשל ביידן ביחס לזכויות האדם ראו: [דניאל מהנטי](#), 18 בפברואר, [Just Security](#).

ב-4 בפברואר קבע בית הדין הבינלאומי לצדק (ICJ) כי אין לו סמכות שיפוט לדון בתביעה שהגישה קטאר כנגד איחוד האמירויות הערביות, במסגרתה נטען כי הצעדים שנקטה לאחר תחילת המצור על קטאר בשנת 2017, בין היתר גירוש אזרחי קטאר מהמדינה והגבלת שידור ערוצים קטאריים בשטח המדינה, מהווים הפרה של האמנה בדבר ביעור כל צורות האפליה הגזעית (CERD). בית הדין קבע כי האמנה אינה עוסקת בהפליה על בסיס אזרחות שהיא מאפיין שעשוי להשתנות, אלא אוסרת על הפליה מחמת מוצא לאומי אשר מתייחס לתכונות מולדות, וכן כי האמנה אינה מגנה על חברות תקשורת.

4 בפברואר, [תקציר ההחלטה](#); 4 בפברואר, [הודעת בית הדין](#); 4 בפברואר, [Reuters](#); 5 בפברואר, [ASIL](#). לניתוח ההחלטה ראו: [גייר אולפשטיין](#), 22 בפברואר, [EJIL: Talk!](#).

ב-24 בפברואר פורסם כי סודן אשררה את האמנה הבינלאומית להגנה על כל בני האדם מפני היעלמות כפויה (ICPPED), ואת האמנה נגד עינויים ונגד יחס ועונשים אכזריים, בלתי-אנושיים או משפילים (UNCAT).

ב-19 בפברואר הגישה אוקראינה לבית הדין האירופי לזכויות אדם (ECtHR) תלונה חדשה כנגד רוסיה, בגין ביצוע פעולות חיסול ממוקד במתנגדי השלטון הרוסי, ברחבי רוסיה ובמדינות נוספות. ארבע תלונות נוספות שהגישה אוקראינה כנגד רוסיה תלויות ועומדות בפני בית הדין.

ב-12 בפברואר חתמו חמישים ושמונה מדינות, בהובלת קנדה, על הכרזה לא מחייבת כנגד מעצר שרירותי של אזרחים זרים במטרה להשפיע על מדינות מוצאם. בין המדינות החתומות, ארצות הברית, בריטניה, אוסטרליה, יפן ומדינות האיחוד האירופי.

ב-19 בפברואר קבע בית משפט בקנדה כי סעיף בחוק הבחירות הקנדי המאפשר להעמיד לדין בגין הפצת מידע כוזב על פוליטיקאים במטרה להשפיע על תוצאות הבחירות, אף אם לא הייתה ידיעה כי מדובר במידע כוזב, סותר את חופש הביטוי ובטל.
לניתוח ההחלטה ראו: איב גאומונד, 16 במרץ, [Lawfare](#).

מרץ:

ב-16 במרץ פרסמה פייסבוק מסמך המתווה את מדיניות הארגון בנוגע לשמירה על זכויות אדם בהתאם למשפט הבינלאומי, בין היתר, בסוגיות של חופש הביטוי, וקובע איך המדיניות תיושם ותיבחן.

16 במרץ, [הודעת פייסבוק](#). להודעת מנהלת זכויות האדם של פייסבוק, מירנה סיסונס, ראו: 16 במרץ, [Opinio Juris](#); לניתוח וביקורת המסמך והודעת סיסונס ראו: קלייר בראון, 25 במרץ, [Opinio Juris](#); לביקורת על המסמך ראו: נימא חכים, 22 במרץ, [Opinio Juris](#).

ב-30 במרץ פרסמה מחלקת המדינה של ארצות הברית את הדוח השנתי בדבר מצב זכויות האדם בעולם לשנת 2020.
לניתוח הדוח ביחס לפעולות שמדינות נוקטות כנגד מתנגדי משטר שנמצאים מחוץ לגבולותיהן ראו: יאנה גורוובסקאיה, 2 ביוני, [Just Security](#).

אפריל:

ב-7 באפריל פרסם ארגון אמנסטי הבינלאומי את הדוח השנתי בדבר מצב זכויות האדם בעולם בשנת 2020.
7 באפריל, [הודעת אמנסטי](#).

ב-21 באפריל פרסם ארגון אמנסטי הבינלאומי דוח בדבר הטלות גזר דין מוות שהתרחשו בשנת 2020, במסגרתו צוין כי חלה ירידה של כ-26% במספר גזרי הדין שהוטלו, בין היתר בשל מגפת הקורונה.
21 באפריל, [הודעת אמנסטי](#).

ב-8 באפריל קבע בית הדין האירופי לזכויות אדם (ECtHR) כי חוק בצ'כיה המחייב ילדים להתחסן מפני מספר מחלות מוכרות, ומאפשר לקנוס הורים שלא חיסנו את ילדיהם ולמנוע מהם קבלה לגני ילדים, אינו פוגע באופן בלתי מידתי בזכותם לחיים פרטיים. זאת, שכן החוק הוא לתכלית ראויה; קיימים חריגים לחובת החיסון כגון מגבלה בריאותית; הקנס אינו גבוה; מניעת הקבלה מוגבלת בזמן, ובגיל חינוך חובה (בבית הספר היסודי) לא ניתן למנוע קבלה מילד שלא חוסן.

8 באפריל, הודעת בית הדין; 8 באפריל, Reuters.

ב-21 באפריל אשררה איטליה את הפרוטוקול ה-15 לאמנה האירופית לזכויות אדם. הפרוטוקול מתקן את האמנה במספר היבטים הנוגעים לבית הדין האירופי לזכויות אדם, בין היתר, קיצור תקופת הזמן שניתן להגיש תלונה לבית הדין על החלטת ערכאה מדינית משישה חודשים לארבעה. בהתאם למנגנון הקבוע האמנה, הפרוטוקול ייכנס לתוקף ב-1 באוגוסט ביחס לכלל המדינות החברות במועצת אירופה.

22 באפריל, הודעת בית הדין; 21 באפריל, הודעת האיחוד האירופי; 26 באפריל, ASIL.

מאי:

ב-7 במאי קבע בית הדין האירופי לזכויות אדם (ECtHR) כי פולין הפרה את הזכות להישפט בערכאה שהוקמה כדין (חלק מהזכות להליך הוגן), של חברה שביקשה לעתור לבית המשפט החוקתי בפולין ובקשתה נדחתה. זאת, שכן אחד השופטים שדחה את הבקשה מונה לאחר שנשיא פולין סרב למנות שופטים אחרים שנבחרו לפני כן כדין, באופן שעולה כדי הפרה בוטה של הליך המינוי; ונוכח העובדה שהרשויות המחוקקת והמבצעת פעלו במטרה לפגוע בתפקידו של בית המשפט החוקתי, בין היתר, באמצעות סירוב לקיים את פסקי הדין שלו.

7 במאי, הודעת בית הדין.

ב-25 במאי קבע בית הדין האירופי לזכויות אדם (ECtHR) כי בריטניה ושוודיה הפרו את הזכות לפרטיות כאשר הפעילו תכניות לאיסוף המוני של מידע במרשתת, ללא הליכי פיקוח ובקרה מספקים. ביחס לבריטניה נקבע כי היא הפרה גם את הזכות לחופש הביטוי.

8 ביוני, ASIL; 25 במאי, Reuters, 25 במאי, Guardian. לניתוח ההחלטה ראו: מאסימו פריגו, 4 ביוני, Opinio Juris; לביקורת על ההחלטה ראו: מרקו מילנוביץ', 26 במאי, EJIL: Talk!.

יוני:

ב-17 ביוני קבע בית המשפט העליון של ארצות הברית כי לא ניתן לתבוע את ענקיות המזון נסטלה וקרגיל בגין טענות לסיוע מצד החברות לעבדות ילדים בחוף השנהב. זאת, במסגרת תביעה שהגישו שישה ילידי מאלי שטענו כי בילדותם נחטפו לחוף השנהב בתור עבדים כדי לעבוד בתעשיית הקקאו, וכי החברות סייעו לחוות הקקאו באמצעים פיננסיים וטכנולוגיים. בית המשפט קבע כי חוק נזקי זרים (Alien Tort Statute), המקנה סמכות לדון בתביעות של מי שאינם אזרחי ארצות הברית בגין הפרות של דיני זכויות האדם הבינלאומיים, לא חל באופן אקס טריטוריאלי, וכי רוב המעשים המיוחסים לחברות התבצעו מחוץ לארצות הברית, ועל מנת להקים סמכות שיפוט נדרשת פעילות מקומית רבה יותר.

17 ביוני, [ASIL](#); 17 ביוני, [Reuters](#); 17 ביוני, [Politico](#). לניתוחים של ההחלטה ודיונים במשמעויות שלה ראו: [ויליאם דודג'](#), 18 ביוני, [Just Security](#); [דאג קאסל](#), 28 ביוני, [Opinio Juris](#); לביקורות על ההחלטה ראו: [דיאן דזירטו ודורי סונג](#), 25 ביוני, [EJIL:Talk!](#); [בת' ואן שאק](#), 30 ביוני, [Just Security](#).

ב-7 ביוני קבע בית המשפט העליון של ארצות הברית כי הוא לא ידון בעתירה שהוגשה כנגד החוק הקובע שרק גברים אזרחי המדינה בין הגילאים 18-26 צריכים להירשם במערכת הצבא האמריקאי וניתן לגייס אותם לשירות במקרה של מצב חירום לאומי (America's All-Male Military Draft). בית המשפט ציין כי הקונגרס האמריקאי בוחן כעת עריכת שינויים בחוק, וכי יש לחכות ולראות אם יתבצעו שינויים.

7 ביוני, [Reuters](#).

יולי:

ב-9 ביולי קבע בית הדין האירופי לזכויות אדם (ECtHR) כי דנמרק הפרה את האמנה, כאשר דחתה בקשה לאיחוד משפחות של אזרח סורי, אשר קיבל הגנה משלימה זמנית במדינה, בנימוק שלא היה לו רישיון ישיבה בשלוש השנים האחרונות. בית הדין קבע כי לא נערך איזון ראוי בין הזכות לחיי משפחה לבין טובת הכלל, בין היתר, לאור העדר אפשרות בחוק הדני לבחון מצבים חריגים, וכן משך הזמן הארוך של שלוש שנים שנדרש עד שיוכל להגיש בקשה לאיחוד משפחות.

9 ביולי, [הודעת בית הדין](#).

ב-20 ביולי קבע בית הדין האירופי לזכויות אדם (ECtHR) כי סלובקיה הפרה את האמנה, כאשר פגעה בזכות לחיים פרטיים של אזרח המדינה שהוצאו כנגדו שלושה צווי מעקב ללא מנגנוני הגנה מספקים. זאת, נוכח העובדה כי בית המשפט המקומי אישר את הוצאת הצווים ללא בדיקה נאותה של העובדות; ביער את התיקים בעניין יישום הצווים לאחר שבוטלו; ורשויות אחרות במדינה לא היו מוסמכות לפקח על העניין. בנוסף, אף גוף לא הוסמך לבקר את היישום של דיני שמירת המידע, שנקבעו בעיקרם בהנחיה פנימית של שירות הביטחון, אשר במהותה אינה דין.

20 ביולי, [הודעת בית הדין](#).

ב-25 ביולי פרסמה ועדת המשנה של ועדת ההגנה בפרלמנט הבריטי לעניין נשים בצבא דוח במסגרתו נמצא כי שני שליש מהנשים שמשרתות בצבא חוו בריונות, הטרדות מיניות ואפליה במהלך שירותן הצבאי.

25 ביולי, הודעת הוועדה.

ב-23 ביולי הגישה רוסיה תלונה כנגד אוקראינה בבית הדין האירופי לזכויות אדם (ECtHR), במסגרתה נטען, בין היתר, כי אוקראינה מקיימת פרקטיקה מנהלית של הריגות, חטיפות, עקירה כפויה, הפרעה בזכות ההצבעה, הגבלות על השימוש בשפה הרוסית והתקפות על שגרירויות וקונסוליות רוסיות. זוהי התלונה הראשונה שהגישה רוסיה בבית הדין, ומנגד עומדות ותלויות ארבע תלונות שהגישה אוקראינה נגד רוסיה.

לניתוח התלונה ודיון בהשפעה של גידול במספר ההליכים בבית הדין ראו: מרקו מילנוביץ', 26 ביולי, EJIL:Talk!.

ב-30 ביולי קבע בית המשפט החוקתי של דרום אפריקה כי הסעיף בחוק השוויון שאוסר על פרסום ביטויי שנאה (hate speech) אינו חוקתי, שכן אחד מתנאי הסעיף הוא שהביטוי יהיה "פוגעני", וכי מדובר בביטוי עמום שפוגע באופן בלתי מידתי בחופש הביטוי. בית המשפט הורה כי הצהרת הבטלות תושעה ל-24 חודשים על מנת לתת לפרלמנט זמן לתקן את הסעיף, וקבע כי בינתיים יראו את הסעיף כאילו אין בו את התנאי האמור. ההחלטה ניתנה במסגרת דחיית ערעור שהגיש עיתונאי כנגד תלונה שהוגשה על מאמר שפרסם בשנת 2008, שכלל ביטויי שנאה כנגד קהילת הלהט"ב.

30 ביולי, הודעת בית המשפט.

אוגוסט:

ב-10 באוגוסט אשררה סודן את האמנה נגד עינויים ונגד יחס ועונשים אכזריים, בלתי-אנושיים או משפילים (UNCAT), ואת האמנה הבינלאומית להגנה על כל בני האדם מפני היעלמות כפויה (ICPPED). סודן הודיעה כי היא מסתייגת מתחולת הוראות האמנות ביחס למנגנון ליישוב סכסוכים הקבוע בהן.

ב-30 באוגוסט פרסם ה-FBI דוח סטטיסטי בנוגע לפשעי שנאה שהתרחשו בארצות הברית בשנת 2020.

30 באוגוסט, הודעת ה-FBI.

ספטמבר:

ב-6 בספטמבר הרשיע בית משפט בבלארוס את מריה קולסניקובה ומקסים זנק, ממנהיגי המחאה כנגד נשיא בלארוס אלכסנדר לוקאשנקו שפרצה לאחר זיוף הבחירות לנשיאות בחודש אוגוסט 2020, בקיצוניות וניסיון הפיכה, וגזר עליהם 11 ו-10 שנות מאסר בהתאמה.

6 בספטמבר, [Reuters](#).

ב-21 בספטמבר קבע בית הדין האירופי לזכויות אדם (ECtHR) כי רוסיה אחראית להתנקשות בסוכן הקג"ב לשעבר ומבקר המשטר, אלכסנדר ליטוויננקו, בשנת 2006 בלונדון. ליטוויננקו הורעל באמצעות החדרת חומר רדיואקטיבי לתה ששתה ונפטר לאחר כשלושה שבועות. בית הדין קבע כי ההתנקשות בוצעה על ידי שני סוכנים רוסיים בהוראת הקרמלין, והורה לרוסיה לשלם לאלמנתו של ליטוויננקו פיצויים בסך 122,500 אירו.

21 בספטמבר, [Reuters](#); 21 בספטמבר, [Guardian](#); 28 בספטמבר, [ASIL](#). לניתוח ההחלטה ראו: מרקו מילנוביץ', 23 בספטמבר, [EJIL: Talk!](#).

אוקטובר:

ב-19 באוקטובר קבע בית הדין האירופי לזכויות אדם (ECtHR) כי טורקיה הפרה את האמנה, כאשר הרשיעה אזרח טורקי בגין העלבת הנשיא, לאחר שפרסם שני פוסטים בפייסבוק שביקרו את הנשיא ארדואן, וגזרה עליו שנת מאסר בקירוב. בית הדין קבע כי החוק שמעניק הגנה יתרה לנשיא מפני עלבון מנוגד לרוח האמנה ופוגע פגיעה לא מידתית בחופש הביטוי.

19 באוקטובר, [Reuters](#).

ב-19 באוקטובר קבע בית הדין האירופי לזכויות אדם (ECtHR) כי בולגריה הפרה את האמנה, כאשר ניהלה הליכי משמעת כנגד שופטת ונשיאת איגוד השופטים הבולגרי לשעבר, בגין עיכוב במתן פסקי דין, והטילה עליה סנקציות שונות כגון הפחתה זמנית במשכורת שלה ופיטוריה (שנהפכו בהמשך בערעור). בית הדין קבע כי הליכי המשמעת לא היו נחוצים ומידתיים, וכי הם נוהלו כדי להעניש ולהפחיד את השופטת בעקבות ביקורות שנהגה להעביר על תפקוד המועצה המשפטית העליונה והמדיניות המשפטית של הממשלה, והיו הפרעה למימוש זכותה לחופש ביטוי.

19 באוקטובר, [ASIL](#).

ב-14 באוקטובר בחרה העצרת הכללית של האו"ם 18 מדינות, וביניהן ארצות הברית, לכהן כחברות במועצת זכויות האדם (UNHRC) לתקופה של שלוש שנים.

14 באוקטובר, [Reuters](#); 14 באוקטובר, [Washington Post](#).

ב-18 באוקטובר קבע בית הדין האינטר-אמריקאי לזכויות אדם (IACtHR) כי קולומביה נושאת באחריות לחטיפתה ועינוייה של ג'ינט' בדויה לימה, עיתונאית קולומביאנית שנחטפה, עונתה ונאנסה בשנת 2000 על ידי חיילים של ארגון צבאי למחצה, בסמוך לבית סוהר בבוגוטה בו תכננה לקיים מספר ראיונות. בית הדין קבע כי המעשים לא היו יכולים להתבצע ללא הסכמה ושיתוף פעולה של המדינה, וכי הם נועדו להעניש, להפחיד ולהשתיק אותה.

נובמבר:

ב-12 בנובמבר הפנתה הנציבות האירופית את הונגריה לבית הדין האירופי לצדק (CJEU) בגין אי ציות לפסיקת בית הדין מחודש דצמבר 2020, וביקשה להטיל עליה סנקציות כספיות. פסק הדין קבע כי הונגריה הפרה את הדין האירופי כאשר עיכבה הגשת בקשות למקלט מדיני מפליטים ומהגרים בגבול עם סרביה, וגירשה שלא בהתאם לדין האירופי שוהים בלתי חוקיים במדינה, והורה עליה לתקן חקיקה מדינית משנת 2015 שאיפשרה את ביצוע ההפרות.

12 בנובמבר, [Reuters](#); 17 בנובמבר, [ASIL](#).

דצמבר:

ב-2 בדצמבר קבע בית הדין האפריקאי לזכויות אדם (aFCHPR) כי אין לו סמכות שיפוט לדון בעתירה שהגיש אזרח בנין כנגד מדינתו. בית הדין קבע כי נסיגת בנין במרץ 2020 מהסכמתה להקנות לו סמכות שיפוט לשמוע עתירות מארגונים לא ממשלתיים ועותרים פרטיים, הייתה בהתאם לזכויותיה ואינה מהווה הפרה של זכויות העותר או של הוראות האמנה.

2 בדצמבר, [הודעת בית הדין](#); 9 בדצמבר, [ASIL](#).

ב-3 בדצמבר פרסמה ועדת השרים של המועצה האירופית מסמך בדבר יישום החלטות בית הדין האירופי לזכויות אדם (ECtHR) בדין הפנימי של המדינות החברות בו, וכן אימצה מספר החלטות בנושא.

3 בדצמבר, [הודעת ועדת השרים](#); 3 בדצמבר, [ASIL](#).

ב-14 בדצמבר קבע בית הדין האירופי לזכויות אדם (ECtHR) כי רוסיה הפרה את האמנה כאשר כשלה מלהקים מסגרת חוקית מספקת לטיפול באלימות במשפחה, שהביאה דה פקטו לאפליה כנגד נשים. זאת, במסגרת דיון בעניינן של ארבע נשים שהיו קורבנות לתקיפות מצד בני זוגן. בית הדין הורה לרוסיה לערוך שינויים דחופים בחוק כדי למנוע הפרות דומות בעתיד, וכן על מתן פיצויים לנשים.

14 בדצמבר, [Reuters](#).

ב-28 בדצמבר הורה בית המשפט העליון של רוסיה על סגירת ארגון זכויות האדם "ממוריאל אינטרנשיונל", זאת בטענה כי הארגון הפר את "חוק הסוכנים הזרים", וכן הציג מצג שווא של ברית המועצות כמדינת טרור. החוק מחייב, בין היתר, עמותות הפועלות במימון זר להירשם כ"סוכנות זרה", ומוטלות עליהן הגבלות שונות. בתוך כך, ב-29 בדצמבר הורה בית משפט במדינה על סגירת ארגון האחות, "מרכז זכויות האדם ממוריאל", בשל טענות דומות. בהמשך לכך, ב-29 בדצמבר הורה בית הדין האירופי לזכויות אדם (ECtHR) לרוסיה להקפיא את סגירת הארגונים, עד לבחינת עתירות שהגישו בנושא.

28 בדצמבר, [Reuters](#); 29 בדצמבר, [Reuters](#); 29 בדצמבר, [Euronews](#).

ב-16 בדצמבר קבע בית הדין האירופי לזכויות אדם (ECtHR) כי גאורגיה הפרה את האמנה, כאשר כשלה מלהגן כראוי על משתתפים בעצרת בטביליסי בשנת 2013 לציון היום הבינלאומי למאבק בלהט"בופוביה, וכן ניהול חקירות לא מספקות לאחר מכן.

16 בדצמבר, [הודעת בית הדין](#).

סייבר, טכנולוגיה ופרטיות

ינואר:

ב-13 בינואר פרסמה הסוכנות לביטחון לאומי של ארצות הברית (NSA) מסמך נהלים שמסדיר חלק מפעולות הסיינט (מודיעין אותות) שהסוכנות מבצעת ברחבי המדינה, ואשר משפיעות על הזכות לפרטיות של אזרחי ארצות הברית.

להסבר וניתוח הנהלים ראו: [דיוויד קריס](#), 15 בינואר, [Lawfare](#).

מרץ:

בחודש מרץ פרסמה גרמניה עמדה רשמית בנוגע להחלת המשפט הבינלאומי במרחב הסייבר.

לניתוח העמדה ראו: [מייק שמיט](#), 9-10 במרץ, [Just Security חלק ראשון](#), [חלק שני](#).

ב-1 במרץ פרסמה נציבות הביטחון הלאומי לאינטליגנציה מלאכותית בארצות הברית (NSCAI) דוח מקיף הכולל המלצות לקידום הפיתוח של בינה מלאכותית במדינה, במטרה לענות על צרכי הביטחון הלאומי, וכן תוכניות ליישום ההמלצות.

לניתוח הדוח ראו: [אבי למרט ואלינוור רונדה](#), 11 במרץ, [Lawfare](#).

ב-2 במרץ קבע בית הדין האירופי לצדק (ECJ) כי הדין האירופי מתיר חיפוש בנתוני תקשורת לצורך חקירת עבירות רק במקרה של מניעת פשיעה חמורה או איומים חמורים על ביטחון הציבור, אף אם החיפוש הוא בנתונים על פרק זמן קצר, וכי נדרש שהחיפוש יאושר מראש על ידי בית משפט או גוף מנהלי עצמאי. זאת, לאחר שבית המשפט העליון של אסטוניה פנה לבית הדין, במסגרת דיון בערעור שהגישה אזרחית אסטונית כנגד הרשעתה בגין עבירות אלימות ורכוש, בין היתר על בסיס ראיות שהושגו בחיפוש בנתוני התקשורת שלה.

2 במרץ, הודעת בית הדין.

אפריל:

ב-21 באפריל פרסמה הנציבות האירופית טיוטת תקנות לאסדרת השימוש בבינה מלאכותית (AI) במדינות האיחוד האירופי.

לניתוח הטיוטה ראו: מארק מקארתי וקנת פרופ, 28 באפריל, Lawfare.

מאי:

ב-5 במאי אישרה המועצה המפקחת של פייסבוק את החלטת פייסבוק מחודש ינואר להשעות את חשבוננו של הנשיא לשעבר טראמפ, בשל תמיכתו במעשי האלימות באירועי ההסתערות על גבעת הקפיטול ב-6 בינואר. המועצה ביקרה את ההחלטה להשעות את החשבון לזמן בלתי מוגבל, והורתה לפייסבוק לבחון את העונש ולקבוע תגובה מידתית. בהמשך לכך, ב-4 ביוני הודיעה פייסבוק כי ההשעיה תהיה תקפה לשנתיים לכל הפחות, עד חודש ינואר 2023, וכי היא תוסר רק אם הסיכון שטראמפ מהווה לביטחון הציבור יקטן.

5 במאי, Reuters; 5 במאי, Guardian. לניתוחים של החלטת המועצה המפקחת ראו: אוולין דואק, 5 במאי, Lawfare; מרקו מילנוביץ', 6 במאי, EJIL: Talk!; לורנס הלפר ומולי לנד, 13 במאי, Lawfare; לדיון בהשפעה של הודעת פייסבוק על החלטת טוויטר לחסום את החשבון של טראמפ ראו: ג'ייקוב שולץ, 10 ביוני, Lawfare; לניתוח הודעת פייסבוק ראו: פיזה פאטל ומרי דווייר, 21 ביוני, Just Security.

ב-12 במאי חתם הנשיא ביידן על צו מינהלי בדבר שיפור אבטחת מרחב הסייבר. הצו מחייב, בין היתר, את כל הרשויות הפדרליות המשתמשות במערכות מידע להגביר את היערכותם לאיומי סייבר, וכן מורה על פיתוח תקנים, כלים ושיטות עבודה מומלצות עבור חברות המספקות תוכנות לממשלה.

12 במאי, הודעת הבית הלבן; 12 במאי, Reuters. לניתוח הצו ראו: רוברט צ'סני וטריי הר, 12 במאי, Lawfare; לניתוח הצו וביקורת על האפקטיביות שלו במניעת מתקפות סייבר ראו: אדם בובר, 13 במאי, Just Security; לניתוח המועצה לבדיקת בטיחות סייבר שהוקמה מכוח הצו ראו: סטיבן בלובין ואדם שוסטאק, 7 ביוני, Lawfare.

ב-27 במאי פרסמה נציבות זכויות האדם באוסטרליה דוח בדבר זכויות אדם וטכנולוגיה, אשר כולל המלצות לאופן השימוש בטכנולוגיות חדשות ומתפתחות, כגון בינה מלאכותית, תוך שמירה על זכויות אדם במדינה.
27 במאי, תקציר הדוח.

ב-28 במאי פרסמה קבוצת המומחים הממשלתיים של האו"ם לקידום התנהגות אחראית במרחב הסייבר (GGE), דוח בנוגע לתחולת המשפט הבינלאומי במרחב הסייבר. קבוצת המומחים אשר הוקמה בהתאם להחלטת העצרת הכללית משנת 2018, כוללת נציגים מ-25 מדינות, בין היתר, מארצות הברית, בריטניה, סין, רוסיה, גרמניה ואסטוניה. הדוח, אשר אומץ בקונצנזוס, מהווה המשך לדוחות הקבוצה הקודמים.

28 במאי, הודעת ארצות הברית; 2 ביוני, הודעת רוסיה. לניתוח הדוח ראו: מייק שמיט, 10 ביוני, Just Security.

יוני:

בחודש יוני פרסם משרד מבקר המדינה האמריקאי (GAO) דוח בנוגע לשימוש סוכנויות ממשלתיות בטכנולוגיות לזיהוי פנים, במסגרתו נמצא כי כמחצית מהסוכנויות (20 מתוך 42), דיווחו שהן משתמשות במערכות לזיהוי פנים שבבעלותן או בבעלות גופים אחרים, עבור מטרות שונות הקשורות באכיפת החוק. בין הרשויות - ה-FBI, רשות בתי הסוהר, רשות ההגירה, פיקוח הגבולות ומחלקת החקירות הפליליות של רשות המיסים.

ב-28 ביוני הכריז האיחוד האירופי כי דיני הגנת המידע בבריטניה תואמים את רמת ההגנה הקיימת באיחוד. ההכרזה תקפה הן ביחס לאסדרה הכללית להגנה על מידע (GDPR), והן ביחס לדירקטיבת רשויות אכיפת החוק. ההכרזה מאפשרת העברה חופשית של מידע אישי שמקורו באיחוד האירופי לעיבוד בבריטניה ללא צורך בהסדרים או חוזים מיוחדים אחרים.
28 ביוני, הודעת בריטניה; 28 ביוני, Reuters.

ב-9 ביוני חתם הנשיא ביידן על צו מינהלי להגנה על מידע רגיש מגורמים זרים עוינים. הצו מבטל, בין היתר, את הצווים שהוציא הנשיא לשעבר טראמפ בחודש אוגוסט 2020 כנגד החברה הסינית ByteDance, הבעלים של אפליקציית טיקטוק, והחברה הסינית Tencent, הבעלים של האפליקציה וויצ'אט (Wechat), ומורה למשרד התעשייה והמסחר לבחון אפליקציות זרות, ולקבוע אם הן עלולות להיות סיכון לביטחון המדינה.

9 ביוני, Reuters; 9 ביוני, Guardian. לניתוח הצו ראו: רוברט צ'נסי, 9 ביוני, Lawfare.

ב-2 ביוני חתמו חברי צוות של מומחים למשפט בינלאומי על הצהרה בדבר ההגנה המוענקת במשפט הבינלאומי כנגד מבצעי מידע במרחב הסייבר (הצהרת אוקספורד).

יולי:

ב-6 ביולי פורסם כי בית משפט בצרפת הורה לטוויטר לספק פרטים ברורים בנוגע לפעולות שהיא נוקטת כדי להילחם בהפצת ביטויי שנאה (hate speech) בפלטפורמה שלה.

ב-29 ביולי קבע בית המשפט הפדרלי לצדק של גרמניה (FCJ) כי פייסבוק פעלה שלא כדין כאשר הסירה פוסטים של שני משתמשים שכללו ביטויי שנאה (hate speech) כנגד מיעוטים מוסלמים, והשעתה את חשבונותיהם. שכן, על פייסבוק היה להודיע למשתמשים על הסרת הפוסטים וכן לתת להם אפשרות להגיב לפני השעיית החשבונות. בית המשפט קבע כי פייסבוק רשאית לקבוע את כללי הקהילה שלה בנוגע לתכנים שמועלים בפלטפורמה ולאכוף אותם, אולם עליה לקחת בחשבון את זכויות היסוד של המשתמשים, והורה להשיב את הפוסטים שהוסרו.

29 ביולי, [Reuters](#). לניתוח ההחלטות ודיון במשמעות שלהן ראו: [מתיאס קטמן וטורבן קלאוסה](#), 20 בספטמבר, [Lawfare](#).

אוקטובר:

ב-4 באוקטובר חתמו חברי צוות של מומחים למשפט בינלאומי על הצהרה בדבר ההגנה המוענקת במשפט הבינלאומי כנגד מתקפות כופרה (הצהרת אוקספורד החמישית).

ב-20 באוקטובר פרסמה מחלקת המסחר של ארצות הברית כללים חדשים במסגרתם הותנה בקבלת רישיון, יצוא של טכנולוגיות סייבר מסוימות, בין היתר, תוכנות ריגול ופריצה, למדינות שמהוות סכנה לביטחון הלאומי.

20 באוקטובר, [הודעת מחלקת המסחר](#); 20 באוקטובר, [Reuters](#); 20 באוקטובר, [Washington Post](#).

נובמבר:

ב-11 בנובמבר חתם הנשיא ביידן על חוק שאוסר על ועדת התקשורת הפדרלית (FCC) לבדוק או להנפיק אישורים עבור ציוד של חברות הנחשבות כמסכנות את הביטחון הלאומי. הרשימה כוללת חמש חברות סיניות, בין היתר, וואווי ו-ZTE.

11 בנובמבר, [הודעת הבית הלבן](#); 11 בנובמבר, [Reuters](#).

ב-25 בנובמבר אימצו המדינות החברות בארגון החינוך, המדע והתרבות של האו"ם (UNESCO) מסמך עקרונות לא מחייב, הכולל המלצות לכללים בדבר אתיקה של שימוש בבינה מלאכותית (AI).

25 בנובמבר, [הודעת UNESCO](#); 25 בנובמבר, [הודעת האו"ם](#).

ינואר:

ב-1 בינואר התקבל חוק תקציב הביטחון האמריקאי לשנת 2021. זאת, לאחר שבאותו היום הצטרף הסנאט האמריקאי לבית הנבחרים והצביע בעד ביטול הווטו שהטיל הנשיא לשעבר טראמפ ב-23 בדצמבר כנגד הצעת החוק, בשל טענות כי התקציב לא כולל אמצעי ביטחון לאומיים קריטיים.

לניתוח תקציב הביטחון וביקורת על העדר מענה מספק מפני אירועי טרור מצד ארגוני ימין במדינה ראו: **סטיב סטרנסקי**, 15 בינואר, [Lawfare](#).

ב-29 בינואר אימצה מועצת הביטחון את החלטה 2561 (2021) במסגרתה האריכה את המנדט של כוח שמירת השלום של האו"ם בקפריסין (UNFICYP) בחצי שנה. זאת, בהמשך לדוח העיתי שהגיש מזכ"ל האו"ם למועצת הביטחון ב-8 בינואר, המסכם את פעולותיו של כוח שמירת השלום בחודשים יוני-דצמבר 2020.

29 בינואר, הודעת מועצת הביטחון.

מרץ:

ב-12 במרץ אימצה מועצת הביטחון את החלטה 2567 (2021) במסגרתה האריכה בשנה את המנדט של משלחת האו"ם לדרום סודן (UNMISS).

12 במרץ, הודעת מועצת הביטחון.

ב-12 במרץ אימצה מועצת הביטחון את החלטה 2568 (2021) במסגרתה אישרה את פריסת הכוחות של משלחת האיחוד האפריקאי לסומליה (AMISOM) עד ל-31 בדצמבר 2021, ואת מטרות המשלחת.

12 במרץ, הודעת מועצת הביטחון.

אפריל:

ב-16 באפריל אימצה מועצת הביטחון של האו"ם את החלטה 2570 (2021) במסגרתה אישרה את תוכנית מזכ"ל האו"ם לפיקוח על הפסקת האש שהושגה בלוב בחודש אוקטובר 2020 וקראה לכבדה, וכן קראה לכל הכוחות הזרים לצאת מלוב ללא עיכוב, ולצדדים הרלוונטיים במדינה להכשיר את הקרקע לבחירות ארציות אשר מתוכננות להיערך בחודש דצמבר.

16 באפריל, הודעת מועצת הביטחון; 16 באפריל, הודעת האו"ם. לדיון באתגרים העומדים בפני ממשלת האחדות שהוקמה ודיון בהיתכנות המשך הפסקת האש ראו: **שרה פוייר**, 3 במאי, [INSS](#).

מאי:

ב-27 במאי הגישה מועצת הביטחון של האו"ם לעצרת הכללית את הדוח השנתי שלה, המסכם את פעילות המועצה והגופים הכפופים לה בשנת 2020.

27 במאי, [הודעת האו"ם](#).

ב-11 במאי אימצה מועצת הביטחון של האו"ם את החלטה 2574 (2021) במסגרתה הוּאָרַךְ המנדט של משלחת האימות של האו"ם לקולומביה עד ה-31 באוקטובר.

11 במאי, [הודעת האו"ם](#).

ב-11 במאי אימצה מועצת הביטחון של האו"ם את החלטה 2575 (2021) במסגרתה הוּאָרַךְ המנדט של כוח הביטחון הזמני של האו"ם למחוז אביי (UNISFA) עד ה-15 בנובמבר. המחוז נמצא במחלוקת בין סודן לדרום סודן.

11 במאי, [הודעת האו"ם](#).

ב-27 במאי אימצה מועצת הביטחון של האו"ם את החלטה 2576 (2021) במסגרתה הוּאָרַךְ בשנה המנדט של משלחת הסיוע של האו"ם לעיראק (UNAMI).

27 במאי, [הודעת האו"ם](#).

יוני:

ב-3 ביוני אימצה מועצת הביטחון של האו"ם את החלטה 2579 (2021) במסגרתה האריכה בשנה את המנדט של כוח הסיוע המשולב של האו"ם לסודן (UNITAMS).

3 ביוני, [הודעת מועצת הביטחון](#).

ב-3 ביוני אימצה מועצת הביטחון של האו"ם את החלטה 2578 (2021) במסגרתה האריכה בשנה את האישור שניתן למדינות לערוך מול חופי לוב בדיקה לכלי שיט, שיש חשד כי הם משמשים להפרת אמברגו הנשק שהוטל על המדינה.

3 ביוני, [הודעת מועצת הביטחון](#).

ב-29 ביוני אימצה מועצת הביטחון של האו"ם את החלטה 2584 (2021) במסגרתה האריכה בשנה המנדט של כוח המשימה המשולב של האו"ם במאלי (MINUSMA).

29 ביוני, [הודעת מועצת הביטחון](#).

ב-21 ביוני הגיש מזכ"ל האו"ם למועצת הביטחון דוח עיתי בדבר יישום החלטה 2231 (2015) בעניין הסכם הגרעין עם איראן.

יולי:

ב-9 ביולי אימצה מועצת הביטחון של האו"ם את החלטה 2585 (2021) במסגרתה האריכה בשנה העברה של סיוע הומניטרי לסוריה דרך מעבר באב אלהוא בגבול עם טורקיה.

9 ביולי, הודעת מועצת הביטחון. לניתוח ההחלטה ודיון באפשרות של ישראל לכוון מנגנוני סיוע הומניטארי לאזור דרום סוריה ראו: **כרמית ולנסי**, 9 באוגוסט, [INSS](#).

ב-14 ביולי אימצה מועצת הביטחון של האו"ם את החלטה 2586 (2021) במסגרתה האריכה בשנה את המנדט של משלחת האו"ם לתמיכה בהסכם חודיידה (UNMHA). ההסכם משנת 2018 קובע הפסקת אש בין ממשלת תימן למורדים החות'ים במחוז חודיידה.

14 ביולי, הודעת מועצת הביטחון.

ב-29 ביולי אימצה מועצת הביטחון של האו"ם את החלטה 2587 (2021) במסגרתה האריכה בחצי שנה את המנדט של כוח שמירת השלום של האו"ם בקפריסין (UNFICYP). במסגרת ההחלטה נכלל גינוי להודעה של הנהגת ממשלת קפריסין הטורקית כי בכוונתה ליישב את מתחם Varosha ולסטות בכך מן הסטאטוס קוו.

29 ביולי, הודעת מועצת הביטחון.

אוגוסט:

ב-30 באוגוסט אימצה מועצת הביטחון של האו"ם את החלטה 2593 (2021) במסגרתה גינתה את מתקפת הטרור באזור נמל התעופה בקאבול שהתרחשה ב-26 באוגוסט והובילה למותם של מעל ל-180 איש, וקראה להגברת המאמצים לספק סיוע הומניטרי לאפגניסטן. בנוסף, ההחלטה קראה לכל הצדדים לאפשר גישה מלאה ובטוחה לכוחות האו"ם, וכן לטאליבן לקיים את הצהרתו כי יאפשר לכל מי שמעוניין לעזוב את אפגניסטן בבתחה.

30 באוגוסט, הודעת מועצת הביטחון.

ב-18 באוגוסט אימצה מועצת הביטחון של האו"ם את החלטה 2589 (2021) במסגרתה קראה למדינות שפועלים או פעלו בשטחן כוחות שמירת שלום לנקוט בכל האמצעים המתאמים כדי להגן על אנשי המשלחות, לחקור ולהעמיד לדין מי שפגע בהם, וכן הורתה על הקמת מאגר מידע מקוון בנוגע להתקפות עליהם.

18 באוגוסט, הודעת מועצת הביטחון.

ב-18 באוגוסט הגיש מזכ"ל האו"ם למועצת הביטחון דוח עיתי בדבר יישום החלטה 2139 (2014), בנוגע להעברה של סיוע הומניטרי לסוריה דרך מעבר באב אלהוא בגבול עם טורקיה.

ב-30 באוגוסט אימצה מועצת הביטחון של האו"ם את החלטה 2592 (2021) במסגרתה האריכה את המנדט של כוח הסיוע של האו"ם לסומליה (UNSOM) עד חודש מאי 2022.
30 באוגוסט, הודעת מועצת הביטחון.

ספטמבר:

ב-15 בספטמבר הודיעו ארצות הברית, בריטניה ואוסטרליה על הקמת ברית הגנה חדשה (AUKUS) באזור ההינדו-פסיפי במטרה להבטיח את השלום והיציבות באזור לטווח הארוך. הברית כוללת, בין היתר, שיתוף מידע וטכנולוגיה בין המדינות ואספקת צי צוללות בעלות הנעה גרעינית לאוסטרליה.

15 בספטמבר, Guardian. לניתוח הברית בהקשר של המאבק בין המעצמות לסין ראו: **סם כהן** ו**אלכס ויבונה**, 5 באוקטובר, Lawfare; לניתוח ההיבטים המשפטיים של הברית ראו: **שיאן קרבסי**, 24 בספטמבר, Lawfare.

ב-17 בספטמבר אימצה מועצת הביטחון של האו"ם את החלטה 2597 (2021) במסגרתה האריכה בשנה את המנדט של צוות החקירה לקידום האחריות לפשעים שבוצעו על ידי דאעש בעיראק (UNITAD).
17 בספטמבר, הודעת מועצת הביטחון.

ב-17 בספטמבר אימצה מועצת הביטחון של האו"ם את החלטה 2596 (2021) במסגרתה האריכה בחצי שנה את המנדט של משלחת הסיוע של האו"ם לאפגניסטן (UNAMA).
17 בספטמבר, הודעת מועצת הביטחון.

ב-29 בספטמבר אימצה מועצת הביטחון של האו"ם את החלטה 2598 (2021) במסגרתה האריכה בשנה את האישור שניתן למדינות לערוך בדיקה לכלי שייט מול חופי לוב שיש בסיס סביר להניח כי משמשים להברחת מהגרים או סחר בבני אדם.
29 בספטמבר, הודעת מועצת הביטחון; 1 באוקטובר, ASIL.

ב-30 בספטמבר אימצה מועצת הביטחון של האו"ם את החלטה 2599 (2021) במסגרתה האריכה עד חודש ינואר 2022 את המנדט של כוח התמיכה של האו"ם בלוב (UNSMIL).
30 בספטמבר, הודעת מועצת הביטחון.

אוקטובר:

ב-15 באוקטובר אימצה מועצת הביטחון של האו"ם את החלטה 2600 (2021) במסגרתה גינתה את ההתנקשות בנשיא האיטי ז'ובנל מואיז שארעה בחודש יולי 2021, והאריכה עד חודש יולי 2022 את המנדט של המשרד המשולב של האו"ם בהאיטי (BINUH).
15 באוקטובר, הודעת מועצת הביטחון; 22 באוקטובר, ASIL.

ב-29 באוקטובר אימצה מועצת הביטחון של האו"ם את החלטה 2602 (2021) במסגרתה האריכה בשנה את המנדט של משלחת האו"ם למשאל העם בסהרה המערבית (MINURSO).
29 באוקטובר, [הודעת מועצת הביטחון](#).

ב-29 באוקטובר אימצה מועצת הביטחון של האו"ם את החלטה 2603 (2021) במסגרתה האריכה בשנה את המנדט של משלחת האימות של האו"ם לקולומביה.
29 באוקטובר, [הודעת מועצת הביטחון](#).

נובמבר:

ב-3 בנובמבר אימצה מועצת הביטחון של האו"ם את החלטה 2604 (2021) במסגרתה האריכה בשנה את המנדט של כוח האיחוד האירופי לבוסניה והרצגובינה (EUFOR-Althea), אשר מסייע ביישום הפסקת האש בהתאם להסכמי דייטון משנת 1995.
3 בנובמבר, [הודעת מועצת הביטחון](#); 4 בנובמבר, [ASIL](#).

ב-12 בנובמבר אימצה מועצת הביטחון של האו"ם את החלטה 2605 (2021) במסגרתה האריכה בשנה את המנדט של כוח האו"ם לרפובליקה המרכז אפריקאית (MINUSCA).
12 בנובמבר, [הודעת מועצת הביטחון](#).

דצמבר:

ב-2 בדצמבר פרסם ממשל בידן מסמך המסגרת לסדרי עדיפויות בתחום החלל של ארצות הברית, שעל בסיסו תיגזר אסטרטגיית החלל הלאומית של ארצות הברית.
2 בדצמבר, [ASIL](#).

ב-20 בדצמבר פרסם משרד ההגנה האמריקאי עדכון למדיניות המאבק בגורמים קיצוניים בשורות הצבא, הכולל התייחסות לנושאים כגון השתתפות אנשי צבא בפעילויות מחאה וכנופיות פשע, וכן דוח בדבר סיכול פעילות קיצונית בצבא.

20 בדצמבר, [הודעת משרד ההגנה](#), 20 בדצמבר, [Washington Post](#); 21 בדצמבר, [Reuters](#).

ב-27 בדצמבר חתם הנשיא בידן על חוק תקציב מחלקת ההגנה של ארצות הברית לשנת 2022.
27 בדצמבר, [הודעת הנשיא בידן](#); 27 בדצמבר, [Reuters](#); 27 בדצמבר, [The Hill](#); 27 בדצמבר, [Politico](#). לניתוח החוק ראו: דן מאור, 30 בדצמבר, [Lawfare](#).

ב-3 בדצמבר אימצה מועצת הביטחון של האו"ם את החלטה 2608 (2021) במסגרתה האריכה בשלושה חודשים את האישור למדינות וארגונים הפועלים בשיתוף פעולה עם סומליה לנקוט בכל האמצעים על מנת להילחם בתופעת הפיראטיות מול חופיה.

3 בדצמבר, הודעת מועצת הביטחון.

ב-15 בדצמבר אימצה מועצת הביטחון של האו"ם את החלטה 2609 (2021) במסגרתה האריכה בחצי שנה את המנדט של כוח הביטחון הזמני של האו"ם למחוז אביי (UNISFA). המחוז נמצא במחלוקת בין סודן לדרום סודן.

15 בדצמבר, הודעת מועצת הביטחון.

ב-20 בדצמבר אימצה מועצת הביטחון של האו"ם את החלטה 2612 (2021) במסגרתה האריכה בשנה את המנדט של כוח שמירת השלום של האו"ם בקונגו (MONUSCO).

20 בדצמבר, הודעת מועצת הביטחון.

ב-21 בדצמבר אימצה מועצת הביטחון של האו"ם את החלטה 2614 (2021) במסגרתה אישרה מחדש לשלושה חודשים את המנדט של כוחות משלחת האיחוד האפריקאי לסומליה (AMISOM).

21 בדצמבר, הודעת מועצת הביטחון.

ב-30 בדצמבר אימצה מועצת הביטחון של האו"ם את החלטה 2617 (2021) במסגרתה חידשה לארבע שנים את המנדט של המועצה למנהלת המאבק בטרור של האו"ם (CTED).

30 בדצמבר, הודעת מועצת הביטחון.

נשק

ינואר:

ב-22 בינואר נכנסה לתוקף האמנה לאיסור נשק גרעיני (TPNW). האמנה משנת 2017 אוסרת, בין היתר, על פיתוח, ייצור, רכישה או אחזקה של נשק גרעיני. בין המדינות שלא חתמו על האמנה: ארצות הברית, רוסיה, סין, צפון קוריאה, ישראל, מדינות אירופאיות כגון גרמניה ובריטניה, ומדינות מאזור המזרח התיכון כגון טורקיה, איראן וערב הסעודית.

לניתוח האפשרויות העומדות בפני ממשל ביידן לתמוך באמנה שלא בדרך של הצטרפות ראו: ג'ייטה סארקאר, 7 בפברואר, [Lawfare](#); לניתוח האפשרויות העומדות בפני ממשל ביידן ומדינות נאט"ו ראו: קיולב אגלנד, 28 בינואר, [Just Security](#).

פברואר:

ב-3 בפברואר הודיעו ארצות הברית ורוסיה על הארכת האמנה לצמצום נשק גרעיני בין המדינות (New START) בחמש שנים, עד לחודש פברואר 2026. האמנה נכנסה לתוקף בחודש פברואר 2011 ותוקפה המקורי היה לעשר שנים.

3 בפברואר, [Reuters](#); 4 בפברואר, [ASIL](#).

מרץ:

ב-17 במרץ פורסם דוח מקיף של פאנל המומחים של האו"ם ללוב, אשר הוקם בהחלטה 1973 (2011) של מועצת הביטחון, במסגרתו צוין כי אמברגו הנשק שהוטל בשנת 2011 נמצא לא יעיל לחלוטין, והופר באופן נרחב על ידי מדינות רבות, בין היתר, רוסיה טורקיה, מצרים ואיחוד האמירויות הערביות. בנוסף, הדוח מצין כי מהגרים ומבקשי מקלט ממשיכים לסבול מהפרות זכויות אדם נרחבות, וכולל המלצות למועצת הביטחון.

17 במרץ, [הודעת האו"ם](#); 17 במרץ, [Washington Post](#).

אפריל:

ב-12 באפריל פרסם הארגון למניעת הפצת נשק כימי (OPCW) דוח במסגרתו קבע כי יש יסוד סביר להניח כי ב-4 בפברואר 2018 הטיל חיל האוויר הסורי פצצות כלור על העיר סראקיב שבמחוז אידליב, שהייתה בשליטת המורדים. הדוח מצין כי איש לא נהרג בתקיפה, אולם מספר אנשים פיתחו תופעות לוואי המזוהות עם חשיפה לגז כלור, כגון גירויים בעיניים, קוצר נשימה ושיעול.

12 באפריל, [הודעת האו"ם](#); 12 באפריל, [Reuters](#).

ב-22 באפריל אימצה מועצת הביטחון של האו"ם את החלטה 2572 (2021) במסגרתה האריכה את המנדט של הוועדה המפקחת על יישום החלטה 1540 (2004) בדבר מניעת הפצת נשק להשמדה המונית, בפרט לגורמים לא מדינתיים, עד לחודש פברואר 2022.

22 באפריל, [הודעת מועצת הביטחון](#).

ב-21 באפריל אימצו המדינות החברות באמנת הנשק הכימי (CWC) החלטה במסגרתה הורו על השעיית זכויות מסוימות מסוריה, בין היתר, הזכות להצביע בוועדה או לכהן בתפקיד, עקב השימוש של המשטר הסורי בנשק כימי. זאת, בהמשך לדוח של הארגון למניעת הפצת נשק כימי (OPCW) מה-12 באפריל, במסגרתו קבע כי יש יסוד סביר להניח כי בחודש פברואר 2018 הטיל חיל האוויר הסורי פצצות כלור על העיר סראקיב שבמחוז אידליב, והדוח מחודש אפריל 2020, במסגרתו קבע כי יש יסוד סביר להניח כי בחודש מרץ 2017 עשה חיל האוויר הסורי שימוש בנשק כימי על העיר לטמנה.

21 באפריל, [הודעת האיחוד האירופי](#); 21 באפריל, [הודעת ארצות הברית](#); 22 באפריל, [הודעת OPCW](#). לניתוח ההחלטה וביקורת על האפקטיביות שלה ראו: ג'וליה מסטרסון, 24 במאי, [Just Security](#).

ינואר:

ב-19 בינואר הטילה איראן סנקציות על מספר בכירים אמריקאים, ביניהם, הנשיא לשעבר דונלד טראמפ, מזכיר המדינה לשעבר מייק פומפאו ומזכיר ההגנה לשעבר מרק אספר. זאת בשל טענות למעשי טרור נגד איראן ואזרחיה ופגיעה בזכויות האדם שלהם, בין היתר, חיסול מפקד כוח קודס של משמרות המהפכה, קאסם סולימאני, בחודש ינואר 2020.
19 בינואר, [Reuters](#).

ב-21 בינואר הטילה סין סנקציות על 28 פקידים לשעבר בממשל טראמפ, ביניהם, מזכיר המדינה לשעבר מייק פומפאו, והיועץ לביטחון לאומי לשעבר ג'ון בולטון. זאת, בשל טענות לקידום מדיניות אנטי סינית והתערבות בעניינה הפנימיים.
21 בינואר, [Reuters](#).

פברואר:

ב-11 בפברואר הטילה ארצות הברית סנקציות על מספר בכירים בצבא מיאנמר שעומדים מאחורי ההפיכה הצבאית במדינה שאירעה בתחילת החודש, בין היתר, על מפקד הצבא מין אונג הלאינג אשר הוביל את ההפיכה ומכהן כשליט בפועל, ועל סגנו, וכן על מספר חברות במדינה. בהמשך לכך, ב-22 בפברואר הטילה ארצות הברית סנקציות על מפקד חיל האוויר ועל בכיר נוסף.
11 בפברואר, [Reuters](#); 22 בפברואר, [Reuters](#). לדיון בהיתכנות שהעצרת הכללית של האו"ם תסרב להכיר בשלטון החדש לצורך ייצוג מיאנמר באו"ם ראו: **רבקה ברבר**, 26 בפברואר, [EJIL: Talk!](#).

ב-25 בפברואר אימצה מועצת הביטחון את החלטה 2564 (2021) במסגרתה האריכה בשנה את הסנקציות שהטילה על יחידים וארגונים המסכנים את השלום והיציבות בתימן, וכן האריכה בשלושה עשר חודשים את המנדט של פאנל המומחים לתימן.
25 בפברואר, [הודעת מועצת הביטחון](#).

מרץ:

ב-2 במרץ הטילה ארצות הברית סנקציות על שבעה בכירים במשטר הרוסי, וארבעה עשר גופים המעורבים בייצור נשק כימי, זאת, בתגובה להרעלה של מבקר המשטר אלכסיי נבלני בחודש אוגוסט 2020, ולאחר שממשל ביידן הודיע כי הגיע למסקנה שנבלני הורעל בגז עצבים על ידי שירות הביטחון הרוסי. הסנקציות אשר נכנסו לתוקף ב-18 במרץ כוללות, בין היתר, הקפאת נכסים והגבלות על ייצוא. בתוך כך, ב-2 במרץ הטיל האיחוד האירופי, בתיאום עם ארצות הברית, סנקציות על ארבעה בכירים במשטר הרוסי הקשורים לכליאתו של נבלני, הכוללות, בין היתר, הקפאת נכסים ואיסור כניסה למדינות האיחוד. מדובר בסנקציות הראשונות שמטיל האיחוד האירופי מכוח המנגנון שהוקם בחודש דצמבר 2020, שמאפשר להטיל סנקציות בגין הפרות זכויות אדם ברחבי העולם.

2 במרץ, הודעת מזכיר המדינה של ארצות הברית; 2 במרץ, Reuters; 2 במרץ, הודעת האיחוד האירופי.

ב-2 במרץ הטילה ארצות הברית סנקציות על שני מפקדים בכירים בארגון המורדים החות'ים בתימן, זאת בשל אחריותם לביצוע התקפות שהאריכו את מלחמת האזרחים והעמיקו את המשבר ההומניטרי במדינה. הודגש כי פעילותם נועדה לקדם את סדר היום מערער היציבות של איראן.

2 במרץ, Reuters.

בחודש מרץ הטילו ארצות הברית והאיחוד האירופי סנקציות על מספר בכירים ומוסדות המעורבים בהפיכה הצבאית במיאנמר שהתרחשה ב-1 בפברואר.

30 במרץ, ASIL; 31 במרץ, ASIL.

ב-22 במרץ הטילו ארצות הברית, האיחוד האירופי, בריטניה וקנדה סנקציות על מספר פקידי ממשל בכירים בסין, בשל הפרות זכויות האדם של המיעוט האויגורי במחוז שינג'יאנג במערב המדינה. בתגובה לכך הודיעה סין על הטלת סנקציות על אישים וגופים בארצות הברית, קנדה, האיחוד האירופי ובריטניה.

22 במרץ, הודעת מזכיר המדינה של ארצות הברית; 22 במרץ, הודעת האיחוד האירופי; 22 במרץ, Guardian; 22 במרץ, Reuters.

ב-26 במרץ אימצה מועצת הביטחון את החלטה 2569 (2021) במסגרתה האריכה את המנדט של פאנל המומחים שמסייע לוועדת הסנקציות של האו"ם על צפון קוריאה, עד לחודש אפריל 2022.

26 במרץ, הודעת מועצת הביטחון.

אפריל:

ב-15 באפריל חתם הנשיא ביידן על צו מינהלי שמאפשר להטיל סנקציות על רוסיה, בין היתר, בשל מתקפות סייבר ומעשים עוינים אחרים. בהמשך לכך, מחלקת האוצר של ארצות הברית הטילה סנקציות על שלושים ושנים גופים ובכירים רוסים, בשל ניסיון להתערב בבחירות לנשיאות שנערכו בשנת 2020, ופעילות סייבר זדונית. הסנקציות כוללות, בין היתר, הקפאת נכסים, איסור על עשיית עסקים, וגירוש של מספר פקידי רוסים שמוצבים במדינה.

15 באפריל, [הודעת הבית הלבן](#); 15 באפריל, [הודעת מחלקת האוצר](#); 15 באפריל, [Reuters](#); 15 באפריל, [NY Times](#). לניתוחים שונים של הסנקציות ודיונים באפקטיביות שלהן ראו: רוברט צ'נסי, 15 באפריל, [Lawfare](#); ג'ושוע רודולף, 16 באפריל, [Just Security](#); קריסטן אייכנשר, 16 באפריל, [Just Security](#); דומיניק בוסטילוס ואלכסנדר ווינדמן, 19 באפריל, [Lawfare](#).

ב-12 באפריל הוסיף האיחוד האירופי לרשימת הסנקציות שלו שמונה מפקדי מליציות ובכירים איראניים, ושלושה גופים, בין היתר, את מפקד משמרות המהפכה חוסיין סלאמי, בגין מעורבותם בדיכוי האלים של המהומות נגד השלטון שהתקיימו במדינה בחודש נובמבר 2019. מדובר בסנקציות הראשונות שהאיחוד האירופי מטיל על איראן מאז שנת 2013 בגין הפרת זכויות אדם.

12 באפריל, [הודעת האיחוד האירופי](#); 12 באפריל, [Reuters](#); 12 באפריל, [Politico](#).

ב-19 באפריל הטיל האיחוד האירופי סנקציות על מספר בכירים וחברות המעורבים בהפיכה הצבאית במיאנמר שהתרחשה ב-1 בפברואר. זאת, בהמשך לסנקציות שהוטלו בחודש מרץ.

19 באפריל, [הודעת האיחוד האירופי](#). לדיון באפקטיביות של משטר הסנקציות ראו: אריה נאיר, 29 באפריל, [Just Security](#).

ב-16 באפריל קיבלה מועצת הביטחון את החלטה 2571 (2021) במסגרתה האריכה את הסנקציות שהוטלו על לוב, בין היתר אמברגו הנשק ואיסור על ייצוא בלתי חוקי של נפט מהמדינה, עד לחודש יולי 2022, וכן האריכה את המנדט של פאנל המומחים שמסייע לוועדה שעוסקת בלוב עד לחודש אוגוסט 2022.

16 באפריל, [הודעת מועצת הביטחון](#).

מאי:

ב-28 במאי אימצה מועצת הביטחון של האו"ם את החלטה 2577 (2021) במסגרתה האריכה בשנה את הסנקציות שהטילה בשנת 2018 על דרום סודן, בין היתר, אמברגו נשק והקפאת נכסים, וכן את המנדט של פאנל המומחים שמסייע לפקח על הסנקציות.

28 במאי, [הודעת האו"ם](#).

יוני:

ב-3 ביוני חתם הנשיא ביידן על צו מינהלי האוסר על השקעות אמריקאיות ב-59 חברות סיניות בשל הקשרים שלהן עם הצבא הסיני. בין החברות, וואווי והיקוויז'ן, לצד חברות תקשורת, שבבים, וחברות מתעשיות התעופה והשיט. הצו מרחיב את הצו המינהלי שהוציא הנשיא לשעבר טראמפ בחודש נובמבר 2020 שאוסר השקעות ב-31 חברות.

3 ביוני, הודעת הבית הלבן; 3 ביוני, Reuters; 3 ביוני, Guardian. לניתוח הצו ראו: ג'ורדן ברונו ואמילי ויינשטיין, 18 ביוני, Lawfare; לביקורת על האפקטיביות של הצו ודיון בחלופות ראו: מאט פרו וסם סאקס, 11 ביוני, Lawfare.

ב-21 ביוני פרסמו ארצות הברית, קנדה, בריטניה והאיחוד האירופי הודעה משותפת, במסגרתה הודיעו על הטלת סנקציות על עשרות אישים וישויות בבלארוס. זאת, בעקבות תקרית המטוס בחודש מאי, במהלכה אילצה בלארוס מטוס של חברת ריינאייר, שטס במרחב האווירי שלה, לבצע נחיתת חירום, על מנת לעצור את מתנגד המשטר רומן פרוטסביץ' שהיה על הטיסה.

21 ביוני, הודעת ארצות הברית; 21 ביוני, Reuters; 21 ביוני, Guardian.

ב-21 ביוני הטילו האיחוד האירופי ובריטניה סנקציות על מספר בכירים ומוסדות המעורבים בהפיכה הצבאית במיאנמר שהתרחשה ב-1 בפברואר.

ב-29 ביוני אימצה מועצת הביטחון של האו"ם את החלטה 2582 (2021) במסגרתה האריכה בשנה את הסנקציות שהוטלו על הרפובליקה הדמוקרטית של קונגו, ואת המנדט של קבוצת המומחים שמפקחת על יישום הסנקציות.

29 ביוני, הודעת מועצת הביטחון.

יולי:

ב-28 ביולי הטילה ארצות הברית סנקציות על שמונה בתי כלא סוריים המופעלים על ידי מנגנוני הביטחון, ועל חמישה בכירים בהם, בשל הפגיעה בזכויות אדם של אסירים פוליטיים ועצירים אחרים. בנוסף, הוטלו סנקציות על ארגון אחראר אל-שרקיה ועל שניים ממנהיגיו, בגין התעללות באזרחים.

28 ביולי, Reuters.

ב-30 ביולי אימץ האיחוד האירופי מנגנון מסגרת להטלת סנקציות על אישים וגופים האחראים לערעור הדמוקרטיה ושלטון החוק בלבנון.

30 ביולי, Reuters.

ב-29 ביולי אימצה מועצת הביטחון של האו"ם את החלטה 2588 (2021) במסגרתה האריכה בשנה את אמברגו הנשק שהוטל על הרפובליקה המרכז אפריקאית, וכן את המנדט של פאנל המומחים שמסייע בביקוח על הסנקציות.

29 ביולי, הודעת מועצת הביטחון.

ב-2 ביולי הטילה ארצות הברית סנקציות על 22 בכירים המעורבים בהפיכה הצבאית במיאנמר שהתרחשה ב-1 בפברואר.

6 ביולי, ASIL.

אוגוסט:

ב-9 באוגוסט הטילו ארצות הברית, בריטניה וקנדה סנקציות נוספות על אישים וגופים בבלארוס, בין היתר, על ייצוא אשלגן ונפט מהמדינה ועל מקורבים לנשיא אלכסנדר לוקשנקו, בשל זיוף תוצאות הבחירות לנשיאות בחודש אוגוסט 2020, והפרות זכויות אדם של מתנגדי השלטון.

ב-30 באוגוסט אימצה מועצת הביטחון של האו"ם את החלטה 2590 (2021) במסגרתה האריכה בשנה את הסנקציות שהוטלו על אישים וגופים המפריעים ליישום הסכם השלום במאלי משנת 2015, ואת המנדט של פאנל המומחים שמסייע ביישום הסנקציות.

30 באוגוסט, הודעת מועצת הביטחון.

אוקטובר:

ב-18 באוקטובר פרסמה מחלקת האוצר של ארצות הברית דוח הבוחן את משטר הסנקציות האמריקאי, וכולל המלצות להגברת יעילות השימוש בסנקציות.

18 באוקטובר, הודעת מחלקת האוצר; 18 באוקטובר, Reuters. לביקורות על הדוח ראו: אליזבת' גוטיין, 29 באוקטובר, Just Security; מייגן קוראדו ופול קרול, 2 בנובמבר, Just Security.

נובמבר:

ב-15 בנובמבר אימצה מועצת הביטחון של האו"ם את החלטה 2607 (2021) במסגרתה האריכה בשנה את אמברגו הנשק החלקי שהוטל על סומליה, ואת המנדט של קבוצת המומחים של האו"ם למדינה.

15 בנובמבר, הודעת מועצת הביטחון.

ב-15 בנובמבר אימץ האיחוד האירופי תיקון למשטר הסנקציות שלו על בלארוס, באופן שמרחיב את הקריטריונים ומאפשר לכלול ישויות וגופים המסייעים לפעולות משטר הנשיא לוקשנקו בעידוד הגירה בלתי חוקית לתוך גבולות האיחוד.

14 בנובמבר, Reuters; 15 בנובמבר, Guardian.

ב-15 בנובמבר הטילו ארצות הברית, בריטניה וקנדה סנקציות על מספר בכירים בניקרגואה, בשל זיוף תוצאות הבחירות שהתקיימו במדינה ב-7 בנובמבר, בין היתר, באמצעות כליאת אנשי אופוזיציה, כולל שבעה מועמדים פוטנציאליים לנשיאות, וחסימת מפלגות מהשתתפות. בבחירות זכה הנשיא המכהן, דניאל אורטגה, בכהונה רביעית.

16 בנובמבר, [Reuters](#).

דצמבר:

ב-2 בדצמבר הטילו ארצות הברית, האיחוד האירופי, בריטניה וקנדה סנקציות נוספות על אישים וישויות בבלארוס, כולל על אישים ברשות השופטת, פקידים בכירים בשלטון לוקשנקו וחברת התעופה הרשמית. זאת, בשל הפרות מתמשכות של זכויות אדם ושימוש בהגירה למטרות פוליטיות, אגב משבר הפליטים בין בלארוס לאיחוד האירופי.

2 בדצמבר, [Reuters](#). לניתוח פעולות משטר לוקשנקו בראי המשפט הבינלאומי ראו: אגטה קלצקובסקה, 13 בדצמבר, [EJIL: Talk!](#).

ב-22 בדצמבר אימצה מועצת הביטחון של האו"ם את החלטה 2615 (2021) במסגרתה הוחרגו סיוע הומניטרי ופעילויות אחרות התומכות בצרכים אנושיים בסיסיים באפגניסטן ממשטר הסנקציות שהוטל על הטאליבן בהחלטה 1988 (2011).

22 בדצמבר, הודעת מועצת הביטחון. לניתוח וביקורת על האפקטיביות של ההחלטה ראו: פיונאלה ני אאולין, 3 בינואר, [Just Security](#).

ענייני הגירה

ינואר:

ב-20 בינואר חתם הנשיא ביידן על מספר צווים מנהליים והכרזות, שביטלו חלקים ממדיניות ההגירה של הנשיא לשעבר טראמפ, בין היתר, הקפאת העבודות של בניית החומה בגבול בין ארצות הברית ומקסיקו; ביטול איסור הכניסה מ-13 מדינות בעלות רוב מוסלמי ומדינות מאפריקה; ביטול ההחלטה לפיה מהגרים השוהים בארצות הברית באופן בלתי חוקי לא ייספרו במפקד האוכלוסין למחוזות ההצבעה בקונגרס; מניעת גירושם של אזרחי ליבריה שחיים בארצות הברית וזכאים למעמד מוגן; חיזוק תכנית DACA (המכונה "החולמים") במסגרתה ניתנת הגנה לילדי מהגרים בלתי חוקיים מגירוש, אשר הנשיא לשעבר טראמפ ניסה לבטל.

20 בינואר, [Reuters](#).

פברואר:

ב-2 בפברואר חתם הנשיא ביידן על שלושה צווים מנהליים שעניינם מדיניות ההגירה של ארצות הברית. הצווים מורים, בין היתר, על הקמת כוח משימה במטרה לאחד בין ילדים והוריהם אשר הופרדו תחת מדיניות "אפס סובלנות" של ממשל טראמפ; **בחינה** של מדיניות מסוימות כגון "הישארו במקסיקו", וקיום **בחינה מקיפה** של מדיניות ההגירה של הממשל הקודם ומתן פתרונות להסרת החסמים בפני מהגרים ומבקשי מקלט במדינה.

2 בפברואר, [Reuters](#). לניתוח הצו שמורה על עריכת בחינה של מדיניות ממשל טראמפ ראו: קייט האדלסטון, 16 בפברואר, [Just Security](#); לסקירה וניתוח של מדיניות ממשל ביידן בענייני הגירה ראו: שרה ליבובסקי וקריסטה אוהלוקה, 3 במרץ, [Lawfare](#).

ב-10 בפברואר הורה הנשיא ביידן על ביטול מצב החירום בגבול עם מקסיקו, שהוכרז על ידי הנשיא לשעבר טראמפ בחודש פברואר 2019 לצורך מימון החומה בין המדינות. זאת, בהמשך לצו המנהלי שהוציא ב-20 בינואר שהורה על הקפאת העבודות של בניית החומה.

11 בפברואר, [The Hill](#).

מרץ:

ב-19 במרץ קבע בית המשפט העליון של בריטניה כי לא ניתן להחזיר קטינה למדינת מוצאה, עד שתיתן החלטה סופית בבקשת המקלט של אמה, אשר ציינה אותה כתלויה. הקטינה, ילידת דרום אפריקה, עברה עם אמה לבריטניה, ואביה, בעל המשמורת, פתח בהליכים להשיבה לפי אמנת האג בדבר החזרת ילדים חטופים (Hague Convention on the Civil Aspects of International Child Abduction). נקבע כי ניתן להחליט בבקשת האב להשיב את הילדה, אך לא ניתן ליישם את ההחלטה, עד להחלטה בבקשת המקלט של האם. שכן, על אף שלא הוגשה באופן פורמלי בקשת מקלט בשם הקטינה, מבקשת האם מובן כי זו גם בקשת מקלט עבור בתה.

19 במרץ, [הודעת בית המשפט](#).

אפריל:

ב-7 באפריל קבע בית המשפט העליון של אוסטרליה כי אזרח עיראקי אשר ביקש לקבל אשרת הגנה במדינה, בטענה כי הוא נתון לרדיפה במדינת מוצאו משום שמכר בה אלכוהול, אינו זכאי להגנה כאמור. בית המשפט קבע כי הדין האוסטרלי מגן על מי שאינו נחשב לפליט כאשר הפגיעה בו היא תוצאה הכרחית וצפויה מהחזרה לארץ מוצאו. אולם, בשונה מפליט, ניתן להתנות הגנה בדרישה להסתרת התנהגות, ולכן נקבע כי הוא לא יהיה נתון בסכנה בעיראק אם לא ימכור בה אלכוהול.

7 באפריל, [הודעת בית המשפט](#).

יוני:

ב-1 ביוני ביטל ממשל בידן באופן רשמי את מדיניות "הישארו במקסיקו" של הנשיא לשעבר טראמפ מחודש ינואר 2019, במסגרתה נדרשו מבקשי מקלט להישאר במדינה האחרונה שבה שהו (ברוב המקרים מקסיקו), עד לתחילת הדיון בבקשות המקלט שלהם. זאת, בהמשך להקפאת המדיניות על ידי ממשל בידן החל מה-20 בינואר.

1 ביוני, [Reuters](#).

ב-10 ביוני קבע בית הדין האירופי לצדק (CJEU) כי כאשר בוחנים בקשה של מבקשי מקלט, אין להסתמך רק על מספר ההרוגים בעימות המזוין, אלא יש לבחון את כל הנסיבות הרלוונטיות. בין היתר, את העצימות של העימותים המזוינים; מידת הארגון של הכוחות הלוחמים; אם הצדדים לסכסוך תוקפים במכוון אזרחים; משך הסכסוך והיקפו. זאת, במסגרת דיון בעניינם של שני אזרחים אפגניים שבקשתם להיות מוכרים כפליטים נדחתה על ידי גרמניה, ולפיכך הגישו בקשה להגנה משלימה, במסגרתה טענו כי נשקפת סכנה חמורה לחייהם ושלמות גופם אם יוחזרו לאפגניסטן, נוכח העימות המזוין במדינה.

10 ביוני, [הודעת בית הדין](#).

אוגוסט:

ב-24 באוגוסט דחה בית המשפט העליון של ארצות הברית את בקשת ממשל בידן להשהות את כניסתה לתוקף של החלטת בית משפט פדרלי, שקבע כי החלטת הממשל מחודש יוני לבטל את מדיניות ממשל טראמפ "הישארו במקסיקו", התקבלה באופן שרירותי ללא בחינה ראויה של יתרונות התכנית, והורה על החזרתה. במסגרת המדיניות נדרשים מבקשי מקלט לשוב למדינה האחרונה שבה שהו באופן חוקי (ברוב המקרים מקסיקו), עד להחלטה בבקשתם. החלטה בערעור לגופו תינתן בהמשך.

24 באוגוסט, [Reuters](#); 24 באוגוסט, [Guardian](#).

אוקטובר:

ב-12 באוקטובר קבע בית המשפט הגבוה של אנגליה ווילס כי על שר הפנים להשתמש בשיקול דעתו ולהעניק לקורבנות סחר בבני אדם אשר עולה חשש כי אם יוחזרו לארץ מוצאם יהיו נתונים לסחר נוסף, זכות להישאר בארץ (discretionary leave to remain), המקנה זכויות מסוימות כגון אפשרות לעבוד וללמוד. זאת, במסגרת עתירה שהגישה אזרחית ויאטנמית אשר הוכרה כקרבן סחר בבני אדם והגישה בקשת מקלט, ובקשתה לתת לה זכות להישאר בארץ במהלך הדיונים בבקשת המקלט שלה נדחתה על ידי משרד הפנים.

12 באוקטובר, [Guardian](#).

נובמבר:

ב-16 בנובמבר קבע בית הדין האירופי לצדק (CJEU) כי תיקון לחוק משנת 2018 בהונגריה הקובע כעבירה פלילית ארגון וסיוע להגשת בקשות מקלט בידי אלו שאינם זכאים לכך לפי הקריטריונים במדינה, והגבלת חופש התנועה של מי שחשוד בעבירה הזו, מפר את הדין האירופי. בית הדין קבע כי החוק לא מידתי, בין היתר, נוכח העובדה שהוא פוגע בזכות של מבקשי מקלט לקבל ייעוץ משפטי, ומחייב את המסייע לברר מראש אם הבקשה תצליח, באופן שמרתיע מפני סיוע לבקשות בכלל.

16 בנובמבר, [הודעת בית הדין](#); 16 בנובמבר, [Washington Post](#); 16 בנובמבר, [Politico](#).

דצמבר:

ב-10 בדצמבר קבע בית המשפט החוקתי של הונגריה כי הונגריה רשאית לנקוט בצעדים מטעמה, בתחומים בהם האיחוד האירופי טרם נקט צעדים מספקים ליישום משותף של הדין האירופי, בפרט בנושאים בעלי השפעה על הריבונות. זאת, במסגרת דיון בטענת ממשלת הונגריה כי החלטת בית הדין האירופי לצדק (CJEU) מחודש דצמבר 2020 אשר קבעה כי הונגריה הפרה את הדין האירופי כאשר עיכבה הגשת בקשות למקלט מדיני מפליטים ומהגרים בגבול עם סרביה, וגירשה שלא בהתאם לדין האירופי שוהים בלתי חוקיים במדינה, סותרת את הדין המדיני בהונגריה. בית המשפט נמנע מלקבוע כי לחוקת הונגריה יש עליונות על הדין האירופי, וקבע כי אין מקום לדון בכך בהליך הנוכחי.

10 בדצמבר, [הודעת בית המשפט](#); 10 בדצמבר, [Reuters](#).

ב-13 בדצמבר דחתה ערכאת ערעור פדרלית בארצות הברית את ערעור ממשל בייזון, על החלטת בית משפט פדרלי מחודש אוגוסט, שקבע כי החלטת הממשל לבטל את מדיניות ממשל טראמפ "הישארו במקסיקו", התקבלה באופן שרירותי ללא בחינה ראויה של יתרונות התכנית, והורה על החזרתה. במסגרת המדיניות נדרשים מבקשי מקלט לשוב למדינה האחרונה שבה שהו באופן חוקי (ברוב המקרים מקסיקו), עד להחלטה בבקשתם.

13 בדצמבר, [Reuters](#); 14 בדצמבר, [The Hill](#). לניתוח וביקורת על ההחלטה ראו: **כריסטינה רודריגז ואדם קוקס**, 21 בדצמבר, [Just Security](#).

ינואר:

ב-20 בינואר הודיעה ארצות הברית למזכ"ל האו"ם על חזרתה להסכם פריז משנת 2015, העוסק בצמצום פליטת גזי החממה. זאת, לאחר שבחודש נובמבר 2020 פרשה ארצות הברית מההסכם, תחת ממשלו של הנשיא לשעבר טראמפ. החזרה נכנסה לתוקף ב-19 בפברואר. בתוך כך, ב-20 וב-27 בינואר חתם הנשיא ביידן על מספר צווים מנהליים שעניינם מאבק במשבר האקלים העולמי. 20 בינואר, הודעת מזכ"ל האו"ם; 20 בינואר, [Guardian](#). לניתוח האפשרויות העומדות בפני ממשל ביידן במאבק במשבר האקלים ראו: רוברט סטייבנס, 14 בינואר, [Lawfare](#).

מאי:

ב-26 במאי קבע בית משפט בהולנד כי על ענקית האנרגיה "רויאל דאטש של" (Royal Dutch Shell) להפחית את פליטת הפחמן הדו-חמצני שלה ב-45% לכל הפחות עד סוף שנת 2030, בהשוואה לרמתן בשנת 2019. בית המשפט ציין כי התכנית שהציבה החברה להפחתת פליטת הפחמן הדו-חמצני שלה אינה קונקרטית דיה, מלאה בתנאים ואינה מספקת. 26 במאי, [Reuters](#); 26 במאי, [Guardian](#). לניתוח וביקורת על ההחלטה ראו: בנואה מאיר, 3 ביוני, [EJIL: Talk!](#).

ב-27 במאי קבע בית משפט פדרלי באוסטרליה כי על הממשלה מוטלת החובה לנקוט אמצעי זהירות סבירים כדי למנוע גרימת נזק אישי לילדים, כאשר היא מחליטה על מתן אישור להרחבת מכרה פחם במדינה. זאת, במסגרת עתירה שהגישו מספר ילדים אוסטרליים כנגד הרחבת המכרה, במסגרתה טענו כי ההרחבה תוביל לפליטה מוגברת של פחמן דו-חמצני, לעלייה בטמפרטורה ולמזג אוויר קיצוני, אשר יובילו לחשיפתם לסיכון מוגבר לפגיעה אישית, נזק לרכוש ואובדן כלכלי. 27 במאי, [Reuters](#); 27 במאי, [Guardian](#).

יוני:

בחודש יוני אימץ האיחוד האירופי תקנות העוסקות בצמצום פליטת גזי החממה (חוק האקלים האירופי). התקנות קובעות, בין היתר, כי על המדינות החברות באיחוד להפחית את פליטת גזי החממה ב-55% לפחות עד סוף שנת 2030, בהשוואה לרמתן בשנת 1990, ולשאוף להגיע לניטרליות אקלימית עד שנת 2050. התקנות נכנסו לתוקף ב-9 ביולי. 28 ביוני, הודעת האיחוד האירופי.

ב-14 ביוני אימצו המדינות החברות בברית נאט"ו תכנית פעולה לשינויי אקלים וביטחון. לניתוח התכנית ראו: מארק נויט, 23 ביוני, [Just Security](#).

ב-17 ביוני קבע בית משפט בבגיה כי ממשלת בגיה כשלה מלנקוט בצעדים הנחוצים למניעת ההשפעות המזיקות של משבר האקלים, ובכך הפרה את חובתה בדין הפנימי שלה, וכן את הדין האירופי ביחס לזכות לחיים והזכות לכבוד החיים הפרטיים והמשפחתיים.

יולי:

ב-9 ביולי נכנסו לתוקף תקנות האיחוד האירופי העוסקות בצמצום פליטת גזי החממה (חוק האקלים האירופי).

ב-14 ביולי אימצה הנציבות האירופית הצעות חקיקה הכוללות הוראות ותקנות בנוגע למדיניות האיחוד בתחומים מגוונים כגון אקלים, אנרגיה, שימוש בקרקע, תחבורה ומיסוי, על מנת שיסייעו לצמצום פליטת גזי החממה ב-55% לפחות עד סוף שנת 2030, בהשוואה לרמתן בשנת 1990. הצעות החקיקה צריכות לקבל את אישור נציגי מדינות האיחוד והפרלמנט האירופי.

14 ביולי, [Reuters](#).

אוגוסט:

ב-9 באוגוסט פרסם הפאנל הבין ממשלתי לשינויי האקלים של האו"ם (IPCC) את החלק הראשון של הדוח השישי, אשר מתמקד בבסיס המדעי לשינויי האקלים. הדוח קובע, בין היתר, כי שינויי האקלים הם באופן חד משמעי מעשי ידי האדם, ועל מנת להימנע מהתוצאות החמורות ביותר של המשבר והתחממות של למעלה מ-1.5 מעלות צלזיוס, יש לעשות שינוי דרמטי בכל אורחות החיים, ולצמצם בחצי את פליטת גזי חממה עד שנת 2030 עד להפסקה מלאה בשנת 2050.

9 באוגוסט, [הודעת האו"ם](#); 9 באוגוסט, [Reuters](#); 9 באוגוסט, [Guardian](#); 15 באוגוסט, [הודעת משרד החוץ](#).

ב-26 באוגוסט קבע בית הדין לקרקעות וסביבה של מדינת ניו סאות' ויילס באוסטרליה כי הרשות להגנת הסביבה (NSW EPA) כשלה מלנקוט צעדים מספקים להגנה על הסביבה מפני שינויי האקלים, וכי עליה לגבש יעדים, הנחיות ומדיניות לשמירה על הסביבה מפני המשבר.

26 באוגוסט, [Guardian](#).

אוקטובר:

ב-15 באוקטובר הורה בית משפט בצרפת לממשלה לנקוט בכל האמצעים הנדרשים כדי לתקן עד סוף שנת 2022 את הנזקים הסביבתיים שנגרמו כתוצאה מכישלונה לעמוד ביעדי צמצום פליטות גזי החממה בין השנים 2015-2018, בהתאם להסכם פריז משנת 2015.

15 באוקטובר, [Guardian](#).

ב-8 באוקטובר אימצה מועצת זכויות האדם של האו"ם (UNHRC) החלטה לא מחייבת, במסגרתה הכירה לראשונה בזכות לסביבה נקייה, בריאה ובת קיימה כזכות אדם, וכן מינתה דווח מיוחד לקידום והגנה על זכויות אדם בהקשר של שינויי אקלים.

8 באוקטובר, [Reuters](#); 8 באוקטובר, [Guardian](#); 13 באוקטובר, [ASIL](#). לניתוחים של ההחלטה ודיונים בחשיבותה ראו: אנאליסה סבארסי, 12 באוקטובר, [EJIL:Talk!](#); ויקטוריה ליצ'ט ומריה אנטונייה טיגרה, 20 באוקטובר, [Opinio Juris](#).

בחודש אוקטובר פרסמו משרד ההגנה האמריקאי, משרד מנהל המודיעין הלאומי, המחלקה לביטחון המולדת והמועצה לביטחון לאומי דוחות בנוגע להשפעה של שינויי אקלים על הביטחון הלאומי במדינה.

לניתוח הדוחות ראו: מארק נוויט, 26 באוקטובר, [Lawfare](#).

נובמבר:

ב-2 בנובמבר, במהלך ועידת האקלים השנתית שנערכה בגלזגו (COP 26), הכריזו ארצות הברית והאיחוד האירופי כי למעלה ממאה מדינות חתמו על יוזמה משותפת לצמצום פליטות גז מתאן ב-30% לכל הפחות עד סוף העשור, בהשוואה לרמתן בשנת 2020. בתוך כך, ב-2 בנובמבר פרסם ממשל ביידן תוכנית פעולה לצמצום פליטות גז מתאן בארצות הברית.

2 בנובמבר, [הודעת הבית הלבן](#); 2 בנובמבר, [Reuters](#); 2 בנובמבר, [Washington Post](#).

ב-13 בנובמבר, בסיומה של ועידת האקלים השנתית שנערכה בגלזגו (COP 26), חתמו כלל המדינות החברות באמנת המסגרת של האו"ם (UNFCCC) על הסכם אקלים חדש (Glasgow Climate Pact), הקובע, בין היתר, כי על המדינות לעדכן את היעדים שהציבו לעצמן לצמצום פליטות גזי החממה כבר בוועידת האקלים הבאה, אשר צפויה להתקיים בשנת 2022 במצרים (ולא בעוד חמש שנים כפי שנקבע בהסכם פריז משנת 2015). עוד קובע ההסכם, לראשונה, כי יש להפחית בהדרגה את השימוש בפחם ואת הסובסידיות לדלקים מאובנים.

13 בנובמבר, [Reuters](#); 13 בנובמבר, [Guardian](#). לניתוח ההסכם בהיבט של הפחתת השימוש בדלקים מאובנים ראו: הרו ואן אסל, 26 בנובמבר, [EJIL:Talk!](#); לניתוחים בדבר היתרונות והחסרונות של ההסכם ודיונים בצעדים הבאים שיש לנקוט ראו: בן אברהם וג'וסלין פרי, 24 בנובמבר, [Just Security](#); מארק נוויט, 17 בנובמבר, [Lawfare](#).

ינואר:

ב-5 בינואר נחתם הסכם בין ערב הסעודית, איחוד האמירויות הערביות, בחריין ומצרים, לבין קטאר, המסיים את המצור שהטילו המדינות על קטאר מאז שנת 2017, בשל טענות לתמיכה בטרור. בהמשך לכך, ב-21 בינואר פורסם כי מצרים וקטאר הסכימו על חידוש היחסים הדיפלומטיים בין המדינות.

לניתוח ההסכם ודיון במשמעויות לישראל ראו: ארי היינסטין ויואל גוז'נסקי, 19 בינואר, [INSS](#).

ב-15 בינואר הודיעה רוסיה על פתיחת הליכים מקדמיים לפרישה מהסכם "שמיים פתוחים", אשר מאפשר למדינות החברות בו לקיים טיסות מודיעיניות במרחב האווירי של כלל המדינות, במטרה להגביר שקיפות ואמון. זאת, בתגובה לפרישת ארצות הברית מההסכם בחודש נובמבר 2020.

15 בינואר, [Reuters](#). לדיון באפשרויות העומדות בפני ממשל ביידן לחזור להסכם ראו: סטפן רדמאקר, 15 בינואר, [Lawfare](#).

ב-28 בינואר קבע הטריבוטל הבינלאומי למשפט הים (ITLOS) כי יש לו סמכות שיפוט לדון בתיחום הגבול הימי בין מאוריציוס והאיים המלדיביים באוקיינוס ההודי. הטריבוטל דחה את טענת האיים המלדיביים בדבר העדר סמכות שיפוט לאור המחלוקת על הריבונות באיי צ'אגוס בין בריטניה למאוריציוס, וקבע כי מחוות הדעת המייעצת של בית הדין הבינלאומי לצדק (ICJ) משנת 2019 ניתן להסיק שעל אף שתהליך הזה-קולוניזציה של הבריטים מאיי צ'אגוס לא הושלם, למאוריציוס יש ריבונות על האיים.

28 בינואר, [הודעת הטריבוטל](#). 28 בפברואר, [Guardian](#); 2 בפברואר, [ASIL](#). לניתוח ההחלטה ביחס למעמד של חוות הדעת המייעצת של בית הדין הבינלאומי לצדק ראו: שרה טין, 5 בפברואר, [EJIL: Talk!](#).

פברואר:

ב-3 בפברואר קבע בית הדין הבינלאומי לצדק (ICJ) כי יש לו סמכות שיפוט לדון בתלונה שהגישה איראן כנגד ארצות הברית, במסגרתה טענה כי הסנקציות שהטיל הממשל האמריקאי לאחר הפרישה מהסכם הגרעין בשנת 2018 גורמות לה לנזק כלכלי, באופן שמפר את "אמנת הידידות" (Treaty of Amity, Economic Relations and Consular Rights) שנחתמה בין המדינות בשנת 1955. החלטה בתביעה עצמה תינתן בהמשך.

3 בפברואר, [Reuters](#). לביקורת על הפרשנות של בית הדין בנוגע לסמכות השיפוט, והשוואה להחלטה בעניין קטאר ראו: דיון דזירטו, 15 בפברואר, [EJIL: Talk!](#).

ב-26 בפברואר פורסמה גרסה מצונזרת של דוח ראש המודיעין הלאומי בארצות הברית (DNI) בדבר רצח העיתונאי ג'מאל חשוקג'י בשנת 2018 בקונסוליה הסעודית באיסטנבול, במסגרתו נמצא כי יורש העצר הסעודי, מוחמד בן סלמאן, אישר את הפעולה במטרה לתפוס או להרוג את חשוקג'י. זאת, בין היתר בהתבסס על השליטה של יורש העצר בהליך קבלת ההחלטות בממלכה, המעורבות הישירה של יועץ בכיר שלו במבצע, והתמיכה שלו בשימוש באמצעים אלימים כדי להשתיק מתנגדי משטר מחוץ לסעודיה.

26 בפברואר, הודעת מזכיר המדינה האמריקאי אנתוני בלינקן; 26 בפברואר, Reuters; 26 בפברואר, Guardian. לניתוחים של הדוח ודיונים במדיניות שעל ארצות הברית לנקוט כלפי ערב הסעודית ראו: מרתה אברנטס מדנס וכריס רוג'רס, 2 במרץ, Just Security; ג'מל ג'אפר וג'ואל סימון, 26 בפברואר, Just Security.

ב-13 בפברואר זיכה הסנאט האמריקאי את הנשיא לשעבר טראמפ במשפט ההדחה שנערך כנגדו בגין הסתה להתקוממות, עקב המהומות והפריצה אל בניין הקפיטול ב-6 בינואר. חמישים ושבעה סנטורים תמכו בהדחה, כולל שבעה רפובליקנים, אך לא הושג רוב של שני שלישים הדרוש להרשעה.

13 בפברואר, Reuters.

מרץ:

ב-2 במרץ קבע בית הדין האירופי לצדק (ECJ) כי תיקונים בחוק של המועצה הלאומית לרשות השופטת בפולין, אשר ממליצה לנשיא על מועמדים לשיפוט בבית המשפט העליון, במסגרתם צומצמה ולאחר מכן בוטלה היכולת לערער על החלטות המועצה בנוגע למינויים, עשויים לנגוד את הדין האירופי. שכן, יש ביכולתם לגרום לפגיעה בעצמאות מערכת המשפט במדינה. בית הדין הורה לבית המשפט העליון של פולין לבחון אם הפגיעה מתקיימת בפועל.

2 במרץ, הודעת בית הדין.

ב-1 במרץ הרשיע בית משפט בצרפת את הנשיא לשעבר ניקולא סרקוזי בשחיתות, בין היתר, בניסיון לשחד שופט-חוקר בתמורה למידע על חקירה שהתנהלה כנגדו בגין עבירה על חוק מימון בחירות, וגזר עליו שנת מאסר בפועל ושנתיים על תנאי. בהתאם לחוק הצרפתי, סרקוזי יכול לבקש להמיר את עונשו למעצר בית או לנשיאת אזיק אלקטרוני. סרקוזי הודיע כי יערער על פסק הדין.

1 במרץ, Guardian. לניתוח פסק הדין וסקירת ההליכים ראו: ג'ייקוב שולץ, 3 במרץ, Lawfare.

ב-20 במרץ הודיעה טורקיה על פרישה מהאמנה האירופית בדבר מניעה ומאבק באלימות נגד נשים ואלימות במשפחה (אמנת איסטנבול). האיחוד האירופי גינה את ההודעה.

21 במרץ, הודעת טורקיה; 20 במרץ, Reuters. לניתוח הפרישה והמשמעויות שלה, ודיון בתגובה האפשרית של האיחוד האירופי ראו: באסאק צ'אלי, 22 במרץ, EJIL:Talk!.

ב-16 במרץ פרסם משרד ראש המודיעין הלאומי בארצות הברית (ODNI) גרסה מצונזרת של דוח בנוגע להתערבות בבחירות במדינה בשנת 2020, במסגרתו נקבע כי רוסיה ואיראן ניסו להשפיע על תוצאות הבחירות, בין היתר על ידי פגיעה באמון הציבור בהליך האלקטורלי והעמקת השסעים בארצות הברית.

16 במרץ, [Reuters](#). לניתוח הדוח ראו: טיה סוואל, 16 במרץ, [Lawfare](#).

ב-30 במרץ אימצה סין רפורמה בחוקי הבחירות בהונג קונג, באופן שמגביר את שליטתה בעיר. בין היתר, הגדלת המספר הכולל של המחוקקים, צמצום מספר המחוקקים שייבחרו בבחירה ישירה על ידי תושבי העיר, והקמת ועדה שתבחן מועמדים למשרה ציבורית כדי לוודא שהעיר מנוהלת על ידי "פטריאטים".

30 במרץ, [Reuters](#).

ב-9 במרץ הסייר הפרלמנט האירופי את חסינותם של מנהיג חבל קטלוניה לשעבר, קרלס פוג'דמון, ושל שני מחוקקים נוספים המכהנים כחברי הפרלמנט האירופי, זאת בשל מעורבותם במשאל העם שנערך בשנת 2017 במחוז קטלוניה והוגדר כלא חוקי על ידי בית המשפט החוקתי של ספרד. ספרד הוציאה כנגד השלושה צווי מעצר אירופאים, והסרת החסינות תוכל לקדם את הסגרתם מבלגיה וסקוטלנד. השלושה הודיעו כי יערערו על ההחלטה לבית הדין האירופי לצדק (ECJ).

9 במרץ, [Reuters](#); 9 במרץ, [Guardian](#). לניתוח ההחלטה ודיון במשמעויות שלה ראו: סיבל טופ, 11 במרץ, [EJIL: Talk!](#).

ב-31 במרץ הפנתה הנציבות האירופית את פולין לבית הדין האירופי לצדק (CJEU), וכן ביקשה סעדים זמניים, בגין חקיקה פולנית שהתקבלה בסוף שנת 2019 ועוסקת במערכת המשפט. בהפניה נטען כי החקיקה סותרת את הדין האירופי ומערערת את עקרון העצמאות השיפוטית, בין היתר באמצעות קיום הליכי משמעת כנגד שופטים.

31 במרץ, [Reuters](#).

אפריל:

ב-24 באפריל הודיע הנשיא ביידן כי ארצות הברית מכירה באופן רשמי בטבח שביצעה האימפריה העות'מאנית במיעוט הארמני שחי בשטחה, במהלך מלחמת העולם הראשונה, כרצח עם (ג'נוסייד).

24 באפריל, [Reuters](#); 24 באפריל, [Guardian](#). לדיון בחשיבות ההכרזה ראו: נטליה לונגמיר-קוליס, 25 באפריל, [Just Security](#).

ב-5 באפריל חתם נשיא רוסיה, ולדימיר פוטין, על חוק שמאפשר לו להתמודד לשתי קדנציות נוספות, לאחר סיום הקדנציה הנוכחית בשנת 2024. החוק מאפשר לפוטין לכהן כנשיא רוסיה עד שנת 2036.

ב-20 באפריל קבע בית הדין האירופי לצדק (CJEU) כי הליך מינוי השופטים במלטה, אשר מתמנים על ידי הנשיא בהמלצת ראש הממשלה, לא נוגד את הדין האירופי. בית הדין קבע כי על אף שראש הממשלה יכול להציע מועמד שלא הומלץ על ידי הוועדה למינוי שופטים, הליך המינוי כולל מנגנוני בקרה נוספים, באופן שלא מעורר ספקות ביחס לעצמאות השיפוטית וחוסר משוא הפנים של המועמדים שנבחרים.
27 באפריל, [ASIL](#).

ב-29 באפריל פורסמה החלטת בית המשפט החוקתי הפדרלי של גרמניה מחודש מרץ, במסגרתה נקבע כי סעיפים בחוק הפדרלי בנוגע למשבר האקלים שהתקבל בשנת 2019, שמחייב את המדינה להפחית את פליטות גזי החממה לקרוב לאפס עד שנת 2050, פוגע בזכויות יסוד. שכן, החוק קובע יעדים מוגדרים לצמצום הפליטה רק עד שנת 2030, ואינו כולל הגנה מספקת על זכויות הדורות הבאים. בית המשפט הורה למדינה לתקן את החוק עד סוף שנת 2022, כך שיכלול יעדים מוגדרים מעבר לשנת 2030.
29 באפריל, [Reuters](#).

מאי:

ב-18 במאי קבע בית הדין לצדק של האיחוד האירופי (CJEU) שורה של עקרונות שיש לוודא ביחס לתיקונים של חוקים הנוגעים למערכת המשפט של רומניה, שנעשו בין השנים 2017-2019. זאת, כדי לוודא שהתיקונים תואמים את הדין האירופי ולא פוגעים בעצמאות מערכת המשפט. התיקונים כוללים הקמת גוף משמעותי לשופטים, הקמת אגף מיוחד לחקירת עבירות שבוצעו על ידי שופטים, והטלת אחריות בנזיקין על שופטים בגין טעות במילוי תפקידם.

ב-28 במאי הודיעה גרמניה כי היא מכירה באופן רשמי בפשעים שביצע השלטון הגרמני הקולוניאלי בין השנים 1904-1908, כנגד בני השבטים של הררו ונאמה בשטח השייך כיום לנמיביה, כרצח עם (ג'נוסייד). גרמניה הודיעה כי כמחווה להכרה בסבל הכבד של הקורבנות היא תשקיע בנמיביה 1.1 מיליארד אירו, על פני 30 שנה, שיוקצו לצורכי פיתוח.
28 במאי, [Reuters](#); 28 במאי, [Guardian](#).

יוני:

ב-4 ביוני קבע בית המשפט העליון של ניו זילנד כי אין מניעה להסגיר לסין תושב ניו זילנדי בעל אזרחות דרום קוריאנית, אשר חשוד בביצוע רצח ושהוצאה כנגדו בקשת הסגרה. זאת, ככל שהמדינה תקבל ערבויות מספקות יותר מסין כי הוא לא יעבור עינויים וכי ייערך לו משפט הוגן. בית המשפט קבע כי בנסיבות מסוימות ניתן לקבל ערבויות גם ממדינה שיש בה עינויים שיטתיים ופגמים שיטתיים בנוגע לזכות להליך הוגן, והורה לממשלה להגיש הודעת עדכון עד ה-30 ביולי. 4 ביוני, **הודעת בית המשפט**; 4 ביוני, [Guardian](#). לניתוח וביקורת על ההחלטה ראו: דונלד קלארק, 15 ביוני, [Lawfare](#).

ב-29 ביוני קבע בית הדין האירופי לזכויות אדם (ECtHR) כי פולין הפרה את זכות הגישה לערכאות של שני סגנים של נשיא בית משפט בפולין, זאת, כאשר שר המשפטים הפסיק את כהונתם בלי למסור להם נימוקים לכך וללא אפשרות לערער על החלטתו. בית הדין קבע כי החוק המדינתי שמאפשר לפטר שופט אינו מפרט תנאים להפעלת הסמכות, וכי השר פעל בלי שום אמצעי שיבטיח הגינות דיונית, כגון ביקורת של גוף שיפוטי.

יולי:

ב-12 ביולי פורסם כי בית משפט צבאי בירדן הטיל 15 שנות מאסר על באסם עוודאללה ובן משפחת המלוכה שריף חסן זיד, מקורבים לשעבר לשלטון הירדני, בגין הסתה כנגד בית המלוכה וניסיון לחתור תחת המלך. זאת, במסגרת ניסיון ההפיכה במדינה שנחשף בחודש אפריל 2021 כנגד המלך עבדאללה. 12 ביולי, [Guardian](#).

ב-15 ביולי קבע בית הדין האירופי לצדק (CJEU) כי פולין הפרה את הדין האירופי, כאשר הקימה בתוך בית המשפט העליון מותב משמעותי, אשר דן בתיקי משמעת של שופטים. שכן, המותב אינו עצמאי ואינו מוגן מפני השפעה של הרשויות המחוקקת והמבצעת. זאת, בין היתר, נוכח העובדה כי השופטים מונו על ידי גוף שעצמאותו מוטלת בספק; חברי המותב נמנים רק מקרב שופטים שמונו לאחר השינויים במערכת; ופולין לא הבטיחה שהליכים משמעתיים יישמעו תוך זמן סביר ושזכויות הנאשמים יישמרו בהם. ב-7 באוגוסט **הודיעה** פולין כי תפעל לפירוק המותב. 15 ביולי, **הודעת בית הדין**.

ב-22 ביולי קבע בית הדין האירופי לזכויות אדם (ECtHR) כי פולין הפרה את האמנה, כאשר המותב המשמעותי שהוקם בבית המשפט העליון דחה את ערעורה של עורכת דין פולנית כנגד השעייתה לשלוש שנים מעריכת דין, דבר המהווה פגיעה בזכותה להליך הוגן. בית הדין קבע כי הליך מינוי השופטים למותב הושפע מהרשויות המחוקקת והמבצעת, באופן שמערער את הלגיטימיות שלו, וכי הוא לא מהווה ערכאה שהוקמה כדין כמשמעותה באמנה. 22 ביולי, **הודעת בית הדין**.

ב-22 ביולי קבע בית הדין האירופי לזכויות אדם (ECtHR) כי אוקראינה הפרה את האמנה, כאשר פגעה בזכות הגישה לערכאות והזכות לחיים פרטיים של מספר שופטי בית המשפט העליון לשעבר, אשר הוסרו מכס השיפוט במסגרת רפורמה שנערכה בשנת 2016 בה פורק בית המשפט העליון והוחלף בחדש. נקבע שנפגעה זכות הגישה של השופטים לערכאות, שכן אין להם אפשרות להגיש עתירה אישית נגד ההחלטה. בנוסף, הסרת השופטים מכס השיפוט שלא בהתאם להליך החוקי מהווה פגיעה בזכותם לכיבוד חייהם הפרטיים. נקבע שהשופטים זכאים לפיצויים.

22 ביולי, [הודעת בית הדין](#).

ב-30 ביולי גזר בית משפט בהונג קונג תשע שנות מאסר על מפגין אשר הורשע בפעילות טרור ובהסתה לבדלנות, לאחר שפגע עם האופנוע שלו בשלושה שוטרים בעודו נושא שלט הפגנה. מדובר בגזר הדין הראשון שניתן מכוח "חוק הביטחון הלאומי בהונג קונג", שהתקבל בחודש יוני 2020 בסין, ומאפשר למשטר הסיני לפעול באופן נרחב בשטח העיר.

30 ביולי, [Guardian](#).

אוגוסט:

ב-13 באוגוסט פרסם בית הדין האינטר-אמריקאי לזכויות אדם (IACtHR) חוות דעת מייעצת שניתנה בחודש יוני, לבקשתה של קולומביה, במסגרתה קבע כי האפשרות להיבחר לנשיאות במשך יותר מפעמיים ברציפות מפרה את עקרון הדמוקרטיה הייצוגית ואת האמנה האמריקאית. בית הדין קבע כי האפשרות להיבחר לכהונות ללא הגבלה אינה מהווה זכות אדם; הגבלה על מספר כהונות רצופות מחזקת עקרונות דמוקרטיים ותואמת את האמנה; והעדר הגבלת מספר הכהונות משפיעה לרעה על עקרון הפרדת הרשויות ועל מתן הזדמנות שוויונית לאופוזיציה.

23 באוגוסט, [ASIL](#).

ספטמבר:

ב-16 בספטמבר הגישה ארמניה הגישה תלונה כנגד אזרבייג'ן לבית הדין הבינלאומי לצדק (ICJ), במסגרתה נטען כי אזרבייג'ן מפרה את האמנה בדבר ביעור כל צורות האפליה הגזעית (CERD), וכי ארמנים נתונים במשך עשרות שנים לאפליה שיטתית, רצח, עינויים והתעללויות נוספות. בתלונה נטען כי האפליה ממשיכה להתקיים גם לאחר שנחתם בין המדינות הסכם הפסקת הלחימה באזור נגורנו-קרבאך, בחודש נובמבר 2020. בתגובה לכך, ב-23 בספטמבר הגישה אזרבייג'ן תלונה נגדית כנגד ארמניה לבית הדין, במסגרתה נטען כי ארמניה מפרה את האמנה ומפלה אזרבייג'נים על בסיס מוצאם הלאומי או האתני.

16 בספטמבר, [Reuters](#); 30 בספטמבר, [ASIL](#).

ב-29 בספטמבר קבע בית הדין הכללי של האיחוד האירופי (EGC) כי שתי החלטות של האיחוד בעניין החלת הסכמים עם מרוקו, בנוגע להרחבת הסכם יבוא מוצרים כך שיכלול גם מוצרים שמוצרים בטהרה המערבית, והרחבת הסכם דיג גם למים הסמוכים לטהרה המערבית, בטלות. בית הדין קבע כי האיחוד הפר את חובתו לקבל את הסכמתם של תושבי טהרה המערבית להסכמים, והטהרה את בטלותם לתקופה של חודשיים על מנת לתת זמן לערער על ההחלטה.

29 בספטמבר, הודעה משותפת של האיחוד האירופי ומרוקו; 29 בספטמבר, [Reuters](#); 29 בספטמבר, [Guardian](#).

אוקטובר:

ב-6 באוקטובר קבע בית הדין האירופי לצדק (CJEU) כי הכרעה של שופט בבית דין פולני שמונה בניגוד לכללים הראויים למינוי שופטים, בה נדחה ערעורו של שופט בית משפט מקומי בפולין אשר הועבר ללא הסכמתו למחלקה אחרת בבית המשפט, היא בטלה. זאת מאחר שבכך נמנעה מהשופט הזדמנות לתקוף את ההחלטה בהליך הוגן בפני ערכאה נטולת משוא פנים.

6 באוקטובר, [Reuters](#).

ב-7 באוקטובר קבע בית המשפט החוקתי של פולין כי מספר סעיפים באמנות האיחוד האירופי המורים למדינה ליישם החלטות של בית הדין האירופי לצדק (CJEU), בנושאים כגון שינויים במבנה הארגוני ותפקוד בתי המשפט, סותרים את החוקה הפולנית, וכי לחוקה יש עליונות על הדין האירופי.

7 באוקטובר, [Reuters](#); 12 באוקטובר, [ASIL](#).

ב-27 באוקטובר קבע בית הדין האירופי לצדק (CJEU) כי פולין אינה מבצעת החלטה שנתן בעניינה ב-14 ביולי, במסגרתה קבע כי היא הפרה את הדין האירופי, כאשר הקימה בתוך בית המשפט העליון מותב משמעותי אשר דן בתיקי משמעת של שופטים, שכן, המותב אינו עצמאי ואינו מוגן מפני השפעה של הרשויות המחוקקת והמבצעת, וכי עליה לתקן את ההפרה. בית הדין הורה לפולין לשלם לנציבות האירופית סכום של מיליון אירו עבור כל יום שהיא לא מבצעת את ההחלטה.

27 באוקטובר, הודעת בית הדין; 28 באוקטובר, [ASIL](#); 27 באוקטובר, [Reuters](#).

ב-12 באוקטובר קבע בית הדין הבינלאומי לצדק (ICJ) במסגרת הליך לקביעת הגבול הימי בין סומליה לקניה, כי מרבית השטח הימי שנמצא במחלוקת בין המדינות (100,000 קמ"ר בקירוב), ואשר קניה התייחסה אליו כנופל תחת ריבונותה, שייך לסומליה. עם זאת, בית הדין לא פסק פיצויים לסומליה, וציין כי קניה לא הפרה את התחייבויותיה הבינלאומיות בפעילותה הימית באזור. מדובר בשטח גדול שעשוי להכיל מאגרים משמעותיים של נפט וגז. קניה הצהירה בעבר כי לא תכבד את הכרעת בית הדין בנושא ואף פרשה מהדיונים בפניו.

12 באוקטובר, הודעת בית הדין; 12 באוקטובר, [Reuters](#); 13 באוקטובר, [ASIL](#). לניתוח ההחלטה ראו: ניקולס יואנידס וקונסטנטינוס יאלורידס, 22 באוקטובר, [EJIL: Talk!](#).

נובמבר:

ב-16 בנובמבר קבע בית הדין האירופי לצדק (CJEU) כי חוק בפולין המאפשר לשר המשפטים למנות שופט של ערכאה פלילית למינוי בפועל בערכאה פלילית גבוהה יותר, וכן לבטל את המינוי בכל עת ללא צורך בנימוק, עלול לפגוע בעצמאות השיפוטית. בית הדין קבע כי כדי למנוע חשש שהמינוי ישמש אמצעי אפשרי לשליטה של פוליטיקאי בהחלטה שיפוטית, יש לפרסם את אמות המידה למינוי ולביטולו; לפרסם נימוקים להחלטות; ולאפשר ביקורת שיפוטית על ביטול מינוי.

16 בנובמבר, הודעת בית הדין; 17 בנובמבר, ASIL.

ב-8 בנובמבר קבע בית הדין האירופי לזכויות אדם (ECtHR) כי פולין הפרה את האמנה, כאשר המותב המשמעותי שהוקם בבית המשפט העליון הפולני דחה בקשה של שני שופטים לעבור לערים אחרות. זאת, נוכח העובדה כי הליך מינוי השופטים למותב הושפע מהרשויות המחוקקת והמבצעת, באופן שמערער את הלגיטימיות שלו, וכי הוא לא מהווה ערכאה שהוקמה כדין כמשמעותה באמנה. בית הדין הורה לפולין לתקן את ההפרה.

8 בנובמבר, הודעת בית הדין; 8 בנובמבר, Reuters.

ב-23 בנובמבר קבע בית הדין האירופי לצדק (CJEU) כי הדין האירופי מונע מבית משפט עליון מדינתי לקבוע כי הפניית שאלה על ידי ערכאה שיפוטית נמוכה במדינה לבית הדין אינה חוקית, בנימוק כי השאלה אינה רלוונטית והכרחית ליישוב המחלוקת שעומדת בפני אותה ערכאה, וכי אין לפתוח בהליכי משמעת כנגד השופט שהפנה. זאת, במסגרת דיון בעניינו של שופט בהונגריה שהפנה שאלה לבית הדין בנוגע לזכות נאשם למתורגמן ולמידע בהליך פלילי, ובשל ההפניה נפתח כנגדו הליך משמעותי.

23 בנובמבר, הודעת בית הדין; 23 בנובמבר, Reuters.

ב-16 בנובמבר פרסם המפקח הכללי של משרד ההגנה האמריקאי דוח בנוגע לאחריות ולאופן התגובה של משרד ההגנה לפריצה לבניין הקפיטול ב-6 בינואר, במסגרתו מצא כי תפקוד המשרד בתקופה שלפני הפריצה ובמהלכה היה תקין ובהתאם לחוק.

לניתוחים וביקורות של הדוח ראו: אמילי דאי, 15 בדצמבר, Lawfare; ריאן גודמן וג'סטין הנדריקס, 21 בדצמבר, Just Security.

דצמבר:

ב-7 בדצמבר הורה בית הדין הבינלאומי לצדק (ICJ) על מתן סעדים זמניים בתלונות ההדדיות שהגישו ארמניה ואזרבייג'ן בחודש ספטמבר 2021, במסגרתן נטען להפרות של האמנה בדבר ביעור כל צורות האפליה הגזעית (CERD) כנגד אזרחיהן. בית הדין הורה לאזרבייג'ן להגן מפני אלימות ופגיעה בעצורים ארמניים שנתפסו אגב הסכסוך באזור נגורנו-קרבאך בשנת 2020; לנקוט בכל האמצעים הנדרשים להימנע ולהעניש פעולות ונדלזים כנגד מורשת תרבות ארמנית כגון כנסיות, בתי קברות וחפצי אומנות; ולשתי המדינות לנקוט בכל האמצעים הנדרשים למנוע הסתה וקידום שנאה גזעית, ולהימנע מפעולות העלולות להאריך או להחמיר את המחלוקת.

7 בדצמבר, **תקציר** ההחלטה בתלונת ארמניה; 7 בדצמבר, **הודעת** בית הדין בתלונת ארמניה; 7 בדצמבר, **תקציר** ההחלטה בתלונת אזרבייג'ן; 7 בדצמבר, **הודעת** בית הדין בתלונת אזרבייג'ן; 7 בדצמבר, **Reuters**; 9 בדצמבר, **ASIL**.

ב-20 בדצמבר קבע בית המשפט העליון של בריטניה כי יש להכיר בחואן גואידו כראש המדינה של ונצואלה, בהתאם להודעת ממשלת בריטניה מחודש פברואר 2019 כי גואידו משמש כנשיא הזמני. זאת, במסגרת דיון בשאלת הייצוג של הבנק המרכזי של ונצואלה בהליך בורות בלונדון, כאשר הן הנשיא המכהן מדורו והן גואידו מינו מועצות משלהם לבנק, הטוענות כי הן מייצגות אותו בהליך הבורות. בית המשפט החזיר את הדיון לבית משפט קמא בשאלת ההכרה בפסק דינו של בית המשפט העליון של ונצואלה, אשר פסל את החוק שהמועצה הלאומית חוקקה, שמכוחו מינה גואידו את המועצה מטעמו לבנק.

20 בדצמבר, **תקציר ההחלטה**; 20 בדצמבר, **Reuters**; 20 בדצמבר, **Guardian**.

לקט הידיעות "משפט וביטחון לאומי" מתפרסם אחת לחודש. **צפו בלקטי הידיעות החודשיים.**

*אם נתקלתם בבעיה בהרשמה, ניתן להירשם על ידי שליחת שם מלא וכתובת דוא"ל ל- orib@inss.org.il

ניתן למצוא אותנו:

© 2022 כל הזכויות שמורות

התכנית למשפט וביטחון לאומי, INSS

המכון למחקרי ביטחון לאומי
רחוב חיים לבנון 40, רמת-אביב, תל-אביב 6997556, ת.ד. 39950
טל': 03-6400400 (שלוחה 475), פקס: 03-7447589
info@inss.org.il

